

Στρατηγική του ΕΟΠ 2009–2013 Πολυετές πρόγραμμα εργασίας

Σχεδίαση εξωφύλλου: ΕΟΠ
Γενικό σχέδιο: ΕΟΠ

Νομική σημείωση

Τα περιεχόμενα αυτής της δημοσίευσης δεν αντικατοπτρίζουν απαραίτητως τις επίσημες θέσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής ή άλλων θεσμικών οργάνων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων. Ούτε ο Ευρωπαϊκός Οργανισμός Περιβάλλοντος ούτε οιοδήποτε άλλο πρόσωπο ή εταιρεία που ενεργούν για λογαριασμό του Οργανισμού καθίστανται υπεύθυνα για τυχόν χρήση των πληροφοριών που περιλαμβάνονται στο παρόν έγγραφο.

Σημείωση πνευματικής ιδιοκτησίας

© EEA, Copenhagen, 2009

Επιτρέπεται η αναπαραγωγή, εφόσον αναφέρεται η πηγή, εκτός αν προβλέπεται διαφορετικά.

Πληροφορίες σχετικά με την Ευρωπαϊκή Ένωση διατίθενται στο Διαδίκτυο. Η πρόσβαση σε αυτές είναι δυνατή μέσω του διακομιστή Europa (www.europa.eu).

Λουξεμβούργο: Υπηρεσία Επίσημων Εκδόσεων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, 2009

ISBN 978-92-9213-012-1
DOI 10.2800/14480

Οικολογική παραγωγή

Η παρούσα δημοσίευση εκτυπώθηκε σύμφωνα με υψηλές περιβαλλοντικές προδιαγραφές.

Εκτυπώθηκε από την Schultz Grafisk

- Πιστοποιητικό περιβαλλοντικής διαχείρισης: ISO 14001
- IQNet — The International Certification Network DS/EN ISO 14001:2004
- Πιστοποιητικό ποιότητας: ISO 9001: 2000
- Καταχώριση στο EMAS: αριθ.αδείας DK — 000235
- Οικολογική σήμανση με το σήμα Nordic Swan, αριθ. αδείας 541 176

Χαρτί

RePrint — 90 g/m².

CyclusOffset — 250 g/m².

Και οι δύο ποιότητες χαρτιού είναι από ανακυκλωμένο χαρτί με το οικολογικό σήμα Nordic Swan.

Εκτυπώθηκε στη Δανία

Ευρωπαϊκός Οργανισμός Περιβάλλοντος
Kongens Nytorv 6
1050 Copenhagen K
Δανία
Τηλ.: +45 33 36 71 00
Φαξ: +45 33 36 71 99
Δικτυακός τόπος: eea.europa.eu
Πληροφορίες: eea.europa.eu/enquiries

Στρατηγική του ΕΟΠ 2009–2013 Πολυετές πρόγραμμα εργασίας

Ο ΕΟΠ επιγραμματικά

Ο Ευρωπαϊκός Οργανισμός Περιβάλλοντος (ΕΟΠ) είναι ένας ευρωπαϊκός δημόσιος φορέας με αποστολή να παρέχει αντικειμενικές, αξιόπιστες και συγκρίσιμες πληροφορίες σχετικά με το περιβάλλον. Στόχος του ΕΟΠ είναι να διασφαλίσει τη διαρκή ενημέρωση των υπευθύνων λήψης αποφάσεων και της κοινής γνώμης σχετικά με την κατάσταση και τις προοπτικές του περιβάλλοντος. Επίσης, ο ΕΟΠ παρέχει την απαραίτητη ανεξάρτητη επιστημονική γνώση και τεχνική υποστήριξη προκειμένου η Κοινότητα και τα κράτη μέλη να λάβουν κατάλληλα μέτρα για την προστασία και βελτίωση των συνθηκών του περιβάλλοντος, όπως ορίζεται από τη Συνθήκη και από τα διαδοχικά κοινοτικά προγράμματα δράσης για το περιβάλλον και τη βιώσιμη ανάπτυξη. Ο ΕΟΠ συνεργάζεται με κρατικές υπηρεσίες και φορείς, διεθνείς συνθήκες και όργανα του ΟΗΕ, με την επιστημονική κοινότητα, τον ιδιωτικό τομέα και την κοινωνία των πολιτών.

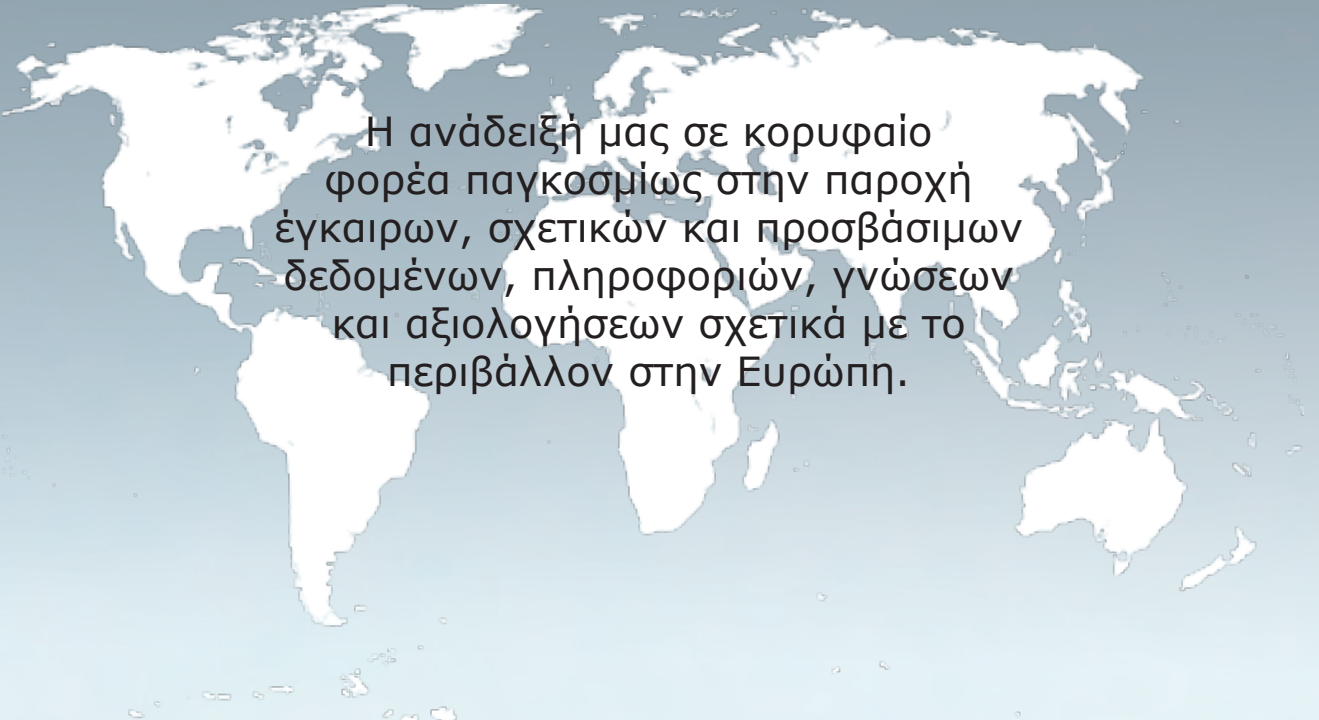
Ο ΕΟΠ αναλαμβάνει μια πλήρη σειρά ολοκληρωμένων περιβαλλοντικών και θεματικών αξιολογήσεων. Σε αυτές περιλαμβάνονται η πενταετής έκθεση με θέμα την κατάσταση και τις προοπτικές του περιβάλλοντος, θεματικές και τομεακές αξιολογήσεις, αναλύσεις της αποτελεσματικότητας των μέτρων πολιτικής, μελέτες προοπτικών και οι συνέπειες της παγκοσμιοποίησης στο

περιβάλλον και στους πόρους της Ευρώπης. Ο ΕΟΠ είναι σημαντική πηγή και θεματοφύλακας δεδομένων και δεικτών σχετικών με το περιβάλλον, καθώς και βασικός πάροχος περιβαλλοντικών γνώσεων και υπηρεσιών πληροφόρησης.

Ο Ευρωπαϊκός Οργανισμός Περιβάλλοντος (ΕΟΠ) και το ευρωπαϊκό δίκτυο πληροφοριών και παρατηρήσεων για το περιβάλλον (Eionet) ιδρύθηκαν με τον κανονισμό (ΕΟΚ) αριθ. 1210/90 της 7ης Μαΐου 1990 (όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό (ΕΚ) 933/1999 της 29ης Απριλίου 1999 και τον κανονισμό (ΕΚ) 1641/2003 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 22ας Ιουλίου 2003). Το 1993 ορίστηκε ως έδρα του Οργανισμού η Κοπεγχάγη και το 1994 ξεκίνησε η λειτουργία του. Ο ιδρυτικός κανονισμός του ΕΟΠ ορίζει μια σειρά από καθήκοντα (άρθρο 2) και τομείς προτεραιότητας (άρθρο 3) του Οργανισμού, που αντιμετωπίζονται μέσω των πολυετών και ετήσιων προγραμμάτων εργασίας του.

Η στρατηγική του ΕΟΠ 2009–2013 είναι το τέταρτο πολυετές πρόγραμμα εργασίας του Οργανισμού. Εγκρίθηκε από το Διοικητικό Συμβούλιο του ΕΟΠ μέσω γραπτής διαδικασίας μετά από την 52η συνεδρίασή του στις 26 Νοεμβρίου 2008.

Το όραμά μας

Η ανάδειξή μας σε κορυφαίο φορέα παγκοσμίως στην παροχή έγκαιρων, σχετικών και προσβάσιμων δεδομένων, πληροφοριών, γνώσεων και αξιολογήσεων σχετικά με το περιβάλλον στην Ευρώπη.

Ο Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου του ΕΟΠ

Δρ Karsten Sach

Εκ μέρους του Διοικητικού Συμβουλίου, θα ήθελα να ευχαριστήσω τον απερχόμενο Πρόεδρο, Lars-Erik Liljelund, για την αφοσίωση και την αποτελεσματική δράση του στην ηγεσία του Διοικητικού Συμβουλίου. Τα τελευταία χρόνια, τα θέματα περιβαλλοντικής πολιτικής απέκτησαν ξανά υψηλότερη προτεραιότητα στην πολιτική ατζέντα, γεγονός που αποδεικνύει την αξία του έργου του ΕΟΠ, καθώς και ότι η συμβολή του είναι σήμερα περισσότερο σχετική παρά ποτέ.

Ο ΕΟΠ έχει τη δυνατότητα να αναπτύξει περαιτέρω τον ρόλο του ως πάροχος ανεξάρτητων και αξιόπιστων πληροφοριών σχετικά με το περιβάλλον. Επιπλέον, και ενόψει της επόμενης πενταετίας, θα ήθελα να υπογραμμίσω ορισμένα από τα στρατηγικά θέματα του ΕΟΠ.

Η παρούσα νέα στρατηγική θα συνεχίσει να υποστηρίζει τους στόχους των προγραμμάτων περιβαλλοντικής δράσης της ΕΕ. Ως εκ τούτου, η μεταβολή του κλίματος, η φύση και η βιοποικιλότητα, το περιβάλλον και η υγεία, καθώς και οι φυσικοί πόροι και τα λύματα, θα συνεχίσουν να συνθέτουν τον πυρήνα του έργου του ΕΟΠ. Η νέα στρατηγική θα προωθήσει επίσης το ενιαίο σύστημα πληροφοριών για το περιβάλλον (ΕΣΠΠ-SEIS).

Οι ολοκληρωμένες περιβαλλοντικές αξιολογήσεις και οι αναμενόμενες νέες ιδέες, ιδιαίτερα σχετικά με τις υπηρεσίες των οικοσυστημάτων, η οικολογική αποδοτικότητα και οι αναδυόμενες τεχνολογίες και καινοτομίες θα διαδραματίσουν καθοριστικό ρόλο στη διαμόρφωση των ευρωπαϊκών πολιτικών για το περιβάλλον. Οι καλά σχεδιασμένες περιβαλλοντικές πολιτικές είναι απαραίτητες και ωφέλιμες για την κοινωνία και την οικονομία μας.

Ο ΕΟΠ θα συνεχίσει να συνεργάζεται στενά με γειτονικές χώρες, ιδιαίτερα στην περιοχή των δυτικών Βαλκανίων. Είναι σημαντικό να τονίσουμε ότι η έγκαιρη και στενή συνεργασία μας όχι μόνο βελτιώνει την ποιότητα και το εύρος των περιβαλλοντικών πληροφοριών που διαθέτουμε, αλλά συμβάλλει επίσης στη σταθεροποίηση του περιβάλλοντος στις χώρες αυτές.

Σε ευρύτερο επίπεδο, μέσω της συνεργασίας με 56 χώρες για την έκθεση του ΕΟΠ «Το περιβάλλον της Ευρώπης — τέταρτη αξιολόγηση», που ξεκίνησε το 2007 και είναι γνωστή ως έκθεση του Βελιγραδίου — προέκυψαν επίκαιρες και αξιόπιστες πληροφορίες σχετικές με την περιβαλλοντική πολιτική, για την αλληλεπίδραση περιβάλλοντος και κοινωνίας σε πανευρωπαϊκή κλίμακα. Η έκθεση κατέδειξε επίσης ότι η επιτυχής υλοποίηση των περιβαλλοντικών πολιτικών απαιτεί τη συμμετοχή όλων των εμπλεκόμενων φορέων τόσο σε παγκόσμιο όσο και τοπικό επίπεδο.

Η κοινή γνώμη, οι υπεύθυνοι για τη διαμόρφωση πολιτικών, η επιστημονική κοινότητα και οι πολιτικοί επωφελούνται από το έργο που επιτελεί ο Οργανισμός. Αυτή η τάση αναμένεται να ενισχυθεί: η μεταβολή του κλίματος, η απώλεια βιοποικιλότητας, η ποιότητα των υδάτων και του αέρα, είναι όλα θέματα ικανά να οδηγήσουν σε θερμές αντιπαραθέσεις.

Εκτιμώ ότι αυτή η προσπάθεια θα συνεχιστεί μόνον εάν καθοδηγείται από έναν ΕΟΠ που ατενίζει το μέλλον και ο οποίος, κατά την επόμενη πενταετία, θα παρέχει καινοτόμο και ταυτόχρονα έγκαιρη, αξιόπιστη και ισχυρή πληροφόρηση.

Ο Πρόεδρος της Επιστημονικής Επιτροπής του ΕΟΠ

Καθηγ. László Somlyódy

Από την ίδρυση του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Περιβάλλοντος, το έργο του υποστηρίζεται από μια ανεξάρτητη Επιστημονική Επιτροπή την οποία απαρτίζουν σημαίνοντες επιστήμονες που, συνολικά, καλύπτουν ένα μεγάλο εύρος περιβαλλοντικών τομέων και διασφαλίζουν την επιστημονική υποστήριξη των αποτελεσμάτων του Οργανισμού. Ο Οργανισμός καλύπτει ένα ευρύ φάσμα περιβαλλοντικών θεμάτων και παρακολουθεί στενά τις αναδυόμενες τάσεις. Επίσης, διαδραματίζει πρωταγωνιστικό ρόλο στην προσπάθεια διασύνδεσης των συζητήσεων που διεξάγονται σε επιστημονικό και πολιτικό επίπεδο.

Η Επιστημονική Επιτροπή χαιρετίζει το νέο πολυετές πρόγραμμα εργασίας του ΕΟΠ για την περίοδο 2009–2013 ως ένα περιεκτικό και ισορροπημένο έγγραφο. Καλύπτει τους τομείς της φύσης, της φυσικής, της βιολογίας, της χημείας και της μηχανικής, ενώ λαμβάνει υπόψη και τη σημασία των πολιτικών συνεπειών, των οικονομικών κινητήριων μοχλών και των κοινωνιολογικών περιορισμών. Αυτή η διεπιστημονική προσέγγιση συνιστά τον πυρήνα του προγράμματος, μέσω μιας σειράς διατομεακών θεμάτων και ολοκληρωμένων περιβαλλοντικών αξιολογήσεων που θα αναλάβει ο Οργανισμός.

Οι πενταετείς εκθέσεις κατάστασης του περιβάλλοντος και οι πανευρωπαϊκές αξιολογήσεις που εκπονούνται από τον Οργανισμό έχουν συμβάλει στη διαμόρφωση των προτεραιοτήτων των ερευνητικών προγραμμάτων-πλασίων. Σε αυτό τον τομέα, διαβλέπω έναν πιο ενεργό ρόλο της Επιστημονικής Επιτροπής στη διαμόρφωση της ερευνητικής ατζέντας στους τομείς τους οποίους καλύπτει, καθώς και σε αναδυόμενους τεχνολογικούς τομείς όπως η βιοτεχνολογία και η νανοτεχνολογία.

Υιοθετώντας μια πιο ολιστική προσέγγιση απέναντι στα περιβαλλοντικά, οικονομικά, κοινωνικά και τεχνολογικά θέματα, η Επιστημονική Επιτροπή θα συμβάλλει στην ανάπτυξη δεσμών και στην ενίσχυση ενός λεπτομερέστερου διαλόγου όχι μόνο με τους ακαδημαϊκούς και ερευνητικούς εταίρους, αλλά και με μη κυβερνητικές οργανώσεις, τη βιομηχανία και τους πολίτες.

Το πλαίσιο μέσα στο οποίο δραστηριοποιείται ο ΕΟΠ εξελίσσεται ταχύρρυθμα. Επομένως, είναι σημαντικό να αξιοποιήσουμε τις ευκαιρίες που προσφέρουν οι νέες εξελίξεις, όπως η παγκόσμια παρακολούθηση στους τομείς του περιβάλλοντος και της ασφάλειας (GMES) και άλλες ευρείας κλίμακας πρωτοβουλίες παρατήρησης. Αυτές αναμένεται να αλλάξουν ριζικά τον τρόπο παροχής δεδομένων, πληροφοριών και δεικτών.

Κατά την περίοδο 2009–2013, ιδιαίτερη σημασία για τον Οργανισμό έχει να συνεχίσει, με τη βοήθεια των μελών της Επιστημονικής Επιτροπής του, να διερευνά τα θέματα που αναδύονται για τον προγραμματισμό της μελλοντικής έρευνας, να εντοπίζει επιστημονικά κενά και να διατυπώνει προβλέψεις για την περιβαλλοντική έρευνα τόσο σε ευρωπαϊκό όσο και σε εθνικό επίπεδο, καθώς όλα αυτά μπορούν να επηρεάσουν το μέλλον των πολύμορφων περιβαλλοντικών προκλήσεων που αντιμετωπίζει σήμερα η Ευρώπη.

Ο νεοεκλεγείς Πρόεδρος της Επιστημονικής Επιτροπής του ΕΟΠ είναι ο Δρ. Detlef Sprinz.

Η εκτελεστική διευθύντρια του ΕΟΠ

Καθηγ. Jacqueline McGlade

Η παρούσα στρατηγική του ΕΟΠ περιγράφει συνοπτικά τα σχέδιά μας για την επόμενη πενταετία. Είναι διαμορφωμένη με βάση τις τρέχουσες και μελλοντικές ανάγκες πληροφόρησης, με γενικότερη έμφαση σε μια πολύ πιο ευρεία χρήση των περιβαλλοντικών πληροφοριών που συλλέγονται. Προχωρούμε στον εξορθολογισμό των δραστηριοτήτων μας, δημιουργώντας νέους τρόπους εργασίας και αναπτύσσοντας νέες μεθόδους ένταξης των περιβαλλοντικών κριτηρίων στον κύριο κορμό της χάραξης οικονομικών και κοινωνικών πολιτικών.

Νέοι τρόποι ερμηνείας των περιβαλλοντικών πληροφοριών

Μεγάλο μέρος της φύσης αποτελεί δημόσιο αγαθό το οποίο ανήκει σε όλους αλλά δεν απολαμβάνει τη φροντίδα όλων. Στην προσπάθειά μας να εκτιμήσουμε όσα μας προσφέρει η φύση, πρέπει να βρούμε τρόπους για να ανταποδώσουμε το σωστό τίμημα για την προστασία και διατήρησή της. Στον ΕΟΠ θα αναπτύξουμε μέτρα που θα αντανakλούν τις επίσημες στατιστικές για τις οικολογικές υπηρεσίες και τους περιβαλλοντικούς πόρους, προκειμένου να συμπεριλαμβάνονται στους παραδοσιακούς τομείς της οικονομίας μας. Στην πορεία μας αυτή θα εδραιώσουμε τη μεθοδολογική βάση που θα διέπει μια διεθνή συμφωνία περί περιβαλλοντικής λογιστικής και θα προβούμε στην αξιολόγηση των οικοσυστημάτων και των υπηρεσιών της Ευρώπης, την Eureca 2012. Στο μέλλον θα είμαστε σε θέση να καταδεικνύουμε τους τρόπους με τους οποίους επιχειρήσεις και κυβερνήσεις μπορούν να ενσωματώνουν τις υπηρεσίες οικοσυστήματος με σκοπό την αναδιάρθρωση της παγκόσμιας οικονομίας.

Νέοι τρόποι περιβαλλοντικής πληροφόρησης

Οι άνθρωποι χρειάζονται επίκαιρες πληροφορίες σχετικά με το περιβάλλον τους. Για παράδειγμα, ο αριθμός

των ανθρώπων που επηρεάζονται από την έκθεση σε υψηλές συγκεντρώσεις όζοντος και σωματιδίων αυξάνεται με την επέκταση των βιομηχανικών περιοχών. Η πρόσβαση σε δεδομένα συγκεντρώσεων όζοντος σε σχεδόν πραγματικό χρόνο είναι πλέον εφικτή μέσω του δικτύου όζοντος του ΕΟΠ και προωθείται σε γιατρούς και νοσοκομεία, με σκοπό να αποτελέσει ένα σύστημα προειδοποίησης για ευάλωτα άτομα. Ο ΕΟΠ θα παράσχει ηλεκτρονικά δεδομένα για την ποιότητα του αέρα, χρησιμοποιώντας επίγειους σταθμούς παρακολούθησης και επίγειες παρατηρήσεις από το Παγκόσμιο Σύστημα Παρακολούθησης για το Περιβάλλον και την Ασφάλεια (GMES), έτσι ώστε οι εταίροι μας στον τομέα της υγείας να μπορούν να κατανοήσουν καλύτερα τα επικρατέστερα αναπνευστικά νοσήματα που σχετίζονται με το περιβάλλον.

Νέοι τρόποι ανίχνευσης αναδυόμενων περιβαλλοντικών προβλημάτων

Είναι εξαιρετικά σημαντικό να προβλέπονται τα είδη πληροφοριών που θα χρειάζονται στο μέλλον οι υπεύθυνοι λήψης αποφάσεων, η βιομηχανία και οι πολίτες για να λαμβάνουν αποφάσεις. Μέσω της νέας επιμελημένης έκδοσης «Σήματα από το περιβάλλον» επιστούμε την προσοχή των αναγνώστών μας στα θέματα εκείνα τα οποία θεωρούμε ότι μάλλον θα καταλαμβάνουν βαρύνουσα θέση στην ατζέντα του επόμενου έτους. Τυπικά παραδείγματα όπου ο ΕΟΠ πρόβλεψε τις ανάγκες της κοινής γνώμης είναι τα βιοκαύσιμα, οι ενεργειακές επιδοτήσεις, η αποτίμηση των υπηρεσιών οικοσυστήματος και η ηλεκτρομαγνητική ακτινοβολία. Το έργο μας στηρίζεται στην αρχή της πρόληψης, στην αξιολόγηση του ειδικού βάρους των αποδεικτικών στοιχείων, στη λήψη αποφάσεων με διαφορετικούς βαθμούς αβεβαιότητας και στη χρήση υποστηρικτικών μοντέλων και σεναρίων για τη λήψη αποφάσεων. Την επόμενη πενταετία θα δημιουργήσουμε ένα απλό υπολογιστικό μοντέλο που θα μας επιτρέψει να προβλέπουμε τις πιθανές περιβαλλοντικές συνέπειες από τις σημερινές και μελλοντικές κοινωνικές και οικονομικές πρωτοβουλίες.

Νέοι τρόποι εργασίας

Καθώς ολοένα και περισσότεροι άνθρωποι αντιλαμβάνονται τη σημασία του περιβάλλοντος στη ζωή τους, η ζήτηση για αξιόπιστες τοπικές πληροφορίες αυξάνεται με ιλιγγιώδεις ρυθμούς. Η παροχή πληροφοριών μέσω των δικτύων του ΕΟΠ είναι μια μοναδική και ωφέλιμη εμπειρία. Χρησιμοποιώντας τεχνολογίες αιχμής και προηγμένα προγράμματα λογισμικού, καταφέραμε να αξιοποιήσουμε τις επιστημονικές εξελίξεις στους τομείς της παρακολούθησης και της παρατήρησης. Σήμερα έχουμε συνειδητοποιήσει ότι μπορούμε να μάθουμε πολλά από τους πολίτες παρατηρητές, ιδιαίτερα από όσους μένουν σε απομακρυσμένες περιοχές ή διατηρούν στενή επαφή με το περιβάλλον λόγω του τρόπου ζωής ή της εργασίας τους. Σε περιοχές όπως η Αρκτική, οι ιθαγενείς είναι συχνά εκείνοι που αντιλαμβάνονται τις αλλαγές πιο γρήγορα από οποιοδήποτε καλά σχεδιασμένο δειγματοληπτικό πρόγραμμα. Η προσεκτική επιλογή αυτών των πηγών αποδεικτικών στοιχείων μέσα από

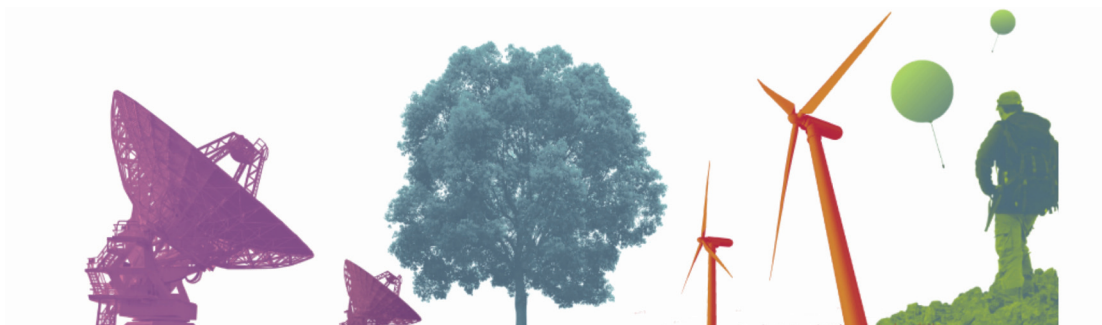

πληθώρα επίσημων αξιολογήσεων και αναλύσεων θα αποκτήσει βαρύνουσα σημασία. Ο ΕΟΠ επεκτείνει και αναπτύσσει τα δίκτυα και τις πηγές παρατήρησης και συλλογής γνώσεων μέσω του παγκόσμιου περιβαλλοντικού παρατηρητηρίου των πολιτών. Την

επόμενη πενταετία, θα επεκτείνουμε τον αριθμό των εφαρμογών, μέσω του ενιαίου συστήματος πληροφοριών για το περιβάλλον (ΕΣΠΠ-SEIS), με σκοπό να παρέχουμε ένα μεγάλο εύρος υπηρεσιών παρακολούθησης του περιβάλλοντος σε παγκόσμιο και τοπικό επίπεδο.

Η επιδίωξή μας

Σήμερα, η πλειονότητα των Ευρωπαίων συμφωνούν ότι το περιβάλλον έχει σημαντικό αντίκτυπο στην ποιότητα ζωής τους και ότι οι παγκόσμιες εξελίξεις συμβάλλουν τα μέγιστα σε αυτό. Επιθυμούν τον συνυπολογισμό του περιβάλλοντος και των οικονομικών και κοινωνικών αναγκών κατά τη λήψη αποφάσεων στους τομείς των μεταφορών, της ενέργειας, της στέγασης, της γεωργίας, της αλιείας, των τροφίμων και της υγείας. Οι επιχειρήσεις επιδιώκουν μεγαλύτερη καινοτομία και οικολογική αποδοτικότητα προκειμένου να πληρούν υψηλότερες περιβαλλοντικές προδιαγραφές και να παραμένουν ανταγωνιστικές.

Τα τελευταία 30 χρόνια, οι Ευρωπαίοι είδαν τις εκπομπές των αέριων ρύπων να μειώνονται σημαντικά, την παραγωγή των χημικών προϊόντων που καταστρέφουν το στρώμα του όζοντος να μειώνεται κατά 95%, τη θέσπιση μιας συνθήκης για τη μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου, την κατάρτιση ενός καινοτόμου σχεδίου για το εμπόριο άνθρακα και τη διαπραγμάτευση ποσοτώσεων, την προστασία ζώων και φυτών, τη βελτίωση της ποιότητας του πόσιμου νερού και των παράκτιων υδάτων, καθώς και την παροχή καθολικής πρόσβασης σε ασφαλές πόσιμο νερό. Πολλές από αυτές τις βελτιώσεις επιτεύχθηκαν μέσω της εφαρμογής του κοινοτικού κεκτημένου για το περιβάλλον.

Ταυτόχρονα, οι πολίτες εξακολουθούν να ανησυχούν για τη μεταβολή του κλίματος, την ποιότητα του αέρα που αναπνέουν, τους τρόπους διαχείρισης των αποβλήτων και τις επιπτώσεις των χημικών προϊόντων. Έχουν πολλά ερωτήματα σχετικά με το τί συμβαίνει στο περιβάλλον και ποιες θα είναι οι συνέπειες για τους ίδιους και για τις μελλοντικές γενιές.

Η επιδίωξή μας στον ΕΟΠ είναι να παρέχουμε στους υπεύθυνους για τη λήψη αποφάσεων και στους πολίτες της Ευρώπης πρόσβαση σε έγκαιρη και σχετική πληροφόρηση και γνώση, η οποία θα αποτελεί ισχυρό υπόβαθρο για τη χάραξη περιβαλλοντικής πολιτικής, να δώσουμε απαντήσεις στα ερωτήματά τους σχετικά με το ρόλο του περιβάλλοντος στην καθημερινότητά τους και να διασφαλίσουμε ότι η περιβαλλοντική ευσυνειδησία και παιδεία εντάσσονται στον κύριο κορμό της λήψης αποφάσεων.

Επιδιώκουμε την επίτευξη των στόχων μας κατά την επόμενη πενταετία:

- στηρίζοντας αδιάλειπτα την υλοποίηση της κοινοτικής περιβαλλοντικής νομοθεσίας μέσω αναλύσεων και αξιολογήσεων του περιβάλλοντος στην Ευρώπη
- διασφαλίζοντας τη συνεχή πρόσβαση σε περιβαλλοντικά δεδομένα, πληροφορίες και υπηρεσίες υψηλής ποιότητας
- εκπονώντας ολοκληρωμένες περιβαλλοντικές αξιολογήσεις και μελέτες προοπτικών για την Ευρώπη σε ένα ολοένα και πιο παγκοσμιοποιημένο πλαίσιο
- αντιμετωπίζοντας άμεσα τις κρίσιμες περιβαλλοντικές προτεραιότητες όταν εμφανίζονται στην πολιτική ατζέντα
- επικοινωνώντας και ενημερώνοντας τους υπεύθυνους λήψης αποφάσεων και τους πολίτες μέσω φιλικής προς το χρήστη και πολύγλωσσης πληροφόρησης με πολυμέσα.

Η στρατηγική μας για την περίοδο 2009–2013

Τα τελευταία χρόνια παρατηρείται αυξημένη ευαισθητοποίηση σχετικά με τις περιβαλλοντικές αλλαγές και την ανάγκη για άμεση πολιτική δράση. Αυτό οδήγησε σε ραγδαία αύξηση των περιβαλλοντικών πρωτοβουλιών και θεσμών. Η στρατηγική μας έχει στόχο να ανταποκριθεί στις αλλαγές αυτές, εστιάζοντας στην εδραίωση και βελτίωση του συγχρονισμού, της χωρικής ανάλυσης και της ποιότητας της ροής των περιβαλλοντικών δεδομένων, στη δημιουργία νέων πηγών δεδομένων όπου απαιτείται, στην ευρύτερη ενσωμάτωση των γνώσεων σχετικά με τους δεσμούς ανάμεσα στα οικοσυστήματα και τους κύριους κοινωνικοοικονομικούς τομείς, καθώς και στη βελτίωση της ποιότητας και αποτελεσματικότητας της περιβαλλοντικής εκπαίδευσης στην Ευρώπη.

Η στρατηγική του ΕΟΠ 2009–2013 συνιστά το τέταρτο πολυετές πρόγραμμα εργασίας. Στηρίζεται στην επιτυχημένη υλοποίηση της προηγούμενης στρατηγικής μας για την περίοδο 2004–2008, η οποία βασίστηκε στις κύριες προτεραιότητες του 6^{ου} προγράμματος περιβαλλοντικής δράσης και καθιέρωσε τον Οργανισμό ως βασικό πάροχο περιβαλλοντικών δεδομένων, πληροφοριών και γνώσεων στην Ευρώπη.

Στην αξιολόγηση της αποδοτικότητας του ΕΟΠ για το έτος 2008 αναφέρεται ότι «Ο Οργανισμός αποτελεί ... το πλέον αποτελεσματικό μέσο για την παροχή των προϊόντων και υπηρεσιών που απαιτούν οι ενδιαφερόμενοι φορείς. ... Είναι δύσκολο να διακρίνουμε ... πώς θα μπορούσε να επιτευχθεί η παροχή αμερόληπτων και αξιόπιστων πληροφοριών μέσω οποιουδήποτε άλλου από τους πιθανούς μηχανισμούς που διαθέτουν οι ευρωπαϊκοί οργανισμοί».

Από την αξιολόγηση του 2008 προέκυψε επίσης μια σειρά από συστάσεις σχετικά με τον καθορισμό και τη διάδοση προτεραιοτήτων, οι οποίες και ελήφθησαν υπόψη κατά τον καθορισμό των μελλοντικών προτεραιοτήτων και της μορφής των πόρων του Οργανισμού.

Η νέα στρατηγική μας αναπτύσσεται γύρω από τρεις κύριες δραστηριότητες:

- αδιάλειπτη υποστήριξη της ανάγκης για πληροφόρηση, όπως διατυπώνεται στην κοινοτική και διεθνή περιβαλλοντική νομοθεσία, ιδιαίτερα στο 6^ο πρόγραμμα περιβαλλοντικής δράσης
- παροχή πιο έγκαιρων αξιολογήσεων σχετικά με τους τρόπους και τα αίτια των περιβαλλοντικών αλλαγών, καθώς και σχετικά με την αποτελεσματικότητα των περιβαλλοντικών πολιτικών, συμπεριλαμβανομένου του 6^{ου} προγράμματος περιβαλλοντικής δράσης, της στρατηγικής για τη βιώσιμη ανάπτυξη της ΕΕ και άλλων πολιτικών σε σχετικούς τομείς
- βελτίωση του συντονισμού και της διάδοσης των περιβαλλοντικών δεδομένων και γνώσεων σε όλη την Ευρώπη.

Το παρόν έγγραφο στρατηγικής περιγράφει τις δραστηριότητες του ΕΟΠ ταξινομημένες σε τέσσερις τομείς:

- Περιβαλλοντικά θέματα
- Διατομεακά θέματα
- Ολοκληρωμένη περιβαλλοντική αξιολόγηση
- Επικοινωνίες και υπηρεσίες πληροφόρησης.

Δύο περαιτέρω στρατηγικοί τομείς καλύπτουν τη λειτουργία του ΕΟΠ: η διοίκηση και η διακυβέρνηση.

Στόχοι

Ο κύριος στόχος μας για την περίοδο 2009–2013

Κύριος στόχος του ΕΟΠ είναι να παράγει ευρωπαϊκά, πανευρωπαϊκά και περιφερειακά ολοκληρωμένα περιβαλλοντικά σύνολα δεδομένων και δεικτών, αξιολογήσεις και θεματικές αναλύσεις ως σταθερό υπόβαθρο για τη λήψη αποφάσεων σχετικά με περιβαλλοντικές πολιτικές στην ΕΕ και στα κράτη μέλη, καθώς και για τη συνεργασία με υποψήφια και πιθανά υποψήφια κράτη μέλη και με τα κράτη που καλύπτονται από την ευρωπαϊκή πολιτική γειτονίας.

Θα συνεχίσουμε την εντατική συνεργασία μας με το Ευρωπαϊκό Δίκτυο Πληροφόρησης και Παρατήρησης (Eionet), τις συνεργαζόμενες χώρες και ένα ευρύ φάσμα οργανισμών-εταίρων, συμπεριλαμβανομένης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, κρατικών υπηρεσιών και φορέων, διεθνών συνθηκών και φορέων του ΟΗΕ, της επιστημονικής, τεχνικής και ερευνητικής κοινότητας, του ιδιωτικού τομέα και της κοινωνίας των πολιτών, με σκοπό τη διασφάλιση της συνέπειας και της ποιότητας των δεδομένων, των αναλύσεων και των πληροφοριών που παρέχουμε.

Οι στρατηγικοί μας στόχοι είναι οι εξής:

- Να διαδραματίσουμε κεντρικό ρόλο στην ανάπτυξη και υλοποίηση των ευρωπαϊκών περιβαλλοντικών πολιτικών και των σχετικών τομέων, ιδιαίτερα των προγραμμάτων περιβαλλοντικής δράσης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής
- Να παρακολουθούμε την αποτελεσματικότητα των περιβαλλοντικών πολιτικών της ΕΕ και των κρατών μελών του ΕΟΠ, καθώς και των υποψήφιων και εν δυνάμει υποψήφιων κρατών μελών
- Να υποστηρίξουμε την παρακολούθηση της κοινοτικής στρατηγικής για τη βιώσιμη ανάπτυξη (μέσω της ενίσχυσης των δεικτών αειφόρου ανάπτυξης), εστιάζοντας σε βασικά θέματα περιβάλλοντος
- Να εφαρμόσουμε ολοκληρωμένες περιβαλλοντικές αξιολογήσεις και αναλύσεις για το 6^ο πρόγραμμα περιβαλλοντικής δράσης και για την κοινοτική στρατηγική για την αειφόρο ανάπτυξη, καθώς και περιβαλλοντικά θέματα, μελέτες προοπτικών και έγκαιρη προειδοποίηση για τις αλλαγές στις κοινωνικές και οικονομικές δομές
- Να παρέχουμε πρόσβαση σε πληροφορίες που ενημερώνονται πιο τακτικά και, όπου είναι εφικτό, αντιστοιχούν σε σχεδόν πραγματικό χρόνο, με σκοπό τον καλύτερο συγχρονισμό της πληροφόρησης μέσω του Ενιαίου Συστήματος Πληροφοριών για το Περιβάλλον (SEIS) και των κέντρων περιβαλλοντικών δεδομένων
- Να προβλέψουμε νέες ιδέες και τρόπους σκέψης, ιδιαίτερα όσον αφορά τις υπηρεσίες των οικοσυστημάτων, τη χρήση των πόρων, τις αναδυόμενες τεχνολογίες και καινοτομίες και τις αλλαγές στη συμπεριφορά
- Να αναπτύξουμε νέες διαδικτυακές υπηρεσίες σχετικά με τις ανάγκες της περιβαλλοντικής εκπαίδευσης
- Να διασφαλίσουμε, μέσω αποτελεσματικών υπηρεσιών επικοινωνίας και πληροφόρησης, την ενσωμάτωση της περιβαλλοντικής ευσυνειδησίας τόσο στον κύριο κορμό λήψης αποφάσεων όσο και στην καθημερινή ζωή των ευρωπαίων πολιτών.

Κύριες δράσεις

Οι κύριες δράσεις μας για την περίοδο 2009–2013

Το 2009 πρόκειται ...

- Να εγκαινιάσουμε υπηρεσίες πληροφόρησης στους τομείς των πέντε κέντρων περιβαλλοντικών δεδομένων, της μεταβολής του κλίματος, της βιοποικιλότητας, του νερού [συμπεριλαμβανομένων των δεικτών υδατικών ισοζυγίων μέσω των πληροφοριών του Ευρωπαϊκού Συστήματος Πληροφόρησης για τα Υδατα (WISE) και του Κοινού Κέντρου Έρευνας (JRC) σχετικά με τον κίνδυνο πλημμύρας και ξηρασίας], και τη χρήση της θάλασσας και της ξηράς και να προσδιορίσουμε τα απαιτούμενα δεδομένα σχετικά με την τρωτότητα και προσαρμογή, την πρόληψη και διαχείριση καταστροφών
- Να δημιουργήσουμε την υποστηρικτική υποδομή του ΕΟΠ για την Οδηγία Υποδομής για παροχή χωρικών πληροφοριών στην Ευρώπη (Inspire) και για το ενιαίο σύστημα πληροφοριών για το περιβάλλον (SEIS), βελτιώνοντας τη διαθεσιμότητα των ηλεκτρονικών δεδομένων και τις διαδικτυακές υπηρεσίες
- Να συντονίσουμε την παροχή επιτόπιων δεδομένων για τις υπηρεσίες GMES και να τις συνδέσουμε με το παγκόσμιο σύστημα συστημάτων γεωσκόπησης (GEOSS)
- Να υποστηρίξουμε τις περιβαλλοντικές αξιολογήσεις στην ευρύτερη περιοχή της Βαλτικής κατά τη διάρκεια της σουηδικής προεδρίας
- Να συμβάλουμε ουσιωδώς στην παγκόσμια «Νέα συμφωνία για το περιβάλλον» και στον προγραμματισμό μιας ευρωπαϊκής οικονομίας χαμηλών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα
- Να συντάξουμε δύο βασικές δημοσιεύσεις έγκαιρης προειδοποίησης του ΕΟΠ
- Να υποστηρίξουμε τις διαβουλεύσεις για τη μεταβολή του κλίματος που θα οδηγήσουν στη επερχόμενη συνάντηση της Σύμβασης για την κλιματική μεταβολή (UNFCCC COP15) στην Κοπεγχάγη
- Να αναφέρουμε την πρόοδο που έχει επιτευχθεί στην καταστολή των απωλειών στη βιοποικιλότητα αξιοποιώντας τους δείκτες ευρωπαϊκής βιοποικιλότητας 2010.

Το 2010 πρόκειται ...

- Να διεκπεραιώσουμε την τακτική ολοκληρωμένη περιβαλλοντική αξιολόγηση του ΕΟΠ σχετικά με την κατάσταση και τις προοπτικές του περιβάλλοντος (SOER), εστιάζοντας στις προτεραιότητες επιχειρησιακής και στρατηγικής πολιτικής, συμπεριλαμβανομένων εκείνων των υποψήφιων και των εν δυνάμει υποψήφιων χωρών (6^{ου} πρόγραμμα περιβαλλοντικής δράσης και κοινοτική στρατηγική για την αειφόρο ανάπτυξη), καθώς και έναν πίνακα βαθμολογίας περιβαλλοντικών επιδόσεων
- Να παρέχουμε ανάλυση των δυνατοτήτων σύναψης κοινοτικών συμφωνιών για την επίτευξη μιας «πράσινης» οικονομίας με χαμηλές εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα μέχρι το 2050
- Σε συνεργασία με το JRC να παρέχουμε συνεχείς αναλύσεις των παγκόσμιων περιβαλλοντικών «σημείων καμής»
- Να καθιερώσουμε μια υπηρεσία χαρτογράφησης της τρωτότητας και της προσαρμογής, παράλληλα με την παροχή πληροφοριών για την πρόληψη και διαχείριση καταστροφών στην Ευρώπη

- Να υποστηρίξουμε τις αξιολογήσεις στη Μεσόγειο και άλλες σχετικές δραστηριότητες κατά τη διάρκεια της ισπανικής και βελγικής προεδρίας.

Το 2011 πρόκειται ...

- Να υποστηρίξουμε την υποβολή περιβαλλοντικών εκθέσεων στο πλαίσιο της ευρωπαϊκής πολιτικής γειτονίας
- Να ολοκληρώσουμε την αποτίμηση της ζήτησης που συνεπάγεται η αδράνεια για τις υπηρεσίες οικοσυστήματος και την ανθρώπινη ευημερία.

Το 2012 πρόκειται ...

- Να προβούμε σε αξιολόγηση των υπηρεσιών των οικοσυστημάτων της Ευρώπης (Eureka 2012)
- Να υποστηρίξουμε την επισκόπηση, σε επίπεδο ΕΕ, της κατάστασης του επιφανειακού και υπόγειου υδάτινου περιβάλλοντος μέσω του WISE.

Το 2013 πρόκειται ...

- Να αναθεωρήσουμε τα αποτελέσματα του 6^{ου} προγράμματος περιβαλλοντικής δράσης και της κοινοτικής στρατηγικής για την αειφόρο ανάπτυξη.

Την επόμενη πενταετία πρόκειται ...

- Να διατηρήσουμε και να επεκτείνουμε τις ροές περιβαλλοντικών δεδομένων και τις υπηρεσίες πληροφόρησης του ΕΟΠ μέσω του Reportnet και των πέντε κέντρων περιβαλλοντικών δεδομένων
- Να συνεργαστούμε με τη Eurostat (Ευρωπαϊκή Στατιστική Υπηρεσία), το ΚΚΕρ και τη ΓΔ Περιβάλλοντος, εστιάζοντας στους δείκτες, τον εξορθολογισμό και τον συγχρονισμό των δεδομένων, στο πλαίσιο της συμφωνίας της «Ομάδας των τεσσάρων»
- Να συνεργαστούμε με τη Γενική Διεύθυνση Έρευνας (DG RTD) και να δραστηριοποιηθούμε σε ερευνητικά σχέδια που χρηματοδοτούνται από την ΕΕ, με σκοπό την καλύτερη αξιοποίηση των συμπερασμάτων
- Να προβούμε σε θεματικές αξιολογήσεις, μελέτες έγκαιρης προειδοποίησης, μελλοντικές στρατηγικές αναλύσεις και αξιολογήσεις πληροφοριών σχετικά με τις στρατηγικές ανάγκες για μια σειρά από σύνθετες και σοβαρές αναδυόμενες περιβαλλοντικές προκλήσεις
- Να υποστηρίξουμε το έργο της Ευρωπαϊκής Στατιστικής Υπηρεσίας (Eurostat) σχετικά με τους δείκτες αειφόρου ανάπτυξης
- Να παρακολουθήσουμε την πρόοδο των πολιτικών στόχων, την αποτελεσματικότητα των περιβαλλοντικών και άλλων σχετικών πολιτικών, καθώς και τους δείκτες πολιτικής ανταπόκρισης
- Να αξιολογούμε τακτικά την αποτελεσματικότητα του ΕΟΠ
- Να διαδώσουμε τις ανακοινώσεις του ΕΟΠ στο κοινό, στους υπεύθυνους χάραξης πολιτικής και στους εμπειρογνώμονες, μέσω φιλικής προς το χρήστη και πολύγλωσσης πληροφόρησης με πολυμέσα, ιδιαίτερα σε ό,τι αφορά τους τομείς της μεταβολής του κλίματος, της βιοποικιλότητας, των οικοσυστημάτων και της οικολογιοποίησης της οικονομίας.

Δίκτυα και διακυβέρνηση του ΕΟΠ

Ο ΕΟΠ διοικείται από Διοικητικό Συμβούλιο που απαρτίζεται από τα κράτη μέλη του και από εκπροσώπους του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Το προεδρείο απαρτίζεται από τον Πρόεδρο και τους Αντιπροέδρους του Διοικητικού Συμβουλίου. Κάθε χώρα μέλος του ΕΟΠ έχει ένα μέλος στο Διοικητικό Συμβούλιο, το οποίο υποστηρίζεται από ένα εθνικό κομβικό σημείο και μια σειρά από εθνικά κέντρα αναφοράς και κύρια σημεία επαφής.

Ο ΕΟΠ διαθέτει επίσης μια Επιστημονική Επιτροπή, η οποία απαρτίζεται από ανεξάρτητους εμπειρογνώμονες από τον περιβαλλοντικό τομέα, συμπεριλαμβανομένων κοινωνικών επιστημόνων και ειδικών ανά τομέα. Η Επιστημονική Επιτροπή παρέχει συμβουλές στο προσωπικό του ΕΟΠ και γνωμοδοτήσεις για διάφορα θέματα.

Με 39 κράτη μέλη και συνεργαζόμενες χώρες, το ευρωπαϊκό δίκτυο πληροφοριών και παρατηρήσεων του περιβάλλοντος (Eionet) είναι η μοναδική εταιρική σχέση μεταξύ του ΕΟΠ και των κρατών μελών του, κατέχει δε κεντρική θέση στις δραστηριότητες δικτύωσης του ΕΟΠ. Συνολικά, στο Eionet συμμετέχουν περίπου 400 άτομα.

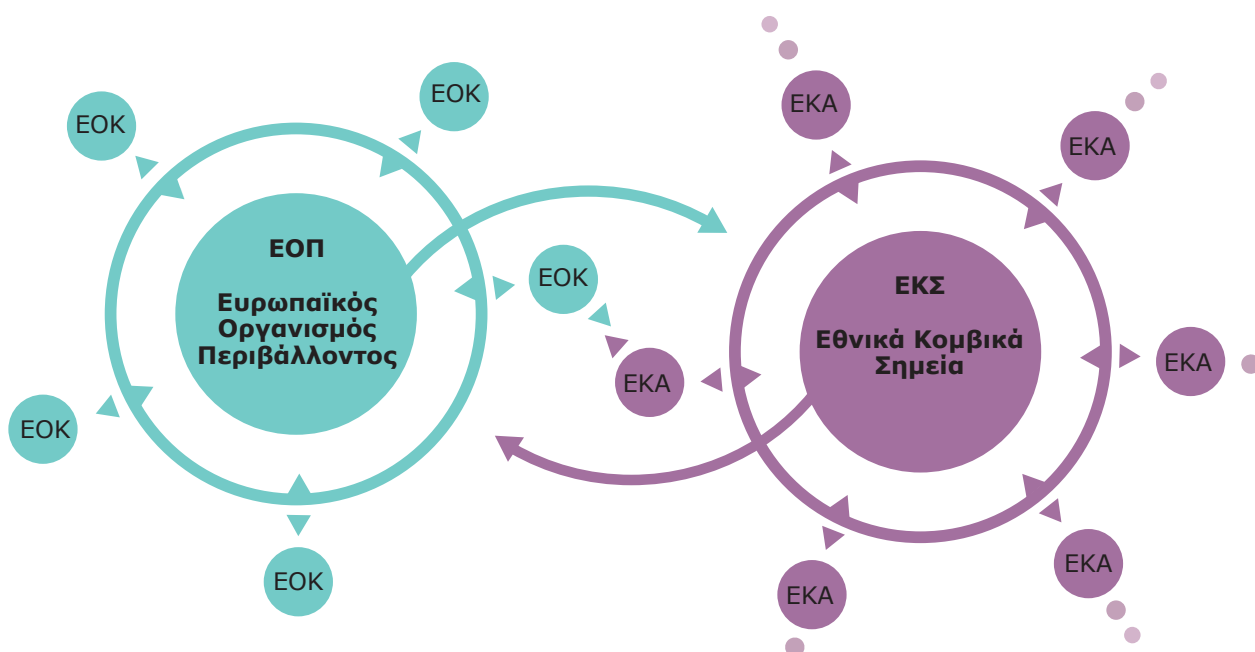
Στην αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας του Οργανισμού για το έτος 2008 επιβεβαιώνεται ότι «*Η σύσταση αυτού του συστήματος δικτύωσης... θεωρείται ένα από τα κύρια επιτεύγματα του ΕΟΠ και βασικός παράγοντας συμβολής στην επίτευξη των στόχων του*».

Το Eionet είναι ευρύτερα γνωστό για την υποστήριξη πολλαπλών μορφών συνεργασίας και ως καλό παράδειγμα θεσμικής και τεχνικής εταιρικής σχέσης. Το Eionet είναι ιδιαίτερα αποτελεσματικό στην προώθηση της υπεύθυνης διαχείρισης των ευρωπαϊκών και διεθνών δραστηριοτήτων περιβαλλοντικής παρακολούθησης και καταγραφής, όπως το παγκόσμιο σύστημα συστημάτων γεωσκόπησης και το παρατηρητήριο περιβάλλοντος του ΟΗΕ.

Άλλα δίκτυα με τα οποία αλληλεπιδρά ο ΕΟΠ περιλαμβάνουν τους επικεφαλής ευρωπαϊκών οργανισμών, οργανισμών προστασίας και διαφύλαξης του περιβάλλοντος, τους προέδρους των επιστημονικών επιτροπών κοινοτικών φορέων και οργανισμών, τα δίκτυα που έχουν ιδρυθεί στο πλαίσιο του κοινοτικού προγράμματος γειτονίας, το μεσογειακό πρόγραμμα δράσης της ΕΕ και, στο πλαίσιο των σκανδιναβικών και αρκτικών συμβουλίων, διεθνή δίκτυα όπως αυτά που ιδρύονται από τον ΟΗΕ και πολυμερείς περιβαλλοντικές συνθήκες, καθώς και μια σειρά από διεθνή και ευρωπαϊκά ερευνητικά δίκτυα.

Θα δραστηριοποιηθούμε σε αυτόν τον τομέα μέσω του εξής στρατηγικού πεδίου:

- Διακυβέρνηση και εταιρικές σχέσεις του ΕΟΠ.

Υλοποίηση των στόχων μας

Ο ΕΟΠ απασχολεί προσωπικό από τα 32 κράτη μέλη του. Επίσης, διαθέτει αρκετούς εθνικούς εμπειρογνώμονες.

Η λειτουργική ικανότητα του ΕΟΠ ενισχύεται από τα πέντε ευρωπαϊκά θεματικά κέντρα του που αφορούν τη μεταβολή αέρα και κλίματος, τη βιοποικιλότητα, τη χρήση γης και τις χωρικές πληροφορίες, τα ύδατα, καθώς και τη βιώσιμη κατανάλωση και παραγωγή. Τα θεματικά κέντρα είναι κατανεμημένα στα κράτη μέλη του ΕΟΠ.

Ο ΕΟΠ συνεργάζεται σε καθημερινή βάση με τα μέλη της «Ομάδας των τεσσάρων», την οποία απαρτίζουν ο ΕΟΠ και οι Γενικές Διευθύνσεις Περιβάλλοντος, Κοινού Κέντρου Ερευνών και Στατιστικής Υπηρεσίας (Eurostat). Σκοπός της ομάδας είναι η μέγιστη αξιοποίηση των πόρων με την υποβολή ορθολογιστικών εκθέσεων και την παροχή κοινών υπηρεσιών καταχώρισης σε κοινό δίκτυο για δέκα θεματικούς τομείς. Τα κέντρα περιβαλλοντικών δεδομένων αφορούν τη μεταβολή του κλίματος, το νερό, τον αέρα, τη βιοποικιλότητα, τη χρήση γης (διαχείριση από τον ΕΟΠ), τα δάση, τα εδάφη (διαχείριση από το ΚΚΕρ), καθώς και τα λύματα, τους φυσικούς πόρους και τα προϊόντα (διαχείριση από τη Eurostat).

Την επόμενη πενταετία θα εφαρμόσουμε περαιτέρω το νέο σύστημα διαχείρισης ποιότητας και τον σχεδιασμό επιχειρηματικής συνέχειας, θα εγκρίνουμε τυχόν εναπομένουσες διατάξεις του κανονισμού για το προσωπικό και θα αναθεωρήσουμε το υφιστάμενο σύστημα διαχείρισης δεικτών, το σύστημα αναφοράς δεδομένων, το σύστημα εσωτερικής διαχείρισης και τον πίνακα ισόρροπης βαθμολογίας, προκειμένου να διευκρινιστεί η σχέση ανάμεσα στα έργα που αναλαμβάνονται, τους πόρους που χρησιμοποιούνται και τα αποτελέσματα που επιτυγχάνονται.

Στην αξιολόγηση της αποδοτικότητας του ΕΟΠ για το έτος 2008 αναφέρεται ότι «Ο Οργανισμός κατάφερε επίσης να ικανοποιήσει την αυξανόμενη ζήτηση για πληροφορίες χωρίς ανάλογη αύξηση των πόρων, γεγονός που επίσης καταδεικνύει την ενίσχυση της αποτελεσματικότητάς του». Στον ΕΟΠ επιδιώκουμε να αποδώσουν οι επενδύσεις που γίνονται σε ένα τεράστιο φάσμα περιβαλλοντικών θεμάτων. Αυτό είναι ιδιαίτερα σημαντικό εάν λάβουμε υπόψη την τρέχουσα κατάσταση, που χαρακτηρίζεται από αυξημένες οικονομικές πιέσεις και μεγαλύτερο αριθμό οργανισμών οι οποίοι ασχολούνται με περιβαλλοντικά θέματα.

Επιδιώκουμε να μεγιστοποιήσουμε τους πόρους που διαθέτει ο Οργανισμός για το περιβαλλοντικό του έργο:

- Επιτυγχάνοντας τους περιβαλλοντικούς στόχους του EMAS κάθε χρόνο
- Αναδιοργανώνοντας τον Οργανισμό έτσι ώστε να είναι πιο αποτελεσματικός και ευέλικτος
- Αποφεύγοντας τη σύγκυση καθηκόντων με άλλα κοινοτικά θεσμικά όργανα
- Συνεργαζόμενοι με μέλη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής ανά θεματικό τομέα και εξασφαλίζοντας διοικητική συνέπεια
- Φροντίζοντας για τη βέλτιστη αξιοποίηση όλων των περιβαλλοντικών δράσεων που χρηματοδοτούνται από την Κοινότητα
- Βελτιώνοντας την επικοινωνία και την παροχή πληροφοριών στους βασικούς ενδιαφερόμενους φορείς και στους πολίτες
- Μεγιστοποιώντας τη διαθεσιμότητα και την αποτελεσματικότητα του προσωπικού μας, εστιάζοντας στην υγεία και την ευημερία τους.

Οι στόχοι μας θα υλοποιηθούν μέσω του ακόλουθου στρατηγικού τομέα:

- Εσωτερική διαχείριση και διοίκηση του ΕΟΠ.

Στρατηγικοί τομείς

---

1 Περιβαλλοντικά θέματα

- 1.1 Ποιότητα αέρα
- 1.2 Εκπομπές αέριων ρύπων
- 1.3 Βιοποικιλότητα
- 1.4 Εκπομπές αερίων θερμοκηπίου
- 1.5 Γλυκά ύδατα
- 1.6 Θάλασσα

2 Διατομεακά θέματα

- 2.1 Επιπτώσεις της μεταβολής του κλίματος
- 2.2 Ευπάθεια και προσαρμογή
- 2.3 Οικοσυστήματα
- 2.4 Περιβάλλον και υγεία
- 2.5 Θαλάσσιος χώρος
- 2.6 Βιώσιμη κατανάλωση και παραγωγή και απόβλητα
- 2.7 Χρήση γης
- 2.8 Γεωργία και δασοκομία
- 2.9 Ενέργεια
- 2.10 Μεταφορές

3 Ολοκληρωμένη περιβαλλοντική αξιολόγηση

- 3.1 Ολοκληρωμένη περιβαλλοντική αξιολόγηση
- 3.2 Περιφερειακή και παγκόσμια αξιολόγηση
- 3.3 Υποστήριξη της λήψης αποφάσεων
- 3.4 Οικονομικές πτυχές
- 3.5 Μελλοντικές στρατηγικές

4 Επικοινωνίες και υπηρεσίες πληροφόρησης

- 4.1 Ενιαίο σύστημα πληροφοριών για το περιβάλλον
- 4.2 Επικοινωνίες

Ένα από τα βασικά καθήκοντα του ΕΟΠ είναι η στήριξη της κοινοτικής περιβαλλοντικής πολιτικής μέσω της καταγραφής και αναφοράς των αποτελεσμάτων από την εφαρμογή της κοινοτικής περιβαλλοντικής πολιτικής σε όλες τις χώρες μέλη του ΕΟΠ. Αυτό προϋποθέτει τη διαμόρφωση και τη διατήρηση μηχανισμών υποβολής εκθέσεων, την ανάπτυξη του ενιαίου συστήματος πληροφοριών για το περιβάλλον, την εφαρμογή της οδηγίας Inspire, διαδικασίες διασφάλισης ποιότητας, πλαίσια ανάλυσης και τυποποιημένα αποτελέσματα σε επίπεδο συνόλων δεδομένων, δεικτών και ολοκληρωμένων θεματικών αξιολογήσεων για διάφορα περιβαλλοντικά θέματα, όπως η ποιότητα του αέρα και οι εκπομπές ρύπων, οι εκπομπές αερίων θερμοκηπίου, τα γλυκά ύδατα και τα θαλάσσια περιβάλλοντα. Στο συναφές έργο περιλαμβάνονται, μεταξύ άλλων, αναλύσεις του κόστους δράσης/αδράνειας, αξιολογήσεις αποτελεσματικότητας, αξιολογήσεις της απόστασης από συμφωνηθέντες στόχους πολιτικής και μακροπρόθεσμες τιμές αναφοράς, και μελλοντικές προοπτικές για την περίοδο 2020–2030.

Η ζήτηση για την επίτευξη ενός τέτοιου έργου αναμένεται να συνεχιστεί και να αυξηθεί κατά τη διάρκεια των προσεχών πέντε ετών, ακολουθώντας την εξέλιξη των κοινοτικών περιβαλλοντικών πολιτικών και της συναφούς νομοθεσίας. Το χρονικό αυτό διάστημα θα σηματοδοτήσουν: η παγκόσμια συμφωνία στην Κοπεγχάγη το φθινόπωρο του 2009 περί μείωσης των εκπομπών αερίων θερμοκηπίου μετά το 2012, η εφαρμογή αναθεωρημένου κοινοτικού καθεστώτος εμπορίας δικαιωμάτων εκπομπών για την περίοδο 2008–2012, οι συμφωνηθέντες εθνικοί στόχοι μέχρι το 2020 για τις μειώσεις των κοινοτικών εκπομπών αερίων θερμοκηπίου, η αναθεώρηση της οδηγίας για τα εθνικά ανώτατα όρια εκπομπών και των οδηγιών περί ολοκληρωμένης πρόληψης και ελέγχου της ρύπανσης το 2009, η εφαρμογή της νέας οδηγίας «Καθαρός Αέρας για την Ευρώπη» (Clean Air for Europe — CAFE), η επιτευχθείσα πρόοδος στη μείωση των απωλειών βιοποικιλότητας μέχρι το 2010, ο πρώτος γύρος των σχεδίων διαχείρισης λεκάνης απορροής ποταμού και των συναφών προγραμμάτων μέτρων υπό την οδηγία-πλαίσιο για τα ύδατα το 2009, και η εφαρμογή της προσφάτως εγκριθείσας οδηγίας για τη θαλάσσια στρατηγική. Ο ΕΟΠ θα αναπτύξει και θα προσαρμόσει τις υφιστάμενες ροές δεδομένων, τους δείκτες και τις αξιολογήσεις του έτσι ώστε να ανταποκριθεί στις εν λόγω μεταβαλλόμενες ανάγκες.

Γενικοί στόχοι για την περίοδο 2009–2013

Στήριξη της ανάπτυξης και της αξιολόγησης της πολιτικής στο πλαίσιο των περιβαλλοντικών θεμάτων που καλύπτονται από το κοινοτικό κεκτημένο και συναφών τομέων:

- εξασφαλίζοντας πλήρη πρόσβαση, μέσω του SEIS και των κέντρων περιβαλλοντικών δεδομένων, στα δεδομένα διασφαλισμένης ποιότητας που απαιτούνται για τη στήριξη του έργου που επιτελείται σε ευρωπαϊκό επίπεδο όσον αφορά τους δείκτες και τις ολοκληρωμένες αξιολογήσεις
- διατηρώντας και αναπτύσσοντας συναφείς δείκτες του ΕΟΠ στο πλαίσιο του συστήματος διαχείρισης δεικτών
- παρέχοντας θεματικές αναλύσεις, αξιολογήσεις και μεθοδολογίες για τη στήριξη των θεματικών προγραμμάτων πολιτικής και
- εκπονώντας αξιολογήσεις της τρέχουσας αποτελεσματικότητας των πολιτικών και των μελλοντικών προοπτικών για την περίοδο 2020–2030.

Το σχετικό έργο χωρίζεται σε κύριους περιβαλλοντικούς θεματικούς τομείς που αντιστοιχούν στους τομείς του 6^{ου} προγράμματος δράσης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για το περιβάλλον:

- **Ποιότητα αέρα**
- **Εκπομπές αερίων ρύπων**
- **Βιοποικιλότητα**
- **Εκπομπές αερίων θερμοκηπίου**
- **Γλυκά ύδατα**
- **Θάλασσα**

1.1 Ποιότητα αέρα

Ο βασικός μας στόχος

Η αξιολόγηση της ποιότητας και της ρύπανσης του αέρα σε ολόκληρη την Ευρώπη, ιδίως σε αστικές και αγροτικές περιοχές, που θα βασίζεται σε ποιοτικά, επικαιροποιημένα δεδομένα και δείκτες σε σχεδόν πραγματικό χρόνο, όταν είναι αυτό εφικτό, με έμφαση κατά κύριο λόγο στα σωματίδια, στο όζον, σε τοξικούς και λοιπούς επικίνδυνους ρύπους, στις τομεακές εκπομπές, στις προοπτικές και την πρόοδο της επίτευξης βραχυπρόθεσμων και μακροπρόθεσμων στόχων πολιτικής ως προς την ποιότητα του αέρα, και η συμβολή σε αξιολογήσεις των επιπτώσεων της ποιότητας του αέρα στην ανθρώπινη υγεία και στα οικοσυστήματα.

Ανάλυση

Αν και η ποιότητα του ατμοσφαιρικού αέρα ⁽¹⁾ βελτιώνεται σταθερά στην Ευρώπη, απομένουν ακόμη πολλά να γίνουν για την υλοποίηση των μακροπρόθεσμων στόχων προστασίας της ανθρώπινης υγείας και του περιβάλλοντος. Η παρουσία σωματιδίων, όπως τα PM₁₀ και PM_{2,5}, όζοντος, τοξικών και λοιπών επικίνδυνων ρύπων στον ατμοσφαιρικό αέρα και η απόθεση διαφόρων ουσιών εξακολουθούν να έχουν σημαντικές επιπτώσεις στην ανθρώπινη υγεία, στα οικοσυστήματα, στις καλλιέργειες και στα δάση. Κατά τη χρονική περίοδο υλοποίησης της επόμενης στρατηγικής, σε επίπεδο πολιτικής ξεχωρίζουν η εφαρμογή της νέας οδηγίας «Καθαρός Αέρας για την Ευρώπη» και η αναθεώρησή της (2013), η αναθεώρηση της θεματικής στρατηγικής για τον αέρα (2010) και η τρέχουσα αναθεώρηση της οδηγίας για τα εθνικά ανώτατα όρια εκπομπών.

Δράση

Ο στόχος μας θα επιτευχθεί:

- παρέχοντας επικαιροποιημένους χάρτες, δείκτες και δεδομένα διασφαλισμένης ποιότητας σε σχεδόν πραγματικό χρόνο, όταν είναι αυτό εφικτό, καθώς και εξορθολογισμένη πρόσβαση σε συναφείς με την ποιότητα του ατμοσφαιρικού αέρα δικτυακούς τόπους μέσω του SEIS και του κέντρου δεδομένων του ΕΟΠ για τον αέρα
- εκπονώντας ολοκληρωμένες και στοχοθετημένες αξιολογήσεις για τη ρύπανση του αέρα και την ηχορύπανση, για τις επιπτώσεις στην ανθρώπινη υγεία και στο περιβάλλον, και για την αποτελεσματικότητα και τα παράλληλα οφέλη των συναφών πολιτικών και μέτρων

- εκπονώντας ετήσιες αξιολογήσεις για τα θερινά επίπεδα του όζοντος (σύμφωνα με την οδηγία για το όζον στον ατμοσφαιρικό αέρα) και για την ποιότητα του αέρα σε ζώνες και οικισμούς (σύμφωνα με την οδηγία για την ποιότητα του ατμοσφαιρικού αέρα)
- συνεισφέροντας στοιχεία στις ολοκληρωμένες περιβαλλοντικές αξιολογήσεις και αναλύσεις του περιβάλλοντος και της υγείας του ΕΟΠ μέσω ευρύτερης χρήσης, στο πλαίσιο της επίτευξης του έργου μας, τεχνικών μοντελοποίησης, προηγμένων τεχνικών χωρικής χαρτογράφησης και του Inspire
- σε στενή συνεργασία με το Eionet, με το ευρωπαϊκό θεματικό κέντρο για την μεταβολή του αέρα και του κλίματος, με τις ατμοσφαιρικές υπηρεσίες GMES, με την Eurostat, το JRC και άλλες υπηρεσίες της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, την Παγκόσμια Οργάνωση Υγείας την Οικονομική Επιτροπή των Ηνωμένων Εθνών για την Ευρώπη (UNECE) (τα συναφή προγράμματα, κέντρα και ειδικές ομάδες δυνάμει της σχετικής σύμβασης), με το δίκτυο εθνικών εργαστηρίων αναφοράς ελέγχου/διασφάλισης ποιότητας της παρακολούθησης της ποιότητας του αέρα, καθώς και με άλλους παρόχους δεδομένων όπως περιφερειακούς φορείς, δημοτικές αρχές, παράγοντες της βιομηχανίας, και επιστημονικά, ερευνητικά και κοινωνικά ινστιτούτα και
- βελτιώνοντας την αξιοποίηση πληροφοριών για την ποιότητα του αέρα μέσω φιλικών προς τον χρήστη διαδραστικών πολυμεσικών υπηρεσιών.

(¹) Το θέμα της ρύπανσης εσωτερικών χώρων καλύπτεται στο διατομεακό θέμα «Περιβάλλον και υγεία».

1.2 Εκπομπές αέριων ρύπων

Ο βασικός μας στόχος

Η παροχή αξιολογήσεων για τις εκπομπές ρύπων, συμπεριλαμβανομένων των τοξικών και επικίνδυνων ρύπων, στον αέρα και, ανάλογα με την περίπτωση, σε άλλα μέσα. Το έργο αυτό περιλαμβάνει τον προσδιορισμό προοπτικών και την παρακολούθηση της προόδου της επίτευξης στόχων, μεταξύ άλλων, όπως καθορίζονται στη συναφή κοινοτική και διεθνή νομοθεσία, καθώς και την αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας των ευρωπαϊκών πολιτικών και μέτρων για τη μείωση των εκπομπών.

Ανάλυση

Παρότι οι εκπομπές των βασικών αέριων ρύπων μειώθηκαν τα τελευταία χρόνια, η ρύπανση του αέρα εξακολουθεί να έχει σημαντικές αρνητικές επιπτώσεις στην ανθρώπινη υγεία, στα οικοσυστήματα και στις καλλιέργειες. Ανησυχίες εξακολουθούν να εγείρουν οι εκπομπές ρύπων που προέρχονται γενικώς από μεγάλες και μικρές εγκαταστάσεις και διάχυτες πηγές, όπως οι μεταφορές, η γεωργία και τα νοικοκυριά.

Το 2009 θα συνεχιστεί η αναθεώρηση του Πρωτοκόλλου του Γκέτεμποργκ στη σύμβαση της UNECE για τη διαμεθοριακή ρύπανση της ατμόσφαιρας σε μεγάλες αποστάσεις (Long-range Transboundary Air Pollution — LRTAP) με σκοπό την καταπολέμηση της οξίνισης, του ευτροφισμού και του τροποσφαιρικού όζοντος, των εθνικών ανώτατων ορίων εκπομπών (National Emissions Ceilings — NEC), καθώς και η αναθεώρηση των οδηγιών για την ολοκληρωμένη πρόληψη και τον έλεγχο της ρύπανσης (Integrated Pollution Prevention and Control — IPPC). Ακόμη, προς το τέλος του 2009, θα αρχίσει να εφαρμόζεται το ευρωπαϊκό μητρώο έκλυσης και μεταφοράς ρύπων (European Pollutant Release and Transfer Register — E-PRTR) το οποίο θα αντικαταστήσει το ισχύον ευρωπαϊκό μητρώο ρυπογόνων εκπομπών (European Polluting Emissions Register — EPER).

Δράση

Ο στόχος μας θα επιτευχθεί:

- παρέχοντας επικαιροποιημένους δείκτες και δεδομένα διασφαλισμένης ποιότητας σε σχεδόν πραγματικό χρόνο, όταν είναι αυτό εφικτό, καθώς και εξορθολογισμένη πρόσβαση σε συναφείς με τις εκπομπές αέριων ρύπων δικτυακούς τόπους, μέσω του ΕΣΠΠ-SEIS, του Inspire και του κέντρου δεδομένων του ΕΟΠ για τον αέρα
- στηρίζοντας το έργο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τον εξορθολογισμό της συλλογής δεδομένων που αφορούν τις εκπομπές αέριων ρύπων και αερίων θερμοκηπίου και της συναφούς υποβολής εκθέσεων δυνάμει της ισχύουσας νομοθεσίας, συμπεριλαμβανομένης της οδηγίας για τα εθνικά ανώτατα όρια εκπομπών και του μηχανισμού παρακολούθησης των αερίων του θερμοκηπίου

- συντάσσοντας τις κοινοτικές ετήσιες εκθέσεις απογραφής εκπομπών για τη σύμβαση της UNECE για τη διαμεθοριακή ρύπανση της ατμόσφαιρας σε μεγάλες αποστάσεις και για την οδηγία σχετικά με τα εθνικά ανώτατα όρια εκπομπών, και εκπονώντας, από κοινού με το πρόγραμμα για τη συνεχή παρακολούθηση και την εκτίμηση της μεταφοράς σε μεγάλη απόσταση των ατμοσφαιρικών ρύπων στην Ευρώπη (EMEP), την αναθεώρηση των εθνικών δεδομένων απογραφής αέριων εκπομπών
- εκπονώντας αξιολογήσεις των συνεργιών και των αντισταθμιστικών λύσεων μεταξύ των πολιτικών μείωσης των εκπομπών αέριων ρύπων και των εκπομπών αερίων θερμοκηπίου, καθώς και αξιολογήσεις της αποτελεσματικότητας επιλεγμένων πολιτικών όσον αφορά τη μείωση βασικών εκπομπών αέριων ρύπων και των επακόλουθων επιπτώσεων στην ποιότητα του αέρα
- σε στενή συνεργασία με το Eionet και με άλλους παρόχους δεδομένων, με το ευρωπαϊκό θεματικό κέντρο του ΕΟΠ για την μεταβολή του αέρα και του κλίματος, με τη σύμβαση της UNECE για τη διαμεθοριακή ρύπανση της ατμόσφαιρας σε μεγάλες αποστάσεις (και συγκεκριμένα με το πρόγραμμα EMEP, το κέντρο και την ειδική του ομάδα για τις απογραφές και τις προβλέψεις εκπομπών) και με τις υπηρεσίες της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (συμπεριλαμβανομένης της Eurostat και του ΚΚΕρ)
- αναρτώντας στον δικτυακό τόπο του ΕΟΠ τον οδηγό απογραφής των εκπομπών αέριων ρύπων του EMEP/ΕΟΠ, ο οποίος θα ενημερώνεται τακτικά από την ειδική ομάδα του προγράμματος EMEP της UNECE για τις απογραφές και τις προβλέψεις εκπομπών και
- φιλοξενώντας τον δικτυακό τόπο E-PRTR της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και τη βάση δεδομένων IRIS, και συμβάλλοντας σε συναφείς δραστηριότητες υποβολής εκθέσεων.

1.3 Βιοποικιλότητα

Ο βασικός μας στόχος

Η παροχή πληροφοριών, δεδομένων και αναλύσεων βιοποικιλότητας για τα ύδατα, τα επίγεια συστήματα και το έδαφος, καθώς και τον αέρα, μέσω ολοκληρωμένου αναλυτικού πλαισίου που θα στηρίζει όλους ανεξαιρέτως τους τομείς προτεραιότητας και συναφών εκτιμήσεων, συμπεριλαμβανομένης της χάραξης προοπτικών και της παρακολούθησης της προόδου προς την επίτευξη στόχων, μεταξύ άλλων, όπως καθορίζονται στη συναφή κοινοτική και διεθνή νομοθεσία, καθώς και της αξιολόγησης της αποτελεσματικότητας των ευρωπαϊκών πολιτικών και μέτρων.

Ανάλυση

Κατά τα επόμενα πέντε χρόνια αναμένεται σημαντική ανάπτυξη της κοινοτικής πολιτικής για τη βιοποικιλότητα, λόγω της αυξημένης ευαισθητοποίησης γύρω από τη σημασία της βιοποικιλότητας και των υπηρεσιών οικοσυστήματος για την ανθρώπινη ευημερία. Κατά την περίοδο 2009–2013 θα δοθεί έμφαση σε τρεις προτεραιότητες πολιτικής: προστασία βασικών ειδών και οικοτόπων δυνάμει των οδηγιών για τα πτηνά και τους οικοτόπους, δέσμευση για τη μείωση των απωλειών βιοποικιλότητας στην ΕΕ μέχρι το 2010 και υποβολή εκθέσεων προόδου με τη χρήση δεικτών (SEBI2010) και διαμόρφωση ενός πιο μακροπρόθεσμου οράματος όσον αφορά τη διατήρηση της ευρωστίας και της αντοχής των υπηρεσιών οικοσυστήματος (βλ. ενότητα 2.3).

Ο συγκερασμός των εν λόγω προτεραιοτήτων έχει ιδιαίτερη σημασία για δύο λόγους: πρώτον, διότι οι απώλειες στη βιοποικιλότητα και ιδίως σε είδη και οικοτόπους οδηγούν στη μείωση των «υπηρεσιών οικοσυστήματος» που παρέχουν τα φυσικά συστήματα και δεύτερον, διότι αυτές και πολλές άλλες αλληλεπιδράσεις μεταξύ των τριών προτεραιοτήτων απαιτούν συνεκτική προσέγγιση όσον αφορά τα δεδομένα και την ανάλυση προκειμένου να αποφεύγονται οι περιττές παράλληλες ροές συλλογής δεδομένων.

Δράση

Ο στόχος μας θα επιτευχθεί:

- παρέχοντας, μέσω του ΕΣΠΠ-SEIS, του Inspire και των κέντρων περιβαλλοντικών δεδομένων του ΕΟΠ για τη βιοποικιλότητα, τα οικοσυστήματα και τη χρήση γης, δεδομένα διασφαλισμένης ποιότητας για τη στήριξη ευρωπαϊκών πρωτοβουλιών υποβολής εκθέσεων, ιδίως των οδηγιών για την προστασία της φύσης
- εκπονώντας αναλύσεις για την κατάσταση και τις τάσεις μεμονωμένων ειδών και οικοτόπων όπως προβλέπεται σε σχετικά άρθρα της ισχύουσας κοινοτικής νομοθεσίας
- υποβάλλοντας εκθέσεις για την πρόοδο που έχει σημειωθεί ως προς την επίτευξη των κοινοτικών και παγκόσμιων στόχων για την ανάσχεση/μείωση των απωλειών στη βιοποικιλότητα μέσω της αξιοποίησης των δεικτών ευρωπαϊκής βιοποικιλότητας 2010
- εκπονώντας χωρικές αναλύσεις των σημείων τριβής και των πιθανών συμβιβαστικών λύσεων ανάμεσα στη βιοποικιλότητα, στην οικονομική ανάπτυξη και τους κοινωνικούς στόχους με ιδιαίτερη έμφαση στη μεταβολή και τη διατήρηση του κλίματος
- αξιοποιώντας συναφείς αναλυτικές πληροφορίες και αποτελέσματα προερχόμενα από ερευνητικά έργα χρηματοδοτούμενα από την ΕΕ στον τομέα της βιοποικιλότητας για την εκπόνηση των τακτικών εκθέσεων του ΕΟΠ σχετικά με την κατάσταση και τις προοπτικές του περιβάλλοντος και της ευρωπαϊκής αξιολόγησης οικοσυστήματος (Eureca 2012) και
- βελτιώνοντας τις ανακοινώσεις του ΕΟΠ για τα είδη, τους οικοτόπους και την ομαδοποίησή τους σε δείκτες που μπορούν να χρησιμοποιούνται από τους υπεύθυνους χάραξης πολιτικής, τους πολίτες και τα ΜΜΕ με τη βοήθεια πολυμέσων, συμπεριλαμβανομένου του κοινοτικού μηχανισμού διαλογής πληροφοριών για τη βιοποικιλότητα.

1.4 Εκπομπές αερίων θερμοκηπίου

Ο βασικός μας στόχος

Η παρακολούθηση και αξιολόγηση της προόδου ως προς την επίτευξη των στόχων της κοινοτικής πολιτικής για τις εκπομπές αερίων θερμοκηπίου (Κιότο και 2020), η αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας των κοινοτικών πολιτικών και μέτρων περιορισμού των επιπτώσεων μεταβολής του κλίματος, και η χάραξη μακροπρόθεσμων στρατηγικών περιορισμού των επιπτώσεων της μεταβολής του κλίματος.

Ανάλυση

Η υπερθέρμανση του πλανήτη αναμένεται να έχει εκτεταμένες συνέπειες. Η ανάληψη δράσης για την αντιμετώπιση της μεταβολής του κλίματος σε παγκόσμιο επίπεδο είναι τεχνικά εφικτή και οικονομικά προσιτή σε σύγκριση με το υψηλό κόστος της συνέχισης της μεταβολής του κλίματος με αμείωτο ρυθμό. Η επίτευξη των στόχων του Πρωτοκόλλου του Κιότο είναι ένα πρώτο βήμα μέχρι το 2012. Οι σημαντικότερες ισχύουσες νομοθετικές πράξεις προς την κατεύθυνση αυτή είναι ο επιμερισμός της προσπάθειας μεταξύ των κρατών μελών για μείωση των εκπομπών προς επίτευξη του στόχου του Κιότο, το κοινοτικό σύστημα εμπορίας δικαιωμάτων εκπομπών (Emission Trading Scheme — ETS), που αποσκοπεί στην παραγωγή ενέργειας και τους κλάδους έντασης ενέργειας, και ο κοινοτικός μηχανισμός παρακολούθησης των αερίων θερμοκηπίου. Σε παγκόσμιο επίπεδο, απαιτείται δραστική μείωση των εκπομπών αερίων θερμοκηπίου προκειμένου να επιτευχθεί ο στόχος που έχει προτείνει η ΕΕ για τον περιορισμό της μεταβολής σε μια μέγιστη αύξηση της θερμοκρασίας της τάξεως των + 2 °C σε σχέση με τα προβιομηχανικά επίπεδα. Υπό τη σύμβαση-πλαίσιο των Ηνωμένων Εθνών για τη μεταβολή του κλίματος (UNFCCC) αναπτύσσεται επί του παρόντος ένα παγκόσμιο καθεστώς μετά το Κιότο, μέσω συμφωνίας που αναμένεται να υπογραφεί μέχρι το τέλος του 2009 στην Κοπεγχάγη.

Δράση

Ο στόχος μας θα επιτευχθεί:

- παρέχοντας, μέσω του ΕΣΠΠ-SEIS και του κέντρου δεδομένων του ΕΟΠ για τη μεταβολή του κλίματος, δεδομένα, πληροφορίες και δείκτες που συλλέγονται από διάφορες χώρες βάσει της συναφούς κοινοτικής νομοθεσίας για τον περιορισμό των επιπτώσεων της μεταβολής του κλίματος, με σκοπό τη στήριξη ευρωπαϊκών πρωτοβουλιών υποβολής εκθέσεων, όπως ο ετήσιος κατάλογος απογραφής των αερίων θερμοκηπίου της ΕΕ, και πιο επικαιροποιημένες εκτιμήσεις, ο πλήρης υπολογισμός των πιστώσεων εκπομπών σύμφωνα με το Κιότο και την κοινοτική νομοθεσία, οι τακτικές επικαιροποιήσεις των δεικτών για τις εκπομπές αερίων θερμοκηπίου και η ετήσια ανάλυση των προβλέψεων και της αποτελεσματικότητας των πολιτικών και των μέτρων που λαμβάνονται για την επίτευξη των στόχων του Κιότο κατά την περίοδο 2008–2012, καθώς και ενδεχόμενοι άλλοι νέοι στόχοι

- υποβάλλοντας ετήσιες εκθέσεις με θέμα τις εμπειρίες των κρατών μελών από το κοινοτικό σύστημα εμπορίας δικαιωμάτων εκπομπών (EU ETS), με έμφαση στην αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας του ETS, στα συναφή με τους μηχανισμούς του Κιότο έργα και, ενδεχομένως, σε άλλες αγορές και έργα αντιστάθμισης εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα
- εκπονώντας αναλύσεις και αξιολογήσεις των διαφόρων τρόπων επίτευξης μιας περισσότερο «πράσινης» οικονομίας με χαμηλές εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα. Σε αυτές περιλαμβάνονται ολοκληρωμένες προοπτικές περιορισμού των επιπτώσεων και προσαρμογής και εναλλακτικά μελλοντικά σενάρια, που συνδέουν τις κοινωνικοοικονομικές εξελίξεις, τις εκπομπές, τα συστήματα υπολογισμού των εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα και τις επιπτώσεις στην ποιότητα και την ποσότητα των υδάτων, στη βιοποικιλότητα, στο έδαφος, στα δάση και τους ωκεανούς ως αποθήκες ή πηγές, καθώς και τα παράλληλα οφέλη για την ποιότητα του αέρα και τη δημόσια υγεία
- στηρίζοντας το έργο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τον εξορθολογισμό της συλλογής δεδομένων που αφορούν τις εκπομπές αερίων ρύπων και αερίων θερμοκηπίου και της συναφούς υποβολής εκθέσεων δυνάμει της ισχύουσας νομοθεσίας, συμπεριλαμβανομένης της οδηγίας για τα εθνικά ανώτατα όρια εκπομπών και του μηχανισμού παρακολούθησης των αερίων θερμοκηπίου
- υποστηρίζοντας την αναθεώρηση της σύμβασης πλαισίου των Ηνωμένων Εθνών για τη μεταβολή του κλίματος (UNFCCC) και κάθε τεχνικό θέμα που ενδεχομένως προκύπτει κατά τη διαδικασία διαπραγμάτευσης της UNFCCC και
- μεριμνώντας για τη φιλική προς το χρήστη πρόσβαση σε εκθέσεις, δεδομένα, δείκτες και άλλες πληροφορίες μέσω του κέντρου δεδομένων του ΕΟΠ για τη μεταβολή του κλίματος, με τη βοήθεια συναφών εργαλείων ανάλυσης και υποστήριξης της λήψης αποφάσεων.

1.5 Γλυκά ύδατα

Ο βασικός μας στόχος

Η στήριξη των ευρωπαϊκών πολιτικών που αφορούν την ποιότητα και την ποσότητα των υδάτων μέσω της παροχής ολοκληρωμένων αξιολογήσεων για την ποιότητα, την ποσότητα και τη χρήση των υδάτων, η διαμόρφωση προοπτικών και η παρακολούθηση της προόδου για την επίτευξη των σχετικών πολιτικών στόχων και τη διαμόρφωση συστημάτων διασφάλισης ποιότητας που θα βασίζονται σε επικαιροποιημένους δείκτες, δεδομένα, μοντέλα και αναλύσεις σε σχεδόν πραγματικό χρόνο, όταν αυτό είναι εφικτό.

Ανάλυση

Παρά τη βελτίωση που έχει σημειωθεί τα τελευταία χρόνια, πολλά ευρωπαϊκά οικοσυστήματα γλυκών υδάτων εξακολουθούν να κινδυνεύουν λόγω των συνεχιζόμενων εκροών, ιδίως από τη γεωργία, λόγω των τροποποιήσεων των φυσικών χαρακτηριστικών των υδάτινων συστημάτων προκειμένου να διευκολυνθεί, π.χ. η ναυσιπλοΐα και η παραγωγή υδροηλεκτρικής ενέργειας, και λόγω των επιπτώσεων ακραίων φαινομένων καθώς και της πλημμυρούς διαχείρισης των πόρων, με αποτέλεσμα την εμφάνιση πλημμυρών και ξηρασιών.

Σε επίπεδο ΕΕ, η οδηγία-πλαίσιο για τα ύδατα και οι λοιπές οδηγίες περί υδάτων παρέχουν ένα ολοκληρωμένο φάσμα για την αντιμετώπιση των πολλών και ποικίλων προκλήσεων ως προς τη διαχείριση υδάτων. Ο πρώτος γύρος των σχεδίων διαχείρισης λεκάνης απορροής ποταμού και των συναφών προγραμμάτων μέτρων το 2009 αποτελεί σημαντικό σημείο καμπής, καθώς σηματοδοτεί τη μετάβαση από την προετοιμασία στη δράση όσον αφορά την εφαρμογή της οδηγίας πλαισίου για τα ύδατα. Η ορθή εφαρμογή απαιτεί συνεχή ενσωμάτωση σε όλες τις τομεακές δραστηριότητες (γεωργία, ανάπτυξη υπαίθρου, οικονομία, ενέργεια, μεταφορές, υποδομές υδροδότησης), και πρέπει να υποστηρίζεται από εντατική ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ των συναφών φορέων ως προς τις καλές πρακτικές και τα κατάλληλα αποδοτικά μέτρα.

Δράση

Ο στόχος μας θα επιτευχθεί:

- παρέχοντας, μέσω του ΕΣΠΠ-SEIS, του κέντρου δεδομένων του ΕΟΠ για τα ύδατα και του συστήματος πληροφοριών για το νερό στην Ευρώπη (Water Information System for Europe — WISE), δεδομένα, πληροφορίες και δείκτες που συλλέγονται από διάφορες χώρες στο πλαίσιο της συναφούς κοινοτικής νομοθεσίας για τις εκροές στα ύδατα και την ποιότητα και ποσότητα των υδάτων, με σκοπό τη στήριξη ευρωπαϊκών πρωτοβουλιών υποβολής εκθέσεων, συμπεριλαμβανομένης της αναθεώρησης της κατάστασης των επιφανειακών και υπόγειων υδάτων στην Κοινότητα το 2012 δυνάμει του άρθρου 18 της οδηγίας-πλαισίου για τα ύδατα
- παρέχοντας ολοκληρωμένες αξιολογήσεις για τη ρύπανση και την ποσότητα των υδάτων, καθώς και για την αποτελεσματικότητα των συναφών πολιτικών με τη βοήθεια του πλαισίου «κίνητρο-πίεση-κατάσταση-επιπτώσεις-αντίδραση» και των εννοιών της ολοκληρωμένης διαχείρισης των υδάτινων πόρων, των υπηρεσιών οικοσυστήματος, της λογιστικής φυσικών πόρων, της αντοχής και της χωρικής χαρτογράφησης
- παρέχοντας πληροφορίες και αναλύσεις στον τομέα των υδατικών ισοζυγίων και της προσαρμογής στη μεταβολή του κλίματος μέσω ενός συστήματος πληροφοριών σχετικά με τη λειψυδρία και την ξηρασία ανά την Ευρώπη σε συνεργασία με το ΚΚΕρ
- αξιολογώντας τα αγαθά και τις υπηρεσίες που έχουν σχέση με το νερό, με έμφαση στο ευρύτερο πλαίσιο των οικοσυστημάτων, της βιοποικιλότητας και των επιπτώσεων των χωροκατακτητικών ξένων ειδών, της διεύθυνσης αλμυρού νερού, των πλημμυρών και των θερμοκρασιακών αλλαγών
- παρέχοντας φιλική προς το χρήστη πρόσβαση σε εκθέσεις και δεδομένα, συμπεριλαμβανομένων δεικτών, πληροφοριών και συναφών εργαλείων ανάλυσης σε πραγματικό χρόνο και
- μεριμνώντας για την καλύτερη κατανόηση, από το κοινό, των θεμάτων που άπτονται της ποιότητας και της ποσότητας των υδάτων, καθώς και της μεταβολής του κλίματος, μέσω φιλικών προς το χρήστη διαδραστικών υπηρεσιών με τη χρήση πολυμέσων.

1.6 Θάλασσα

Ο βασικός μας στόχος

Η στήριξη των ευρωπαϊκών και διεθνών πολιτικών για το θαλάσσιο περιβάλλον και η εφαρμογή τους μέσω της παροχής ολοκληρωμένων αξιολογήσεων του ΕΟΠ για το θαλάσσιο περιβάλλον, που θα καλύπτουν, μεταξύ άλλων, τις σχέσεις ανάμεσα στην υγεία του θαλάσσιου οικοσυστήματος και την ανθρώπινη ευημερία και θα βασίζονται σε επικαιροποιημένα δεδομένα, δείκτες, μοντέλα και αναλύσεις.

Ανάλυση

Οι ανθρώπινες παρεμβάσεις στο θαλάσσιο περιβάλλον μέσω της αλιείας, της ενέργειας, της εξερεύνησης και της εκμετάλλευσης των πόρων, του τουρισμού, της ναυτιλίας και της ρύπανσης αυξάνουν διαρκώς, με αποτέλεσμα η γενική κατάσταση των θαλάσσιων οικοσυστημάτων σε ολόκληρη την Ευρώπη να μην είναι καθόλου ικανοποιητική. Στις εν λόγω πιέσεις, που έχουν αρχίσει ήδη να μειώνουν την ικανότητα των θαλασσών και των ωκεανών να απορροφούν τα αέρια θερμοκηπίου από την ατμόσφαιρα καθώς και την ικανότητα λειτουργίας ορισμένων θαλάσσιων βιοκόσμων, προστίθεται και η μεταβολή του κλίματος με διάφορες επιπτώσεις, όπως η αύξηση της θερμοκρασίας και η οξίνιση των ωκεανών. Η κοινοτική πολιτική έχει υιοθετήσει πλέον, μέσω των στρατηγικών και των οδηγιών της, μια «προσέγγιση με βάση το οικοσύστημα» όσον αφορά τη διαχείριση των ανθρώπινων δραστηριοτήτων στο θαλάσσιο περιβάλλον.

Η επιτυχής εφαρμογή σε πανευρωπαϊκό επίπεδο απαιτεί σημαντική βελτίωση της τρέχουσας κατάστασης, των παλαιότερων τάσεων και των προοπτικών μέσω συγκρίσιμων δεδομένων και πληροφοριών, συμπεριλαμβανομένων των κοινωνικοοικονομικών κινήτρων και πιέσεων, καθώς και μια βελτιωμένη θεώρηση των διάφορων εναλλακτικών επιλογών που αφορούν τις τρέχουσες και μελλοντικές χρήσεις του θαλάσσιου περιβάλλοντος και των περιφερειακών θαλασσών, καθώς και τις περιβαλλοντικές τους συνέπειες.

Δράση

Ο στόχος μας θα επιτευχθεί:

- προσδιορίζοντας, μέσω του ΕΣΠΠ-SEIS, του κέντρου δεδομένων του ΕΟΠ για τα ύδατα και του συστήματος πληροφοριών για το νερό στην Ευρώπη (Water Information System for Europe – WISE) τις ανάγκες παρακολούθησης και αξιολόγησης και υποστηρίζοντας την εξασφάλιση, τον εξορθολογισμό και τη βελτίωση της πρόσβασης σε νέες ροές δεδομένων, πληροφορίες και δείκτες για το θαλάσσιο περιβάλλον, δυνάμει της συναφούς κοινοτικής νομοθεσίας, ιδίως όσον αφορά το κοινοτικό πλαίσιο για τη θαλάσσια στρατηγική και τις οδηγίες-πλαίσια για τα ύδατα (παράκτια ύδατα)

- ενισχύοντας το πλαίσιο των ολοκληρωμένων αξιολογήσεων του ΕΟΠ για το θαλάσσιο περιβάλλον μέσω καλύτερης κάλυψης των παραμέτρων «κίνητρο-πίεση-κατάσταση-επιπτώσεις-αντίδραση», με τη βοήθεια βελτιωμένων δεικτών, καθώς και μέσω της ενσωμάτωσης πτυχών της προσέγγισης βάσει υπηρεσιών οικοσυστήματος (π.χ. οικονομική αποτίμηση), της πρωτοβουλίας, στο πλαίσιο της θαλάσσιας πολιτικής, για τη σύσταση ευρωπαϊκού δικτύου θαλάσσιων παρατηρήσεων και δεδομένων (European Marine Observation and Data Network – EMODNET), του Inspire, προοπτικών και σεναρίων
- συμβάλλοντας στη διαμόρφωση των βασικών θαλάσσιων υπηρεσιών GMES
- αυξάνοντας τις συνέργιες του ΕΟΠ με τον ΟΗΕ και με περιφερειακές συμβάσεις για το θαλάσσιο περιβάλλον, με την επιστημονική κοινότητα και με την οργανωμένη κοινωνία πολιτών με σκοπό την εκπόνηση ολοκληρωμένων αξιολογήσεων του ΕΟΠ για το θαλάσσιο περιβάλλον που θα αντικατοπτρίζουν καλύτερα τις συνθήκες κάθε ευρωπαϊκής περιφερειακής θάλασσας και
- εκπονώντας ολοκληρωμένες αξιολογήσεις για το θαλάσσιο περιβάλλον και την αποτελεσματικότητα των κοινοτικών πολιτικών, συμπεριλαμβανομένης της βιοποικιλότητας, της ποιότητας των υδάτων, της αλιείας και των θαλάσσιων θεμάτων, καθώς και για την κατάσταση και την αξία των αγαθών και των υπηρεσιών του θαλάσσιου οικοσυστήματος στο πλαίσιο διαφόρων σεναρίων πολιτικής, και συνεισφέροντας στοιχεία σε αξιολογήσεις για το θαλάσσιο περιβάλλον της Βαλτικής κατά τη διάρκεια της σουηδικής Προεδρίας το 2009 και της ισπανικής Προεδρίας το 2010, για την πρωτοβουλία Ορίζοντας 2020 στη Μεσόγειο, για το θαλάσσιο περιβάλλον της Αρκτικής για λογαριασμό της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, για το αρκτικό και σκανδιναβικό συμβούλιο, καθώς και για την Eureka 2012.

Η ζήτηση για διατομεακές ολοκληρωμένες αναλύσεις αυξάνεται ολοένα και περισσότερο δεδομένης της ταχύτητας των εξελίξεων. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στα ευρωπαϊκά πρότυπα κατανάλωσης και παραγωγής, στην επίδρασή τους στη μεταβολή του κλίματος και στη βιοποικιλότητα, στον τρόπο με τον οποίο εξυπηρετούνται από τα οικοσυστήματα σε ολόκληρο τον κόσμο, και στον τρόπο με τον οποίο τα εν λόγω πρότυπα μπορούν να προσαρμοστούν στις αλλαγές. Ως εκ τούτου, γίνεται ολοένα και πιο επιτακτική η ανάγκη για αλληλένδετες πληροφορίες όσον αφορά όλες αυτές τις διαδικασίες. Σε μια παγκοσμιοποιημένη οικονομία, όπου τα άτομα, οι επιχειρήσεις και οι κυβερνήσεις ασκούν επιρροή σε παγκόσμιο επίπεδο, η αντοχή του φυσικού περιβάλλοντος και των πόρων που αυτό παρέχει, τόσο στην ξηρά όσο και στη θάλασσα μπορεί να επηρεαστεί από πολλές διαφορετικές πολιτικές.

Από τις μεταφορές μέχρι την ενέργεια, από τη γεωργία μέχρι το εμπόριο, από τον τουρισμό μέχρι την ανθρώπινη ευημερία, όλες οι ανθρώπινες δραστηριότητες μπορούν να εκδηλωθούν με τρόπο που να έχει αλυσιδωτές ακούσιες συνέπειες, οδηγώντας μας έτσι ενδεχομένως σε ταχείες μη γραμμικές αλλαγές και σε «σημεία καμψής» όσον αφορά το φυσικό περιβάλλον. Πίσω από αυτήν την πραγματικότητα κρύβονται πολλοί παράγοντες αβεβαιότητας οι οποίοι επηρεάζουν την έκβασή της. Αυτό που καθίσταται πάντως σαφές είναι ότι το περιβάλλον και η οικονομία δεν ήταν ισότιμοι εταίροι σε αυτή τη σχέση.

Γενικός στόχος για την περίοδο 2009–2013

Ανάπτυξη και της αξιολόγηση της πολιτικής στο πλαίσιο των διατομεακών θεμάτων:

- με βάση τα επιτεύγματα της στρατηγικής της περιόδου 2004–2008 ως προς τις μεθόδους και τις αναλύσεις που απαιτούνται για την εκπόνηση διατομεακών αξιολογήσεων όπως η χωρική ανάλυση, δεικτών επιπτώσεων, προοπτικών και σεναρίων, αξιολογήσεων της πολιτικής αποτελεσματικότητας, οικονομικών αναλύσεων

- μέσω της αποφασιστικότερης εφαρμογής των μεθόδων αυτών σε διάφορα διατομεακά θέματα του εν λόγω στρατηγικού τομέα, όπως η τομεακή ολοκλήρωση, η μεταβολή του κλίματος, η βιώσιμη κατανάλωση και παραγωγή, και οι θαλάσσιες, εδαφικές πολιτικές και οι πολιτικές συνοχής
- με έμφαση σε θέματα που συνιστούν προτεραιότητες για τη SOER 2010, την Eureka 2012 και την IPCC 2013 και
- μέσω της ανάπτυξης συμμαχιών και ικανοτήτων στους κόλπους των δικτύων του ΕΟΠ, με σκοπό την εκπόνηση συναφών διατομεακών αναλύσεων και αξιολογήσεων στο πλαίσιο του ΕΣΠΠ-SEIS.

Το σχετικό έργο ταξινομείται στους δέκα μεγάλους διατομεακούς θεματικούς τομείς που κυριαρχούν στο πολιτικό και περιβαλλοντικό τοπίο της Ευρωπαϊκής Ένωσης:

- **Επιπτώσεις της μεταβολής του κλίματος**
- **Τρωτότητα και προσαρμογή**
- **Οικοσυστήματα**
- **Περιβάλλον και υγεία**
- **Θαλάσσιος χώρος**
- **Βιώσιμη κατανάλωση και παραγωγή και απόβλητα**
- **Χρήση γης**
- **Γεωργία και δασοκομία**
- **Ενέργεια**
- **Μεταφορές**

2.1 Επιπτώσεις της μεταβολής του κλίματος

Ο βασικός μας στόχος

Άμεση συμβολή στις εξελίξεις της κοινοτικής πολιτικής όσον αφορά τις επιπτώσεις της μεταβολής του κλίματος μέσω λεπτομερέστερης επεξεργασίας των συναφών δεικτών και εκπόνησης αξιολογήσεων σε συνδυασμό με κοινωνικοοικονομικούς παράγοντες στην Ευρώπη, μέσω της αξιοποίησης παλαιότερων τάσεων, άμεσων προβλέψεων, χωρικής ανάλυσης, μελλοντοστραφών αξιολογήσεων, και ανάλυσης της αποτελεσματικότητας της πολιτικής, συμπεριλαμβανομένων οικονομικών πτυχών.

Ανάλυση

Οι επιπτώσεις της μεταβολής του κλίματος στους φυσικούς πόρους και στις ανθρώπινες δραστηριότητες αναμένεται να συνεχιστούν παρά τις εντατικές προσπάθειες που καταβάλλονται για τη μείωση των εκπομπών των αερίων θερμοκηπίου. Ακόμη κι αν επιτευχθεί ο κοινοτικός στόχος του περιορισμού της αύξησης της θερμοκρασίας σε 2 °C το μέγιστο, οι επιπτώσεις θα εξακολουθήσουν να είναι πολλαπλές. Η μεταβολή του κλίματος αποτελεί μία ακόμη μορφή πίεσης που ασκείται στα φυσικά και ανθρώπινα συστήματα, τα οποία δέχονται ήδη αυξανόμενες πιέσεις από την παγκοσμιοποίηση και την αύξηση της κατανάλωσης σε ολόκληρο τον κόσμο.

Το 2008, ο ΕΟΠ, σε συνεργασία με το Κοινό Κέντρο Ερευνών και το τμήμα της Παγκόσμιας Οργάνωσης Υγείας για την Ευρώπη, εκπόνησε την έκθεσή του για τις επιπτώσεις του κλίματος, βασιζόμενος σε περισσότερους από 40 δείκτες που κάλυπταν τις φυσικές και βιολογικές επιπτώσεις, καθώς και τις επιπτώσεις στην υγεία. Η έκθεση κατέληξε στο συμπέρασμα ότι οι αλλαγές που σχετίζονται με τη μεταβολή του κλίματος είναι διάχυτες και αυξάνονται διαρκώς. Από τα δεδομένα που προέρχονται από τα διάφορα προγράμματα παρατήρησης σε παγκόσμια κλίμακα και από τα προγράμματα επιτόπιων μετρήσεων προκύπτει επίσης ότι η σημερινή κατάσταση είναι χειρότερη από τις πλέον απαισιόδοξες εκτιμήσεις της έκθεσης IPCC 2007.

Δράση

Ο στόχος μας θα επιτευχθεί:

- μέσω της βελτίωσης και διατήρησης πληροφοριών, δεδομένων, δεικτών και μοντέλων για τις επιπτώσεις στο κέντρο περιβαλλοντικών δεδομένων του ΕΟΠ για τη μεταβολή του κλίματος και της σύνδεσής τους με πληροφορίες και δεδομένα που διαθέτουν τα κέντρα περιβαλλοντικών δεδομένων για τα ύδατα, τη βιοποικιλότητα και τη χρήση γης
- μέσω της εκπόνησης μιας σειράς αξιολογήσεων με θέμα τις επιπτώσεις της μεταβολής του κλίματος και συναφή ζητήματα σε θεματικούς τομείς που συνδέονται με ευρύτερες στρατηγικές για το περιβάλλον και τη βιωσιμότητα, για τις συναφείς με τη SOER 2010 και την Eureca 2012 αξιολογήσεις και μέσω τακτικής επικαιροποίησης της αξιολόγησης των επιπτώσεων της μεταβολής του κλίματος στην Ευρώπη βάσει δεικτών, με σκοπό την ανταπόκριση στα προκύπτοντα αιτήματα παροχής στήριξης
- σε συνεργασία με ερευνητικές ομάδες από ολόκληρη την Ευρώπη για τη βελτίωση της περιφερειοποίησης μελετών προοπτικής με θέμα τις επιπτώσεις της μεταβολής του κλίματος
- μέσω της ανάπτυξης μοντέλων και δεδομένων σε συνεργασία με το ευρωπαϊκό κέντρο μεσοπρόθεσμων καιρικών προγνώσεων (European centre of medium range weather forecast – ECMWF) με σκοπό τη δημιουργία μικρότερης κλίμακας αρχείου για το κλίμα, καθώς και την προβολή στο παρελθόν και την πρόβλεψη στο μέλλον του κλίματος της Ευρώπης σε υπο-περιφερειακές χωρικές κλίμακες και
- μέσω της δημιουργίας πολυμεσικών, φιλικών προς τον χρήστη πολύγλωσσων προϊόντων για την έκταση των επιπτώσεων της μεταβολής του κλίματος.

2.2 Ευπάθεια και προσαρμογή

Ο βασικός μας στόχος

Η στήριξη των νέων εξελίξεων στην κοινοτική και ευρωπαϊκή πολιτική στους τομείς της ευπάθειας και της προσαρμογής, καθώς και της πρόληψης και της διαχείρισης των καταστροφών, μέσω της ανάπτυξης ηλεκτρονικής πρόσβασης σε συναφείς περιβαλλοντικές πληροφορίες, παρατηρήσεις για ταχεία χωρική χαρτογράφηση και εργαλεία υποστήριξης λήψης αποφάσεων, μέσω του ΕΣΠΠ-SEIS και των υπηρεσιών GMES, ώστε τα κράτη μέλη να επιτύχουν τους στόχους τους ως προς την αντιμετώπιση των επιπτώσεων της μεταβολής του κλίματος, την προσαρμογή, τη χαρτογράφηση της ευπάθειας, την πρόληψη και τη διαχείριση των καταστροφών.

Ανάλυση

Λόγω της μεταβολής του κλίματος εντείνεται στην Ευρώπη η ευπάθεια των φυσικών πόρων και των ανθρώπινων δραστηριοτήτων. Αυτό συνεπάγεται, μεταξύ άλλων, συχνότερη εκδήλωση ακραίων θερμοκρασιών, κατακρήμνιση, πλημμύρες, ανεμοθύελλες, ξηρασίες, δασικές πυρκαγιές, εντατικοποίηση της χρήσης της γης, βιομηχανική ανάπτυξη, εξάπλωση αστικών περιοχών, κατασκευή υποδομών και απώλεια βιοποικιλότητας. Η Πράσινη Βίβλος της ΕΕ για το 2007 σχετικά με την προσαρμογή της Ευρώπης στη μεταβολή του κλίματος επισημαίνει τον αυξημένο κίνδυνο της καταστροφής για τους ανθρώπους, τις υποδομές και το περιβάλλον της ΕΕ, και εφιστά την προσοχή στην ανάγκη για έγκαιρη δράση και κινητοποίηση σε επίπεδο ευρωπαϊκής πολιτικής.

Στο πλαίσιο της σύμβασης πλαισίου των Ηνωμένων Εθνών για τη μεταβολή του κλίματος (UNFCCC) υλοποιείται πενταετές πρόγραμμα εργασίας για τις επιπτώσεις, την ευπάθεια και την προσαρμογή. Διαμορφώνεται ένα παγκόσμιο καθεστώς μετά το Κιότο το οποίο περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, την προσαρμογή στη μεταβολή του κλίματος. Η σχετική συμφωνία προβλέπεται να υπογραφεί στην Κοπεγχάγη στα τέλη του 2009.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή συντάσσει επί του παρόντος Λευκή Βίβλο για την προσαρμογή, η οποία θα προτείνει εναλλακτικές λύσεις για την ενσωμάτωση της προσαρμογής στις κοινοτικές πολιτικές που αφορούν τις πλέον τρωτές περιοχές. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή προγραμματίζει επίσης μια ανακοίνωση για την ανάληψη κοινοτικής πρωτοβουλίας στον τομέα της πρόληψης των καταστροφών, με σκοπό τη συστηματικότερη συγκέντρωση πληροφοριών για τη στήριξη δράσεων σε ολόκληρη την ΕΕ.

Δράση

Ο στόχος μας θα επιτευχθεί:

- μέσω συλλογής, διαχείρισης και αξιολόγησης δεδομένων πολιτικής σε ευρωπαϊκό επίπεδο με σκοπό τη διασυνοριακή χαρτογράφηση της περιβαλλοντικής ευπάθειας στην ΕΕ και σε γειτονικές χώρες σε συνεργασία με άλλους ευρωπαϊκούς οργανισμούς (π.χ. ΓΔ Περιβάλλοντος, ΚΚΕρ, EMSA, ESA)
- μέσω εκθέσεων για τα εθνικά σχέδια προσαρμογής στη μεταβολή του κλίματος και μέσω καθοδήγησης και υποστήριξης της ανταλλαγής πληροφοριών στον τομέα των περιφερειακών στρατηγικών πρόληψης, διαχείρισης και προσαρμογής, καθώς και των βέλτιστων πρακτικών
- μέσω αξιολόγησης των περιβαλλοντικών επιπτώσεων των φυσικών καταστροφών και των βιομηχανικών ατυχημάτων στην Ευρώπη, καθώς και των υφιστάμενων μέτρων για τη διαχείριση και την πρόληψή τους, με στόχο τη συμπλήρωση των πληροφοριών που συλλέγονται από άλλους οργανισμούς σχετικά με την οικονομική απώλεια και τις κοινωνικές επιπτώσεις
- μέσω δημιουργίας κοινοτικού μηχανισμού διαλογής πληροφοριών με σκοπό την ανταλλαγή πληροφοριών και βέλτιστων πρακτικών στον τομέα της πρόληψης και της διαχείρισης των καταστροφών, ο οποίος θα αναπτυχθεί σε συνδυασμό με δίκτυα συναφών φορέων στον τομέα της πρόληψης και της διαχείρισης σε ολόκληρη την Ευρώπη και
- μέσω της ανάπτυξης ενός πρότυπου «Ευρωπαϊκού μηχανισμού διαλογής πληροφοριών για τις επιπτώσεις της μεταβολής του κλίματος, την ευπάθεια και την προσαρμογή» με σκοπό την παροχή πρόσβασης σε συναφή με τη μεταβολή του κλίματος δεδομένα και σενάρια σε ευρωπαϊκό επίπεδο με πληροφορίες για δράσεις και ορθές πρακτικές, συμπεριλαμβανομένου του οικονομικού κόστους. Ο εν λόγω μηχανισμός θα συνδέεται με το κέντρο δεδομένων του ΕΟΠ για τη μεταβολή του κλίματος και θα είναι σύμφωνος με έναν μηχανισμό διαλογής πληροφοριών για την πρόληψη και τη διαχείριση των καταστροφών.

2.3 Οικοσυστήματα

Ο βασικός μας στόχος

Η συμπερίληψη μιας προοπτικής που αφορά τα οικοσυστήματα και τις υπηρεσίες στην αξιολόγηση των υφιστάμενων και μελλοντικών κοινοτικών θεματικών πολιτικών. Η υποστήριξη της τομεακής ανάπτυξης σε επίπεδο διεθνούς και περιφερειακής πολιτικής, αλλά και στο πλαίσιο των δεικτών του ΕΟΠ, όπως επίσης η υποστήριξη βασικών διαδικασιών υποβολής εκθέσεων και εκπόνησης ολοκληρωμένων αξιολογήσεων όπως η SOER 2010 και η Eureka 2012.

Ανάλυση

Οι υπηρεσίες οικοσυστήματος αντιπροσωπεύουν τη μετατροπή διαφόρων φυσικών πόρων σε προϊόντα που οι άνθρωποι χρειάζονται, αξιοποιούν και εκτιμούν. Στις εν λόγω υπηρεσίες περιλαμβάνονται υπηρεσίες εφοδιασμού με προϊόντα που λαμβάνονται από οικοσυστήματα, συμπεριλαμβανομένων π.χ. των γενετικών πόρων, τροφών και ινών, πόσιμοι νερού, ρυθμιστικές υπηρεσίες όπως οφέλη από τη ρύθμιση των διεργασιών των οικοσυστημάτων, συμπεριλαμβανομένου του ελέγχου των πλημμυρών και των ασθενειών, του κλίματος, των υδάτων και της ανθρώπινης υγείας, πολιτιστικές υπηρεσίες, συμπεριλαμβανομένων μη απτών οφελών όπως η αναψυχή, οι αισθητικές αξίες και ο πνευματικός εμπλουτισμός, και υποστηρικτικές υπηρεσίες –είναι οι υπηρεσίες που απαιτούνται για την παραγωγή όλων των άλλων υπηρεσιών οικοσυστήματος, συμπεριλαμβανομένης της παραγωγής βιομάζας, του καθαρού αέρα, του κύκλου θρεπτικών ουσιών και του κύκλου του νερού.

Οι φυσικές αυτές υπηρεσίες δεν αναγνωρίζονται επαρκώς από τις οικονομικές αγορές, τις κυβερνητικές πολιτικές και τις πρακτικές διαχείρισης της γης, και ως εκ τούτου πολλές υπηρεσίες οικοσυστημάτων κινδυνεύουν να εξαφανιστούν ή διατρέχουν υψηλό κίνδυνο εξασθένησης. Από την ευρύτερη εφαρμογή της έννοιας των υπηρεσιών οικοσυστήματος στην Ευρώπη, σε συνδυασμό με την παρακολούθηση της αξιολόγησης οικοσυστημάτων της χιλιετίας για το 2005 και με την πρωτοβουλία της ομάδας G8+5 για τη συνάντηση το 2010 στο πλαίσιο της σύμβασης για τη βιολογική ποικιλότητα, τις οικονομικές πτυχές των οικοσυστημάτων και τη βιοποικιλότητα, θα προκύψουν πρόσθετα ισχυρά οικονομικά επιχειρήματα που θα είναι σε θέση, αφενός, να αλλάξουν τις πολιτικές προτεραιότητες, τη δράση και τη χρηματοδότηση της περιβαλλοντικής πολιτικής και, αφετέρου, να προσελκύσουν άλλους ενδιαφερόμενους από διάφορους τομείς, ευαισθητοποιώντας τους ως προς την οικονομική σημασία της αλλαγής.

Δράση

Ο στόχος μας θα επιτευχθεί:

- εκπονώντας την Eureka 2012, την πρώτη αξιολόγηση οικοσυστήματος για την Ευρώπη, η οποία θα τροφοδοτήσει την παρακολούθηση της εκτίμησης της χιλιετίας για τα οικοσυστήματα
- στηρίζοντας την «Οικονομία των οικοσυστημάτων και της βιοποικιλότητας» (The Economics of Ecosystems and Biodiversity – TEEB), την αξιολόγηση οικοσυστημάτων της χιλιετίας, και την πρωτοβουλία του προγράμματος των Ηνωμένων Εθνών για το περιβάλλον (UNEP) για τη σύναψη νέας παγκόσμιας συμφωνίας για το περιβάλλον με θέμα τη λογιστική των φυσικών πόρων, την τεκμηρίωση της αντοχής των οικοσυστημάτων, και την παροχή αναλυτικής αποτίμησής τους
- ενισχύοντας την ευαισθητοποίηση γύρω από την αξία και τη χρήση των φυσικών πόρων μέσω αναλύσεων των μηχανισμών για τις υπηρεσίες οικοσυστημάτων βάσει της αγοράς
- διευρύνοντας τις γνώσεις γύρω από τα ανώτατα όρια και την αντοχή των οικοσυστημάτων της Ευρώπης, ιδίως σε σχέση με τη μεταβολή του κλίματος, π.χ. απορρόφηση άνθρακα, δυναμική τροφικής αλυσίδας, εφοδιασμός και κατακερματισμός του τοπίου
- αξιοποιώντας στον μέγιστο δυνατό βαθμό τα διαθέσιμα δεδομένα και τις τεχνικές χωρικής μοντελοποίησης, με σκοπό την ανάλυση της ευρωστίας και της αντοχής των υπηρεσιών οικοσυστήματος στην Ευρώπη και τον κόσμο, ως προς το αποτύπωμα και τις νέες τομεακές απαιτήσεις της Ευρώπης
- επικαιροποιώντας τα πλαίσια δεικτών του ΕΟΠ, συμπεριλαμβανομένου του SEBI2010, βάσει υπηρεσιών οικοσυστημάτων, και ενσωματώνοντας τα στις αξιολογήσεις του ΕΟΠ και
- παρέχοντας επικοινωνιακό και εκπαιδευτικό υλικό για τις υπηρεσίες οικοσυστήματος στους πολίτες, τους υπεύθυνους χάραξης πολιτικής και τους επιστήμονες, με τη βοήθεια πολυμέσων, συμπεριλαμβανομένου του μηχανισμού διαλογής πληροφοριών της ΕΕ για τη βιοποικιλότητα.

2.4 Περιβάλλον και υγεία

Ο βασικός μας στόχος

Η εκπόνηση, σε συνεργασία με τον ΟΟΣΑ, την Eurostat, το Κοινό Κέντρο Ερευνών και κοινοτικούς οργανισμούς, ποικίλων αξιολογήσεων και η συλλογή δεδομένων με σκοπό τη χάραξη πολιτικής για τη μείωση των αρνητικών επιπτώσεων των ρύπων, των χημικών ουσιών και των διαφόρων τεχνολογιών στην ανθρώπινη υγεία. Έμφαση θα δοθεί επίσης σε μελέτες που τονίζουν την ανάγκη έγκαιρης δράσης και στα οφέλη της λήψης μέτρων πρόληψης και προφύλαξης.

Ανάλυση

Η ποιότητα του περιβάλλοντος και η σχέση της με την ανθρώπινη υγεία αναγνωρίζεται ως μία από τις προτεραιότητες του 6^{ου} προγράμματος δράσης για το περιβάλλον. Αντικατοπτρίζεται ακόμη σε ένα νέο κοινοτικό πρόγραμμα δράσης στον τομέα της υγείας για την περίοδο 2008–2013, στο κοινοτικό σχέδιο δράσης για το περιβάλλον και την υγεία 2004–2010, στην ανανεωμένη στρατηγική της ΕΕ για την αειφόρο ανάπτυξη, στις σημαντικότερες κοινοτικές πολιτικές για τις χημικές ουσίες, και στο πρόγραμμα δράσης της Παγκόσμιας Οργάνωσης Υγείας για την υγεία των παιδιών και του περιβάλλοντος. Στις ενδιάμεσες αξιολογήσεις των προαναφερθέντων προγραμμάτων αναγνωρίζεται η πρόοδος που έχει σημειωθεί, παράλληλα όμως τονίζεται η ανάγκη εντατικής δράσης στο μέλλον.

Στο πρόσφατο Συμβούλιο της ΕΕ, οι υπουργοί Υγείας τόνισαν την ανάγκη ανάληψης έγκαιρης δράσης, τα οφέλη των μέτρων πρόληψης και προφύλαξης και την ανάγκη ανάπτυξης εργαλείων πρόβλεψης, πρόληψης και αντιμετώπισης πιθανών απειλών από νεοεμφανιζόμενα και επανεμφανιζόμενα ζητήματα όπως η ναυτεχνολογία, καθώς και την ανάγκη ενίσχυσης της συμμετοχής συναφών ενδιαφερομένων μέσω εταιρικών σχέσεων σε όλους ανεξαιρέτως τους τομείς όλων των επιπέδων. Απηύθυναν ακόμη έκκληση για συλλογή πληροφοριών σχετικά με τους καθοριστικούς περιβαλλοντικούς παράγοντες που έχουν θετικές επιπτώσεις στην υγεία, όπως περιβάλλοντα με μεγάλη βιοποικιλότητα, μη μηχανοκίνητα μέσα μεταφοράς και συνθήκες στέγασης.

Δράση

Ο στόχος μας θα επιτευχθεί:

- βελτιώνοντας τη δυνατότητα πρόσβασης σε πληροφορίες για το περιβάλλον, την υγεία και τις χημικές ουσίες, συμπεριλαμβανομένης της περαιτέρω ανάπτυξης δεικτών, χωρικών αναλύσεων και σχέσεων με το ΕΣΠΠ-SEIS και το πρόγραμμα GMES
- δοκιμάζοντας την εφαρμοσιμότητα διαφόρων μεθοδολογικών προσεγγίσεων, συμπεριλαμβανομένης της βιοπαρακολούθησης, με σκοπό την εκτίμηση των αρνητικών αλλά και των θετικών επιπτώσεων των ρύπων (συμπεριλαμβανομένων των πλαστικών, των ενδοκρινικών διαταρακτών, και των γενετικά μεταλλαγμένων καλλιεργειών για την παραγωγή καυσίμων και ινών) στο περιβάλλον και στα οικοσυστήματα (συμπεριλαμβανομένου του ατμοσφαιρικού αέρα και του αέρα εσωτερικών χώρων, των υδάτων και του εδάφους) όσον αφορά τη λειτουργία του οικοσυστήματος και την ανθρώπινη υγεία και ευημερία
- εξετάζοντας την επιβάρυνση που προκαλούν στο περιβάλλον οι ρύποι και οι χημικές ουσίες, συμπεριλαμβανομένων παραμέτρων όπως η ηλικία, η κοινωνικοοικονομική κατάσταση και το μεταναστευτικό υπόβαθρο
- συνεισφέροντας σε όλες τις σημαντικές αξιολογήσεις του ΕΟΠ, συμπεριλαμβανομένων της SOER 2010 και της Eureca 2012, στις περιφερειακές του αξιολογήσεις και σε διάφορες διεθνείς εκθέσεις και αξιολογήσεις, όπως η υπουργική διάσκεψη των Ηνωμένων Εθνών «Περιβάλλον για την Ευρώπη»
- συντάσσοντας έκθεση για τα κριτήρια αιτιότητας του Bradford Hill στο περιβάλλον και την υγεία
- σε συνεργασία με βασικούς εταίρους για σημαντικές κοινοτικές διοργανικές διαδικασίες, καθώς και σημαντικές εκδηλώσεις και συναντήσεις, όπως η υπουργική διάσκεψη της ΠΟΥ και η διάσκεψη του 2009 της Ευρωπαϊκής Ένωσης Δημόσιας Υγείας και
- βελτιώνοντας τα εργαλεία λήψης αποφάσεων όσον αφορά την αντιμετώπιση της αβεβαιότητας, του κινδύνου, της άγνοιας και της προφύλαξης σε βασικά ζητήματα περιβάλλοντος και υγείας.

2.5 Θαλάσσιος χώρος

Ο βασικός μας στόχος

Η ενίσχυση της συνεργασίας και η υποστήριξη των διαδικασιών που σχετίζονται με πληροφορίες και δεδομένα στον θαλάσσιο χώρο και τις πολιτικές για τη θάλασσα με σκοπό τον προσδιορισμό, την αξιοποίηση και την αναθεώρηση οικονομικών δεδομένων σε σχέση με θαλάσσιες δραστηριότητες, την εκπόνηση αξιολογήσεων θαλάσσιου χωρικού σχεδιασμού και τη συνεργασία με οργανώσεις-πηγές για την ενσωμάτωση συναφών περιβαλλοντικών πληροφοριών.

Ανάλυση

Η πολιτική της ΕΕ για το θαλάσσιο χώρο και ο περιβαλλοντικός της πυλώνας, καθώς και η οδηγία-πλαίσιο για τη θαλάσσια στρατηγική, τοποθετούν στο επίκεντρο μιας ολοκληρωμένης πολιτικής για τους ωκεανούς, τις θάλασσες και τις παράκτιες ζώνες μια προσέγγιση βασισμένη στο οικοσύστημα. Σε αυτήν λαμβάνονται υπόψη οι εκτεταμένες περιβαλλοντικές δυνατότητες των ευρωπαϊκών θαλασσών και των παράκτιων συστημάτων ως προς την παροχή ζωτικών οικολογικών υπηρεσιών ενόψει των αυξανόμενων πιέσεων που ασκεί η μεταβολή του κλίματος και η εντατικοποίηση διαφόρων ανταγωνιστικών οικονομικών δραστηριοτήτων (όπως, μεταξύ άλλων, η ναυτιλία, η αλιεία, η ενέργεια, η εκμετάλλευση πόρων) σε ολόκληρο τον ευρωπαϊκό θαλάσσιο χώρο.

Για την εκπόνηση ολοκληρωμένων αξιολογήσεων απαιτούνται πλέον νέες και εντατικότερες μέθοδοι παρακολούθησης και ανάλυσης, οι οποίες θα βασίζονται στις τεχνολογικές εξελίξεις και στα συστήματα πληροφοριών που ήδη συντελούνται, όπως ο κοινοτικός άτλαντας των θαλασσών, στην ειδική στήριξη στο ευρωπαϊκό δίκτυο θαλάσσιων παρατηρήσεων και δεδομένων (EMODNET), καθώς και στους συνδέσμους του με τη συνιστώσα του WISE για τη θάλασσα και με το ΕΣΠΠ-SEIS. Οι εν λόγω μέθοδοι θα συμβάλλουν στη διασύνδεση οργανώσεων-πηγών και θα παρέχουν ηλεκτρονική και κοινόχρηστη πρόσβαση στα αναγκαία δεδομένα, με σκοπό τη στήριξη του θαλάσσιου χωρικού σχεδιασμού και της προόδου της υποβολής εκθέσεων για το περιβάλλον.

Δράση

Ο στόχος μας θα επιτευχθεί:

- διαμορφώνοντας κοινή μεθοδολογία για πολυδιάστατη (π.χ. βενθικό θαλάσσιο τοπίο) και λειτουργική (π.χ. ενεργειακό δυναμικό, ζώνες καταφυγίων) χαρτογράφηση των ευρωπαϊκών θαλασσών, με στόχο τη συνεισφορά στοιχείων στον ευρωπαϊκό άτλαντα των θαλασσών, την εκπόνηση σχετικών χωρικών αξιολογήσεων και τη συνεισφορά στοιχείων στη συναφή με τη θάλασσα συνιστώσα του συστήματος πληροφοριών για το νερό στην Ευρώπη (WISE)
- εναρμονίζοντας τον χαρακτηρισμό της χαρτογράφησης του βυθού και των οικοτόπων με την ευρείας κλίμακας χαρτογράφηση και ταξινόμηση κατά EUNIS
- εκπονώντας αναλύσεις για τη λογιστική των θαλάσσιων οικοσυστημάτων σε σχέση με τις θαλάσσιες κοινωνικοοικονομικές δραστηριότητες
- συνεισφέροντας στην πλατφόρμα χωρικών πληροφοριών του WISE, για τον εντοπισμό, την προβολή και τη συζήτηση επί δεδομένων, η οποία συνδέεται με το ευρωπαϊκό δίκτυο θαλάσσιων παρατηρήσεων και δεδομένων (EMODNET)
- παρέχοντας όλα τα συναφή με το θαλάσσιο χώρο στοιχεία και στηρίζοντας την ολοκληρωμένη προσέγγιση στο πλαίσιο της αναφερόμενης συνοπτικής περιγραφής των θαλάσσιων/ ναυτιλιακών θεμάτων της SOER 2010, με έμφαση στην αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας των πολιτικών και πρακτικών θαλάσσιου χωρικού σχεδιασμού
- συμβάλλοντας στην αξιολόγηση της συναφούς πολιτικής για το θαλάσσιο χώρο στο πλαίσιο της συνεισφοράς στοιχείων σε σχετικά ζητήματα (π.χ. τουρισμός, μεταφορές) καθώς και άλλων περιφερειακών πτυχών για τη διετή συγκεφαλαιωτική έκθεση προόδου Ορίζοντας 2020 και τη στρατηγική για την περιοχή της Βαλτικής Θάλασσας κατά τη διάρκεια της σουηδικής Προεδρίας το 2009 και της ισπανικής Προεδρίας το 2010 και
- εξασφαλίζοντας φιλική προς το χρήστη πρόσβαση σε εκθέσεις, δεδομένα, δείκτες και λοιπές πληροφορίες μέσω του κέντρου δεδομένων του ΕΟΠ για τα ύδατα, με συναφή εργαλεία ανάλυσης.

2.6 Βιώσιμη κατανάλωση και παραγωγή και απόβλητα

Ο βασικός μας στόχος

Η υποστήριξη παγκόσμιων, κοινοτικών και εθνικών δραστηριοτήτων στον τομέα της βιώσιμης κατανάλωσης και παραγωγής (ΒΚΠ), της διαχείρισης των πόρων και των αποβλήτων, ενισχύοντας τη βάση ανάπτυξης μέσω της ανάπτυξης και της χρήσης δεικτών ΒΚΠ και άλλων διαρθρωτικών δεικτών, της ανάλυσης του κύκλου ζωής, περιβαλλοντικών λογαριασμών, ολοκληρωμένων αξιολογήσεων, προοπτικών και σεναρίων, με έμφαση ιδίως στη στέγαση, τη διατροφή, την κινητικότητα και τον τουρισμό/την αναψυχή.

Ανάλυση

Ως Ευρωπαίοι συνειδητοποιούμε ολοένα και περισσότερο ότι πρέπει να αναλάβουμε την ευθύνη για τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις των ευρωπαϊκών προτύπων κατανάλωσης και παραγωγής και για τις συναφείς με τον κύκλο ζωής τους περιβαλλοντικές επιπτώσεις σε άλλα μέρη του κόσμου. Η βιώσιμη διαχείριση των υλικών πόρων και των αποβλήτων συνιστά αναπόσπαστο μέρος αυτής της παραδοχής.

Η σημασία της βιώσιμης κατανάλωσης και παραγωγής (ΒΚΠ), συμπεριλαμβανομένης της παραγωγής αποβλήτων και της χρήσης πόρων, αντικατοπτρίζεται σε προτεραιότητες και σχέδια πολιτικής, ιδίως στην ανασκόπηση της ΒΚΠ και των αποβλήτων για την περίοδο 2010–2011 στην οποία προέβη η Επιτροπή των Ηνωμένων Εθνών για την αειφόρο ανάπτυξη (UNCSD), στο κοινοτικό σχέδιο δράσης για τη βιώσιμη κατανάλωση και παραγωγή και τη βιώσιμη βιομηχανική πολιτική, στην αναθεώρηση του 2010 των θεματικών στρατηγικών για τη βιώσιμη χρήση των φυσικών πόρων, και την πρόληψη και ανακύκλωση των αποβλήτων, σε άλλες κοινοτικές πολιτικές για τα απόβλητα συμπεριλαμβανομένης της αναθεώρησης της οδηγίας πλαισίου για τα απόβλητα, και σε εθνικές πολιτικές για τη βιώσιμη κατανάλωση και παραγωγή, τους πόρους και τα απόβλητα. Αντικατοπτρίζεται ακόμη στο αυξανόμενο ενδιαφέρον των επιχειρήσεων για την εταιρική κοινωνική ευθύνη, την αποδοτικότερη χρήση των πόρων και τα συστήματα περιβαλλοντικής διαχείρισης, καθώς και στη μεγαλύτερη έμφαση που δίνεται στα πρότυπα βιώσιμης κατανάλωσης σε ολόκληρη την Ευρώπη.

Δράση

Ο στόχος μας θα επιτευχθεί:

- παράγοντας και διατηρώντας δείκτες για τη βιώσιμη κατανάλωση και παραγωγή, τα απόβλητα και τους πόρους μέσω του ΕΣΠΠ-SEIS και των κέντρων περιβαλλοντικών δεδομένων της Eurostat
- στηρίζοντας την εφαρμογή του κοινοτικού σχεδίου δράσης για τη ΒΚΠ, κοινοτικών θεματικών στρατηγικών, εθνικών πολιτικών για τη ΒΚΠ, της παγκόσμιας διαδικασίας του Μαρακές για τη ΒΚΠ, καθώς και την ανασκόπηση της ΒΚΠ από την UNCSD μέσω αξιολογήσεων της αποτελεσματικότητας της συναφούς πολιτικής και ολοκληρωμένων αναλύσεων των περιβαλλοντικών επιπτώσεων της παραγωγής και της κατανάλωσης στην Ευρώπη και σε άλλες περιοχές του κόσμου

- ενισχύοντας τις προσπάθειες, σε στενή συνεργασία με την Eurostat, το ΚΚΕρ, τον ΟΟΣΑ και τον Οργανισμό Ηνωμένων Εθνών, για περαιτέρω ανάπτυξη ολοκληρωμένων οικονομικών και περιβαλλοντικών λογαριασμών
- εκπονώντας αναλύσεις με θέμα τον κύκλο ζωής, τη διαθεσιμότητα και την παραγωγικότητα των πόρων, την καθαρότερη παραγωγή και τα οικολογικά αποδοτικά προϊόντα
- αναπτύσσοντας προοπτικές και σεσάρια βιώσιμης κατανάλωσης και παραγωγής για την Ευρώπη
- στηρίζοντας την εφαρμογή της οδηγίας πλαισίου για τα απόβλητα και της θεματικής στρατηγικής για την πρόληψη και την ανακύκλωση των αποβλήτων μέσω της ανάλυσης ροών αποβλήτων
- σε συνεργασία με επιχειρήσεις και ΜΜΕπ για την ανταλλαγή εμπειριών και ορθών πρακτικών στους τομείς των βιώσιμων επιχειρηματικών στρατηγικών, της εταιρικής κοινωνικής ευθύνης, του συστήματος οικολογικής διαχείρισης και ελέγχου (EMAS) και του ρόλου των λιανοπωλητών
- ενισχύοντας τις εργασίες στον τομέα της βιώσιμης παραγωγής και της οικολογικής καινοτομίας, σε συνεργασία με τον ΟΟΣΑ
- παρέχοντας στήριξη στις γειτονικές χώρες για την κάλυψη των αναγκών τους σε επίπεδο πληροφόρησης γύρω από τη ΒΚΠ και τα απόβλητα, ιδίως στις μεσογειακές χώρες, στο πλαίσιο της πρωτοβουλίας Ορίζοντας 2020 και στις χώρες των Δυτικών Βαλκανίων που συνεργάζονται με τον ΕΟΠ και
- βελτιώνοντας την επικοινωνία με τους υπεύθυνους χάραξης πολιτικής και τους καταναλωτές όσον αφορά τους τρόπους περιορισμού των περιβαλλοντικών επιπτώσεων της κατανάλωσης, και αναπτύσσοντας εναλλακτικές λύσεις για περισσότερο βιώσιμα προϊόντα και περισσότερο βιώσιμη παραγωγή.

2.7 Χρήση γης

Ο βασικός μας στόχος

Η ενημέρωση των υπευθύνων χάραξης πολιτικής, των επαγγελματιών και των πολιτών για τους τρόπους με τους οποίους η αυξανόμενη χρήση του χώρου και των χερσαίων πόρων οδηγεί σε συγκρούσεις και, ενδεχομένως, σε μη αναστρέψιμες αλλαγές, μέσω μίας πλατφόρμας για χωρικές αναλύσεις, στοχοθετημένη μοντελοποίηση της χρήσης γης, με ενσωμάτωση των κοινωνικοοικονομικών στατιστικών στοιχείων και υψηλή ανάλυση πληροφοριών για τη γη, καθώς και υπηρεσιών χωροταξικού σχεδιασμού για την εξέταση των διαδικασιών αστικοποίησης και των χρήσεων γης.

Ανάλυση

Η νέα Συνθήκη της Λισαβόνας για την ΕΕ επισημαίνει ότι η βιώσιμη χωρική ανάπτυξη και το πολυεπίπεδο σύστημα διακυβέρνησης της ευρωπαϊκής ηπείρου απαιτούν την ύπαρξη ενός εργαλείου πολιτικής για τον συντονισμό, τη συνοχή και τις συνέργιες των τομεακών πολιτικών. Το πρώτο πρόγραμμα δράσης για την εφαρμογή της εδαφικής ατζέντας της ΕΕ προωθεί συγκεκριμένα την ανάπτυξη μιας ισχυρής πλατφόρμας γνώσεων και αξιολογήσεων της κατάστασης, των προοπτικών, των τάσεων και των πολιτικών επιπτώσεων στα διάφορα ευρωπαϊκά εδάφη.

Κατά τη διάρκεια της περασμένης δεκαετίας, ο ΕΟΠ προέβη σε ανάλυση των συγκρούσεων που σημειώθηκαν με αφορμή τη χρήση του χώρου και τους χερσαίους πόρους στην Ευρώπη, διαπιστώνοντας ότι οι συγκρούσεις αναμένεται να επιδεινωθούν λόγω της αστικοποίησης, της ανάπτυξης των μεταφορών, των αλλαγών των προτεραιοτήτων στη γεωργία, των νέων μορφών τουρισμού, των εξελισσόμενων κοινωνικών προσδοκιών όσον αφορά την κινητικότητα και τη στέγαση, της δημογραφικής κατάστασης και των συνεχών αλλαγών στο εδαφικό τοπίο εξαιτίας της μεταβολής του κλίματος που θέτει σε κίνδυνο την οικολογική και κοινωνική ανθεκτικότητα.

Δράση

Ο στόχος μας θα επιτευχθεί:

- ενσωματώνοντας όλα τα συναφή σύνολα γεωχωρικών δεδομένων και τις συναφείς πληροφορίες σε ευρωπαϊκό επίπεδο μέσω του ΕΣΠΠ-SEIS, του Inspire και του κέντρου δεδομένων για τη χρήση γης, συμπεριλαμβανομένης μιας επιχειρησιακής βάσης δεδομένων για τους χάρτες και τα στοιχεία που αφορούν τον θόρυβο ως μέρος της εφαρμογής του ReportNet στο πλαίσιο της οδηγίας για τον περιβαλλοντικό θόρυβο
- σε συνεργασία με το ESPON2013 για τον καθορισμό και τη δοκιμή ενός νέου συνόλου εδαφικών δεικτών με σκοπό τη στήριξη του χωρικού σχεδιασμού και την κατανόηση των διαφόρων προοπτικών ανάπτυξης
- παρέχοντας αξιολογήσεις των εδαφικών εξελίξεων στην Ευρώπη μέσω προηγμένων τεχνικών χωρικής ανάλυσης, παλαιότερων τάσεων, άμεσων προβλέψεων, μελλοντοστραφών αξιολογήσεων, αναλύσεων αποτελεσματικότητας πολιτικής, συμπεριλαμβανομένων των οικονομικών πτυχών διαφόρων προσεγγίσεων, σε συνεργασία ιδίως με τη ΓΔ Περιφερειακής Πολιτικής, το ΚΚΕρ και την Eurostat
- σε συνεργασία με την Eurostat, τον ΟΗΕ και εθνικές στατιστικές υπηρεσίες, προκειμένου να διασφαλιστεί ότι οι λογαριασμοί ξηράς, υδάτων και οικοσυστήματος για τους οποίους είναι υπεύθυνος ο ΕΟΠ θα καταστούν παγκόσμιο πρότυπο στο πλαίσιο της περιβαλλοντικής λογιστικής των Ηνωμένων Εθνών
- αξιοποιώντας πλήρως τον ολοκληρωμένο κατάλογο απογραφής Corine του 2006 που αφορά την κάλυψη γης και συναφείς βάσεις δεδομένων, και ιδίως τις υψηλής ανάλυσης πληροφορίες για τη στεγανοποίηση του εδάφους
- υποστηρίζοντας την ανάπτυξη των υπηρεσιών ξηράς GMES και παγκόσμιων συστημάτων παρατήρησης και
- εκπονώντας επιλεγμένες περιφερειακές και θεματικές αξιολογήσεις (π.χ. για αστικές, ορεινές και αγροτικές περιοχές, για τον τουρισμό, τις μεταφορές και τη χαρτογράφηση του θορύβου, για τις επιπτώσεις της διάβρωσης του εδάφους, την τιμολόγηση και τη φορολόγηση της γης) και συνεισφέροντας στοιχεία στη SOER 2010 και στην Eureca 2012.

2.8 Γεωργία και δασοκομία

Ο βασικός μας στόχος

Η παροχή ολοκληρωμένων αναλύσεων για τις τάσεις που παρατηρούνται στη χρήση γης στη γεωργία και τη δασοκομία μέσω αξιολογήσεων των υφιστάμενων και μελλοντικών επιπτώσεων τους στα ύδατα, στο έδαφος, στην ποιότητα του αέρα, στη βιοποικιλότητα και στα τοπία, γεγονός που θα συμβάλει στην αξιολόγηση των επιπτώσεων των νέων κοινωνικών επιταγών, των δημογραφικών και τεχνολογικών τάσεων στο φυσικό περιβάλλον, και θα αποτελέσει υπόβαθρο για την αξιολόγηση της πολιτικής και την ανατροφοδότηση συναφών τομεακών και περιβαλλοντικών πολιτικών.

Ανάλυση

Η χρήση γεωργικής και δασικής γης στην Ευρώπη για την παραγωγή πρώτων υλών (τρόφιμα, ζωτροφές, βιομάζα για την παραγωγή ενέργειας και υλών) αναμένεται να ενταθεί τις προσεχείς δεκαετίες. Η εντατικοποίηση αυτή απορρέει από τις νέες απαιτήσεις, τις εξελίξεις στην τεχνολογία (π.χ. ενζυματική πέψη κυτταρινικών υλών, μηχανική των ιδιοτήτων των τροφίμων, γενετική βελτίωση καλλιεργειών συμπεριλαμβανομένων των γενετικά τροποποιημένων οργανισμών, κτλ.) και από τις αλλαγές στις γεωργικές πρακτικές. Η δασοκομία και η γεωργία διαδραματίζουν ολοένα και μεγαλύτερο ρόλο στην τελική χρήση κτιρίων, ενέργειας και βιο-υλικών, γεγονός που συνεπάγεται υψηλότερες απαιτήσεις σε διαθέσιμη γη. Οι αναμενόμενες επιπτώσεις της μεταβολής του κλίματος και της μετατροπής γης στον αστικό τομέα και στον τομέα των υπηρεσιών θα εντείνουν τις πιέσεις που ασκούνται στους υδάτινους και εδαφικούς πόρους και θα επηρεάσουν τη βιοποικιλότητα, τα τοπία και την ποιότητα του αέρα.

Ο ΕΟΠ έχει ασχοληθεί με την ανάπτυξη γεωργικών-περιβαλλοντικών δεικτών, έχει αναπτύξει την έννοια της υψηλής φυσικής αξίας της γεωργικής γης και έχει διερευνήσει την ολοκλήρωση πολιτικής, π.χ. όσον αφορά την παραγωγή βιοενέργειας.

Δράση

Ο στόχος μας θα επιτευχθεί:

- ενσωματώνοντας οικονομικά και βιοφυσικά μοντέλα και δεδομένα για την αξιολόγηση των κινητήριων δυνάμεων των περιβαλλοντικών επιπτώσεων των κοινωνικοοικονομικών τάσεων με σκοπό την τεκμηρίωση των συζητήσεων τομεακής πολιτικής, όσον αφορά τις πολιτικές για τη γεωργία, τη βιοενέργεια και την αγροτική ανάπτυξη
- επεκτείνοντας τα σύνολα τομεακών δεικτών και τις τομεακές χωρικές αναλύσεις και βάσεις δεδομένων στις γεωργικές πρακτικές και στις νέες τάσεις χρήσης της γης, π.χ. συνδυασμένες επιπτώσεις της παραγωγής τροφίμων, ζωτροφών και βιομάζας στους υδάτινους πόρους, χρήση λιπασμάτων και παρασιτοκτόνων, μέθοδοι καλλιέργειας, στέγαση ζώων, σε συνεργασία με τις υπηρεσίες της Επιτροπής και το UNEP
- εκπονώντας αξιολογήσεις για κρίσιμα ζητήματα, όπως το ισοζύγιο άνθρακα σε συνδυασμό με την αλλαγή χρήσεων γης, τόσο εντός της Ευρώπης όσο και παγκοσμίως, και εξετάζοντας τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις ξένων ειδών και γενετικά τροποποιημένων καλλιεργειών ιδίως στην παραγωγή βιοενέργειας και ινών
- υποστηρίζοντας τις προσπάθειες ανάπτυξης περιβαλλοντικών λογαριασμών και λογαριασμών οικοσυστήματος, με σκοπό την ένταξη στις αναλύσεις της προσαρμογής στη μεταβολή του κλίματος και του περιορισμού των επιπτώσεών της, και συνεισφέροντας τα ανωτέρω στοιχεία στις αξιολογήσεις του ΕΟΠ, συμπεριλαμβανομένης της Eureca 2012 και της SOER 2010.

2.9 Ενέργεια

Ο βασικός μας στόχος

Η παροχή ολοκληρωμένων αξιολογήσεων και αναλύσεων των τρόπων με τους οποίους οι πολιτικές και επιχειρησιακές αλλαγές στον τομέα της ενέργειας περιορίζουν τις επιπτώσεις από τη μεταβολή του κλίματος και επηρεάζουν την ανθρώπινη υγεία και το περιβάλλον, το κόστος και τα οφέλη, την πρόοδο ως προς την επίτευξη των πολιτικών στόχων και την περιβαλλοντική αποτελεσματικότητα, μέσω τεκμηρίωσης με επικαιροποιημένα δεδομένα, πρότυπα και δείκτες.

Ανάλυση

Η ενεργειακή πολιτική θα εξακολουθήσει να διαδραματίζει σημαντικό ρόλο στο πλαίσιο της καταπολέμησης της μεταβολής του κλίματος, διασφαλίζοντας ταυτόχρονα τον απρόσκοπτο εφοδιασμό της Ευρώπης με ενέργεια. Η παραγωγή και κατανάλωση ενέργειας, συμπεριλαμβανομένων των ανανεώσιμων μορφών ενέργειας όπως η βιοενέργεια, έχει σημαντικές επιπτώσεις στην ανθρώπινη υγεία και στο περιβάλλον, μέσω των εκπομπών αέριων ρύπων, της παραγωγής αποβλήτων, της υποβάθμισης του εδάφους, των πετρελαιοκηλίδων, κτλ. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή αναπτύσσει περαιτέρω τη δέσμη νομοθετικών μέτρων για την ενεργειακή πολιτική και την πολιτική για τη μεταβολή του κλίματος που συμφωνήθηκε τον Δεκέμβριο του 2008, συμπεριλαμβανομένων των δράσεων για την επίτευξη των στόχων μέχρι το 2020, όσον αφορά τις ανανεώσιμες μορφές ενέργειας, τα καύσιμα των οδικών μεταφορών και την ενεργειακή απόδοση, τη διαμόρφωση πλαισίου για τη δέσμευση και την αποθήκευση του άνθρακα και την ανάπτυξη μονάδων επίδειξης. Περαιτέρω προσπάθειες καταβάλλονται επίσης στους τομείς της ενεργειακής απόδοσης, του περιορισμού της ζήτησης σε ενέργεια, της προώθησης της συγκρότησης μιας πραγματικής εσωτερικής ενεργειακής αγοράς, της ώθησης της έρευνας στον τομέα της ενέργειας και της τεχνολογικής ανάπτυξης και της ενίσχυσης της διεθνούς συνεργασίας σε ζητήματα ενέργειας. Οι προσπάθειες που καταβάλλονται στον τομέα της ενέργειας σε ευρωπαϊκό επίπεδο συνδέονται στενά με τις αντίστοιχες προσπάθειες που καταβάλλονται σε παγκόσμιο επίπεδο.

Δράση

Ο στόχος μας θα επιτευχθεί:

- αναπτύσσοντας και διατηρώντας δείκτες και βέλτιστες πρακτικές για την ενέργεια και το περιβάλλον βάσει εθνικών δεδομένων και πληροφοριών που υποβάλλονται στον ΕΟΠ, στον ΔΟΕ, στο UNEP, στην Eurostat και σε άλλες υπηρεσίες της Επιτροπής
- αξιολογώντας τους περιορισμούς και τα οφέλη των τεχνολογιών ανανεώσιμων μορφών ενέργειας για το περιβάλλον, της εξάπλωσης νέων ενεργειακών τεχνολογιών και πηγών, συμπεριλαμβανομένων των βιοκαυσίμων και της χρήσης τυρφώνων, καθώς και της δέσμευσης και αποθήκευσης άνθρακα, σε συνεργασία με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, το UNEP και τις ερευνητικές και επιχειρηματικές κοινότητες
- επικαιροποιώντας τακτικά τους συναφείς με την ενέργεια και το περιβάλλον δείκτες, συμπεριλαμβανομένων των ενεργειακών επιδοτήσεων, και παρέχοντας στοιχεία στις ολοκληρωμένες αξιολογήσεις του ΕΟΠ και
- αξιολογώντας τις πιέσεις που προκαλεί η παραγωγή και η κατανάλωση ενέργειας στο περιβάλλον, συμπεριλαμβανομένης της ενεργειακής απόδοσης και των πολιτικών ως προς τη ζήτηση, της επιλογής καυσίμων, του μετριασμού των επιπτώσεων της μεταβολής του κλίματος/της επιλογής της ασφάλειας του ενεργειακού εφοδιασμού και του κόστους, των οφελών και των συμβιβασμών των εν λόγω επιλογών σε περιβαλλοντικές παραμέτρους όπως τα ύδατα και η βιοποικιλότητα.

2.10 Μεταφορές

Ο βασικός μας στόχος

Η εκτίμηση των επιπτώσεων των μεταφορών στην ανθρώπινη υγεία και στο περιβάλλον με τη βοήθεια δεικτών, προτύπων και σεναρίων για τις μεταφορές και το περιβάλλον. Η εν λόγω αξιολόγηση θα περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, παρακολούθηση της προόδου των στόχων της πολιτικής μεταφορών σχετικά με το περιβάλλον και ανάδειξη πιθανών νέων λύσεων για πρόσβαση και βιώσιμη κινητικότητα.

Ανάλυση

Οι μεταφορές αποτελούν αναπόσπαστο τμήμα της πλειονότητας των δραστηριοτήτων που συγκροτούν τη βάση του Ακαθάριστου Εγχώριου Προϊόντος κάθε χώρας. Οι όγκοι των μεταφορών αυξάνονται γενικώς παράλληλα με την οικονομία και ως εκ τούτου επηρεάζουν αρκετά περιβαλλοντικά ζητήματα, κυρίως τη μεταβολή του κλίματος, την απώλεια οικοτόπων, την ηχορύπανση και τη ρύπανση του αέρα. Παρότι επιβραδύνθηκε πρόσφατα η αύξηση των εκπομπών αερίων θερμοκηπίου από τις μεταφορές, οι προβλέψεις για το μέλλον δείχνουν σημαντική άνοδο εάν δεν εφαρμοστούν πρόσθετα μέτρα περιορισμού.

Ως εκ τούτου, η ΕΕ εξετάζει ένα ευρύ φάσμα πολιτικών και μέτρων, όπως η συμπερίληψη της αεροπορίας στο κοινοτικό σύστημα εμπορίας δικαιωμάτων εκπομπών, η μείωση των εκπομπών CO₂ από τα αυτοκίνητα και η δημιουργία συστημάτων χρέωσης των υποδομών. Αυτό που πρέπει, πάντως, να αποφευχθεί είναι η σύνδεση της μεταβολής του κλίματος αποκλειστικά και μόνο με τις μεταφορές. Η δέσμη μέτρων για οικολογικότερες μεταφορές συνιστά ένα βήμα προς την εξέταση του θέματος.

Σε μεγάλο βαθμό, η ανάπτυξη πολιτικής για τις μεταφορές καθοδηγείται από τη διαμόρφωση ενός περισσότερο «βιώσιμου συστήματος μεταφορών», με κεντρικό άξονα την πρόσβαση και την κινητικότητα. Όμως, μέχρι στιγμής, οι όροι αυτοί δεν είναι λειτουργικοί και δεν διευκολύνουν τη βελτίωση του περιβάλλοντος. Όσον αφορά τους ολοένα και περισσότερο φιλόδοξους στόχους ως προς την εκπομπή αερίων θερμοκηπίου, είναι σαφής η ανάγκη για ανάπτυξη τομεακών στόχων. Προκειμένου να διασφαλιστούν τυχόν πρόσθετα οφέλη, οι στόχοι αυτοί πρέπει να καλύπτουν επιπλέον όλες τις βασικές πτυχές (εκπομπές αερίων ρύπων, θόρυβο, απώλεια οικοτόπων, κ.λπ.) ενός «βιώσιμου συστήματος μεταφορών» και της χρήσης του.

Δράση

Ο στόχος μας θα επιτευχθεί:

- μέσω της διατήρησης, της ανάπτυξης και του εξορθολογισμού των δεικτών για τις μεταφορές και το περιβάλλον, σε συνεργασία με την Eurostat, τον ΔΟΜ/ΟΟΣΑ και την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, με στόχο τη συμπλήρωση της συλλογής δεδομένων του ΕΟΠ μέσω των εταιρών του Eionet, ιδίως στους τομείς των αξιολογήσεων του θορύβου των μεταφορών, της χρήσης γης και των προτύπων μεταφοράς αγαθών
- μέσω της εκπόνησης, βάσει δεικτών, αξιολογήσεων της προόδου που επιτελείται στον τομέα των μεταφορών όσον αφορά την ενσωμάτωση περιβαλλοντικών ζητημάτων στις συναφείς πολιτικές, ως συνεισφορά στις τακτικές, ολοκληρωμένες και διατομεακές αξιολογήσεις του ΕΟΠ
- μέσω της ανάλυσης της επίδρασης της κυκλοφορίας των οχημάτων στην ποιότητα του αέρα και στον θόρυβο διαφόρων ευρωπαϊκών πόλεων
- μέσω της κατάρτισης καταλόγων απογραφής των συναφών με τις μεταφορές εκπομπών ανά γεωγραφική περιοχή
- μέσω επικαιροποίησης της διαδικασίας βελτίωσης των περιβαλλοντικών επιδόσεων της διεθνούς αεροπορίας και των θαλάσσιων μεταφορών, και της συμπερίληψής τους σε καθεστώς μετά το Κίτο για τον περιορισμό των επιπτώσεων της μεταβολής του κλίματος, μέσω της παροχής συναφών πληροφοριών επικεντρωμένων κατά κύριο λόγο στις εκπομπές αερίων ρύπων και αερίων θερμοκηπίου και
- μέσω της ανάπτυξης σεναρίων για τη διαμόρφωση βιώσιμου συστήματος μεταφορών, εξετάζοντας την ενεργειακή απόδοση, τη βιώσιμη κινητικότητα και πρόσβαση, και μέσω συνεργειών για την ανάπτυξη συνοικιών και περιφερειών όπου εντοπίζονται και προσδιορίζονται πιθανά μέτρα και εναλλακτικές τεχνολογικές λύσεις, λύσεις διαχείρισης της ζήτησης και συμπεριφοράς χρηστών, σε συνεργασία με τον κλάδο των μεταφορών, το ΚΚΕρ και τις υπηρεσίες της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

Η ανάγκη εκπόνησης ή συμμετοχής σε περιβαλλοντικές αξιολογήσεις διάφορων γεωγραφικών περιοχών στην Ευρώπη, σε γειτονικές χώρες ή σε παγκόσμιο επίπεδο αυξάνεται διαρκώς. Οι εν λόγω αξιολογήσεις είναι χρήσιμες διότι συμβάλλουν στην οριοθέτηση, τη στήριξη και την αξιολόγηση της προόδου πολλών και ποικίλων διαδικασιών πολιτικής. Αυξημένη είναι επίσης η ανάγκη συμπερίληψης των οικονομικών πληροφοριών και των μελλοντοστραφών προοπτικών, καθώς και αντιμετώπισης των αβεβαιοτήτων. Εντούτοις, η αύξηση του αριθμού και της ποικιλίας των αξιολογήσεων οδηγεί σε αναποτελεσματικότητα, επαναλήψεις και αναντιστοιχίες, που μπορούν να υπονομεύσουν την αποτελεσματικότητά τους.

Σύμφωνα με τον ιδρυτικό του κανονισμό, ο ΕΟΠ οφείλει να δημοσιεύει ανά πενταετία έκθεση σχετικά με την κατάσταση και τις προοπτικές του ευρωπαϊκού περιβάλλοντος. Η επόμενη έκθεση αναμένεται να δημοσιευθεί το 2010. Από την έναρξη των εργασιών του, ο ΕΟΠ έχει δημοσιεύσει επίσης τέσσερις πανευρωπαϊκές αξιολογήσεις, καλύπτοντας τις χώρες της ανατολικής Ευρώπης, της Κεντρικής Ασίας και του Καυκάσου, δύο με θέμα τη Μεσόγειο και δύο με θέμα την Αρκτική. Επιπλέον, ο ΕΟΠ εστίασε περισσότερο στην ανάπτυξη σεναρίων και στις μελέτες προοπτικών, στην οικονομική αξιολόγηση και στις ιστορικές αναλύσεις θεμάτων περιβάλλοντος και υγείας για την καλύτερη χάραξη πολιτικής και τη λήψη αποφάσεων υπό συνθήκες υψηλής αβεβαιότητας και δυσκολίας.

Μέσα στα επόμενα πέντε χρόνια, ο ΕΟΠ θα υποβάλει τη βασική πενταετή έκθεση και αξιολόγησή του, και, από κοινού με διάφορους εταίρους, θα εκπονήσει και θα συμμετάσχει σε άλλες περιφερειακές, πανευρωπαϊκές και παγκόσμιες αξιολογήσεις. Θα επιδιώξει επίσης τη διαμόρφωση μιας στέρεης βάσης για το κοινωτικό πρόγραμμα δράσης για το περιβάλλον.

Προκειμένου να διασφαλιστεί ότι οι εν λόγω αξιολογήσεις στηρίζουν τις διαδικασίες λήψης αποφάσεων και τη χάραξη πολιτικής, θα δοθεί μεγαλύτερη έμφαση σε τέσσερα στοιχεία:

- σε ολοκληρωμένες αναλύσεις περιβαλλοντικής πολιτικής και αξιολογήσεις εθνικών και περιφερειακών πολιτικών και δράσεων για την προστασία του περιβάλλοντος, π.χ. στις μεταφορές και στις υποδομές, στη γεωργία (βιοτεχνολογίες και διαγονιδιακοί οργανισμοί), στην ενέργεια και στη βιομηχανία (βιώσιμη παραγωγή και κατανάλωση και νανοτεχνολογίες), στα οικονομικά (ασφάλειες) και στο εμπόριο (διανομή)
- στη λήψη αποφάσεων υπό συνθήκες κινδύνου, αβεβαιότητας και αυξημένης δυσκολίας και στη χρήση εργαλείων λήψης αποφάσεων
- στην εκπόνηση περισσότερων κοινωνικών και οικονομικών αναλύσεων, με στόχο την ενσωμάτωση της περιβαλλοντικής αλληλεξάρτησης στην επικρατούσα κοινωνική αντίληψη και
- στην εντατικοποίηση της χρήσης σεναρίων και άλλων μελλοντοστραφών μεθόδων για την ανάπτυξη βιώσιμων μελλοντικών στρατηγικών.

Οι δραστηριότητες στο πλαίσιο του εν λόγω στρατηγικού τομέα ταξινομούνται σε πέντε θεματικές ενότητες:

- **Ολοκληρωμένη περιβαλλοντική αξιολόγηση**
- **Περιφερειακή και παγκόσμια αξιολόγηση**
- **Υποστήριξη της λήψης αποφάσεων**
- **Οικονομικές πτυχές**
- **Μελλοντικές στρατηγικές**

3.1 Ολοκληρωμένη περιβαλλοντική αξιολόγηση

Ο βασικός μας στόχος

Η σύνταξη, δημοσίευση και διάδοση το 2010 μιας πρωτοπόρου έκθεσης σχετικά με την κατάσταση και τις προοπτικές του περιβάλλοντος της Ευρώπης και η διαμόρφωση μιας μακροπρόθεσμης στρατηγικής σε συνεργασία με τα δίκτυα και τους εταίρους μας για τον συντονισμό των μελλοντικών παγκόσμιων, περιφερειακών, θεματικών και τομεακών αξιολογήσεων και εκθέσεων.

Ανάλυση

Ο ΕΟΠ έχει λάβει εντολή «να δημοσιεύει, ανά πενταετία, έκθεση σχετικά με την κατάσταση, τις τάσεις και τις προοπτικές στον τομέα του περιβάλλοντος, η οποία θα συμπληρώνεται από εκθέσεις δεικτών που θα εστιάζονται σε ειδικά θέματα» (άρθρο 2 του ιδρυτικού κανονισμού του ΕΟΠ). Η επόμενη έκθεση σχετικά με την κατάσταση και τις προοπτικές του περιβάλλοντος αναμένεται το 2010.

Οι σημαντικότερες πενταετείς εκθέσεις του ΕΟΠ παρέχουν στρατηγική απογραφή και μελλοντοστραφή αξιολόγηση περιβαλλοντικών θεμάτων σε σχέση με τη βιωσιμότητα στα κράτη μέλη της ΕΕ, σε υποψήφιες και πιθανές υποψήφιες χώρες. Οι εκθέσεις συμβάλλουν στη χάραξη στρατηγικής για το περιβάλλον σε ευρωπαϊκό επίπεδο, στην αξιολόγηση των κοινοτικών περιβαλλοντικών προγραμμάτων δράσης και στρατηγικών και στον καθορισμό της μελλοντικής ατζέντας.

Η SOER 2010 θα συμβάλει στην αξιολόγηση του 6^{ου} προγράμματος δράσης για το περιβάλλον και των συναφών πτυχών της κοινοτικής στρατηγικής για τη βιώσιμη ανάπτυξη, ώστε να αναδείξει τις προοπτικές κάθε επικείμενου προγράμματος, μέσω μελλοντοστραφών τάσεων και προβλέψεων, καθώς και νεοεμφανιζόμενων ζητημάτων.

Δεδομένου του εκτεταμένου ενδιαφέροντος που υπάρχει για την SOER 2010, θα σχεδιαστούν διαφοροποιημένα προϊόντα και πολυμέσα προκειμένου να καλυφθούν οι ανάγκες των διαφόρων κατηγοριών ενδιαφερομένων, συμπεριλαμβανομένων των αξιολογήσεων για θεματικά ζητήματα σε επίπεδο χώρας.

Με την έναρξη της νέας στρατηγικής, θα εφαρμοστεί νέα βελτιωμένη δυνατότητα αξιολόγησης, ώστε ο ΕΟΠ να ανταποκριθεί στο βασικό καθήκον του για υποβολή πενταετούς έκθεσης, καθώς και στα συναφή ποικίλα αιτήματα, με τρόπο συνεκτικό, αποτελεσματικό και αποδοτικό.

Δράση

Ο στόχος μας θα επιτευχθεί:

- συντονίζοντας την εισροή στοιχείων από όλες τις θεματικές δραστηριότητες, το ΕΣΠΠ-SEIS και τις βασικές δέσμες δεικτών στην Ευρώπη (συμπεριλαμβανομένων εκείνων που διαχειρίζεται η Eurostat) με σκοπό την εκπόνηση, βάσει δεικτών, θεματικής ολοκληρωμένης περιβαλλοντικής αξιολόγησης των περιβαλλοντικών τάσεων και προοπτικών στην Ευρώπη
- εφαρμόζοντας ειδική για κάθε χώρα διαδικασία για τη διεξαγωγή εθνικών αναλύσεων και για την ανάπτυξη συστήματος βαθμολογίας, πραγματοποιώντας, βάσει αυτών, ενημερωτική συγκριτική αξιολόγηση για κάθε χώρα, ως προς την πρόοδο των δράσεων, των καταστάσεων και των λαμβανόμενων μέτρων
- βελτιώνοντας την επικοινωνία και τη διάδοση των αξιολογήσεων μέσω πολυμεσικής, φιλικής προς το χρήστη και πολύγλωσσης πληροφόρησης
- εκπονώντας πρωτοπόρο μελλοντοστραφή ολοκληρωμένη αξιολόγηση περιβαλλοντικών θεμάτων, η οποία θα εξετάζει με ποιον τρόπο μπορεί να αναπτυχθεί, στο πλαίσιο βιώσιμης προοπτικής, η αλληλεπίδραση μεταξύ περιβαλλοντικών θεμάτων και ευρωπαϊκών και παγκόσμιων κοινωνικοοικονομικών εξελίξεων βάσει εύλογων σεναρίων, και με ποιον τρόπο θα επηρεάσουν οι εξελίξεις αυτές την Ευρώπη, τους γείτονές της και άλλα μέρη του κόσμου
- αναπτύσσοντας μακροπρόθεσμη στρατηγική για ολοκληρωμένες περιβαλλοντικές αναλύσεις στο πεδίο που καλύπτει η τρέχουσα πενταετία υποβολής εκθέσεων και για άλλες περιφερειακές, παγκόσμιες και θεματικές ανάγκες αξιολόγησης.

3.2 Περιφερειακή και παγκόσμια αξιολόγηση

Ο βασικός μας στόχος

Ο σχεδιασμός, η εκπόνηση, η συμμετοχή και η παράδοση περιφερειακών αξιολογήσεων, με σκοπό τη στήριξη διαφόρων πολιτικών και πολιτικών διαδικασιών σύμφωνα με τη μακροπρόθεσμη στρατηγική του ΕΟΠ για τις ολοκληρωμένες αξιολογήσεις και την υποβολή εκθέσεων ανά πενταετία.

Ανάλυση

Οι διάφορες περιοχές της Ευρώπης, όπως οι παράκτιες περιοχές ή οι οροσειρές, χαρακτηρίζονται από κοινά γεωγραφικά και περιβαλλοντικά πρότυπα, τα οποία αντικατοπτρίζουν, αφενός, την ποικιλομορφία του ευρωπαϊκού τοπίου και, αφετέρου, κάποιες στοχοθετημένες διαδικασίες και πολιτικές ή γενικότερα την εδαφική συνοχή. Η ανάλυση της περιβαλλοντικής κατάστασης των περιοχών αυτών (παράκτιων, αστικών, αγροτικών, ορεινών) είναι, ως εκ τούτου, άρρηκτα συνδεδεμένη με τα ιδιαίτερα κοινωνικοοικονομικά χαρακτηριστικά τους και με τα τρέχοντα παραδοσιακά πρότυπα χρήσης γης. Το γεγονός αυτό έχει σημαντικές επιπτώσεις, καθώς πολλές πολιτικές και σενάρια λήψης αποφάσεων πρέπει να εξετάζουν ευρύ φάσμα αλληλοεπιδράσεων, π.χ. την εξάπλωση αστικών περιοχών σε αγροτικές περιοχές, τις επιπτώσεις της αστικοποίησης των παράκτιων περιοχών στις υπηρεσίες οικοσυστημάτων, τον ρόλο της ορεινής γεωργίας στη διατήρηση γεωργικής γης υψηλής φυσικής αξίας. Ο ΕΟΠ συμμετέχει στην εκπόνηση περιφερειακών αξιολογήσεων και σε διαδικασίες υποβολής εκθέσεων για την κατάσταση του περιβάλλοντος.

Παραδείγματα αποτελούν το έργο που έχει εκπονηθεί στο πλαίσιο της ευρωπαϊκής πολιτικής γειννίασης και της στρατηγικής για την Κεντρική Ασία, ο συντονισμός και η εκπόνηση συστήματος βαθμολογίας στο πλαίσιο της διαδικασίας Ορίζοντας 2020 για τη Μεσόγειο με σκοπό την αξιολόγηση της προόδου βάσει συμφωνηθέντος συνόλου δεικτών, η παγκόσμια αξιολόγηση των εκτιμήσεων της Γενικής Συνέλευσης των Ηνωμένων Εθνών (UNGA) για την ανάπτυξη τακτικής διαδικασίας αξιολόγησης του θαλάσσιου περιβάλλοντος και των εκτιμήσεων για την Αρκτική και για βασικά οικοσυστήματα, όπως οι υγρότοποι και οι αλπικές περιοχές.

Δράση

Ο στόχος μας θα επιτευχθεί:

- μέσω της παροχής συνδέσμων και εύκολης πρόσβασης στο ΕΣΠΠ-SEIS, στο Reportnet και στα διάφορα εργαλεία εκπόνησης ολοκληρωμένων αξιολογήσεων ώστε και άλλοι παράγοντες της ευρύτερης κοινότητας να αξιοποιήσουν στο έπακρο αυτές τις εξελίξεις
- σε συνεργασία με το πρόγραμμα δράσης για τη Μεσόγειο, με την Eurostat και με άλλους εταίρους για την τακτική υποβολή εκθέσεων στο πλαίσιο της πρωτοβουλίας Ορίζοντας 2020 και μέσω της δημοσίευσης πενταετών και διετών εκθέσεων για το περιβάλλον της Μεσογείου
- μέσω του σχεδιασμού και της προετοιμασίας της πέμπτης πανευρωπαϊκής έκθεσης αξιολόγησης
- μέσω της συμμετοχής στην αξιολόγηση των εκτιμήσεων της UNGA για το θαλάσσιο περιβάλλον, στο UNEP-GEO, σε άλλες δραστηριότητες του UNEP DEWA και σε λοιπές αξιολογήσεις των Ηνωμένων Εθνών μέσω ομάδων εμπειρογνομώνων και μέσω της ανάληψης της προεδρίας διαφόρων σωμάτων διαβούλευσης
- μέσω του προσδιορισμού των αναγκών του αρκτικού περιβάλλοντος και των ειδικών αξιολογήσεων της κατάστασής του
- μέσω του προσδιορισμού των αναγκών των πολιτικών συνοχής και της ανάπτυξης σχετικών αξιολογήσεων προς υποστήριξή τους, των αναγκών χωρικού σχεδιασμού και των αναγκών των τομέων που χαρακτηρίζονται από οικολογική συνάφεια (π.χ. ακτές, εσωτερικές θάλασσες, αστικές, αγροτικές και ορεινές περιοχές) και
- μέσω της βελτίωσης της επικοινωνίας και της ενημέρωσης γύρω από τη σημασία και τα βασικά στοιχεία των ολοκληρωμένων αξιολογήσεων, με τη βοήθεια πολυμεσικής, φιλικής προς το χρήστη και πολύγλωσσης πληροφόρησης.

3.3 Υποστήριξη της λήψης αποφάσεων

Ο βασικός μας στόχος

Η βέλτιστη και ευρύτερα αποδεκτή κατανόηση του ρόλου της επιστήμης των συστημάτων, της πολλαπλής αιτιότητας, της αβεβαιότητας και των πηγών γνώσης με σκοπό την έγκαιρη, συμμετοχική, σταθερή και ευέλικτη λήψη αποφάσεων.

Ανάλυση

Η επιστημονική κοινότητα συνειδητοποιεί ολοένα και περισσότερο ότι τα ζητήματα περιβάλλοντος, οικολογίας και υγείας είναι πιο περίπλοκα, έχουν περισσότερες αιτίες και είναι πιο αλληλένδετα από πριν. Η επιστήμη των συστημάτων, η μη γραμμική δυναμική και τα φαινόμενα κατωφλίου χαρακτηρίζουν τα περισσότερα ζητήματα περιβάλλοντος και υγείας, όπως τη μεταβολή του κλίματος, τις τέσσερις νόσους και διαταραχές που αποτελούν προτεραιότητα του σχεδίου δράσης της ΕΕ για το περιβάλλον και την υγεία, την υγεία των οικοσυστημάτων και τις απώλειες στη βιοποικιλότητα. Η έγκαιρη αντίδραση των κυβερνήσεων, και ολοένα και περισσότερο της κοινωνίας πολιτών, στις διαταραχές τέτοιων περίπλοκων οικολογικών και βιολογικών συστημάτων προϋποθέτει την ανάληψη δράσης σε κατώτερο επίπεδο και βάσει διαφορετικών αποδεικτικών στοιχείων (π.χ. ενδογενής γνώση, σχετικές γνώσεις αντί για επακριβή δεδομένα), εφόσον ο επιδιωκόμενος στόχος είναι η έγκαιρη πρόληψη της καταστροφής. Οι σχετικές αποφάσεις πρέπει να λαμβάνονται υπό το φως μιας πιο διευρυμένης γνωσιακής βάσης, που εν μέρει απορρέει από τη συμμετοχή των πολιτών, υποστηρίζεται από την επίγνωση της αποτελεσματικότητας και των συνεπειών παλαιότερης δράσης ή αδράνειας και αφορά νεοεμφανιζόμενα ζητήματα και έγκαιρες προειδοποιήσεις.

Η συμμετοχή των πολιτών και των ενδιαφερομένων αναγνωρίζεται επίσης ολοένα και περισσότερο ως συστατικό στοιχείο της αποτελεσματικής λήψης αποφάσεων για θέματα που προκύπτουν από περίπλοκα συστήματα όπως η διαχείριση λεκανών απορροής ποταμού, η στρατηγική εκτίμηση επιπτώσεων, η προσαρμογή στη μεταβολή του κλίματος, η διαχείριση της γης, η προστασία της φύσης, ο χωρικός σχεδιασμός, η ανάπτυξη μελλοντικών στρατηγικών, η διαχείριση των μεταφορών βάσει ζήτησης, τα ύδατα, η χρήση της ενέργειας και των πόρων και η παρακολούθηση της αλλαγής του περιβάλλοντος από μη ειδήμονες.

Δράση

Ο στόχος μας θα επιτευχθεί:

- εκπονώντας αναδρομικές αναλύσεις παρελθοντικών αποφάσεων για το περιβάλλον (π.χ. Καθυστερημένα διδάγματα έγκαιρων προειδοποιήσεων τόμος 2) με σκοπό την παροχή μιας ευρύτερης γνωσιακής βάσης ως υπόβαθρο για τον καθορισμό και την υλοποίηση έγκαιρων, εύρωστων και ευέλικτων μελλοντικών πολιτικών δράσεων
- προωθώντας τη μακροπρόθεσμη παρακολούθηση ευαίσθητων στους αιφνιδιασμούς παραμέτρων, με σκοπό την καλύτερη πρόβλεψη των διαταραχών στα βιολογικά συστήματα και στα συστήματα υγείας
- διερευνώντας διάφορες μεθόδους ενίσχυσης της συμμετοχής των πολιτών στον καθορισμό και στη διαχείριση νεοεμφανιζόμενων ζητημάτων οικολογίας και υγείας
- αναπτύσσοντας και χρησιμοποιώντας εργαλεία λήψης αποφάσεων σε βασικούς τομείς, όπως η μεταβολή του κλίματος, η προσαρμογή, η αποτίμηση οικοσυστήματος και οι αξιολογήσεις ευπάθειας
- αναλύοντας και εναρμονίζοντας προσεγγίσεις μεγαλύτερης διαφάνειας με την αξιολόγηση επιστημονικών αλλά και άλλων γνώσεων, όπως η ενδογενής γνώση, και υποστηρίζοντας τη διάδοση της αρχής της πρόληψης
- βελτιώνοντας και απλουστεύοντας την ορολογία που χρησιμοποιείται για τον χαρακτηρισμό των σχέσεων αιτίας-αποτελέσματος και των αβεβαιοτήτων σε οικολογικά και βιολογικά συστήματα, μέσω της ευρύτερης υιοθέτησης της εν λόγω ορολογίας
- μεριμνώντας από κοινού με διάφορους εταίρους για την καλύτερη κατανόηση των τύπων νομολογίας που θα αντικατοπτρίζουν ορθώς τις ανάγκες του περιβάλλοντος και
- ενισχύοντας τη γνώση των προαναφερθέντων ζητημάτων μέσω εργαστηρίων στα οποία θα συμμετέχει ευρύ φάσμα ενδιαφερομένων.

3.4 Οικονομικές πτυχές

Ο βασικός μας στόχος

Η υποστήριξη και η παροχή ολοκληρωμένων οικονομικών αναλύσεων συμπεριλαμβανομένης της μοντελοποίησης σε όλα τα θεματικά πεδία (βιοποικιλότητα, μεταβολή του κλίματος, θαλάσσιο περιβάλλον, χωρικός σχεδιασμός, περιβάλλον και υγεία) και των κινητήριων δυνάμεων (γεωργία, μεταφορές, (βιο) ενέργεια) με έμφαση στο κόστος της αδράνειας, στο κόστος των μέτρων, στα οφέλη που απορρέουν από τη βελτίωση της ποιότητας του περιβάλλοντος και των υπηρεσιών οικοσυστήματος και στον ρόλο και τις επιπτώσεις εργαλείων βασισμένων στην αγορά και της μεταρρύθμισης της περιβαλλοντικής φορολογίας. Επίκεντρο όλων αυτών των δραστηριοτήτων θα είναι η διατήρηση βάσεων δεδομένων.

Ανάλυση

Πλέον, δίνεται ολοένα και μεγαλύτερη έμφαση στην οικονομική ζημία και στην απώλεια ευημερίας από την ανάληψη ακατάλληλων δράσεων ή από την αδράνεια. Ταυτόχρονα, οι πολιτικές και τα μέτρα πρέπει να παρέχουν αποτελεσματικές λύσεις με το ελάχιστο δυνατό κόστος. Η οικονομική συνιστώσα των περιβαλλοντικών αναλύσεων και αξιολογήσεων αποκτά ολοένα μεγαλύτερη βαρύτητα καθώς αντικατοπτρίζεται στην περαιτέρω ανάπτυξη μεθόδων, όπως η εκ των προτέρων εκτίμηση του κόστους της πολιτικής αδράνειας, οι αξιολογήσεις επιπτώσεων, οι ολοκληρωμένες αναλύσεις και οι εκ των υστέρων αξιολογήσεις. Τα βασισμένα στην αγορά εργαλεία αναγνωρίζονται ολοένα και περισσότερο ως πιθανά μέσα εξοικονόμησης κόστους και η μεταρρύθμιση της περιβαλλοντικής φορολογίας αποσκοπεί στον συμβιβασμό περιβαλλοντικών, φορολογικών και κοινωνικών στόχων.

Δράση

Ο στόχος μας θα επιτευχθεί:

- αναπτύσσοντας περαιτέρω τη συλλογή δεδομένων και τις αξιολογήσεις των οικονομικών επιπτώσεων της δραστηριοποίησης ή της αδράνειας
- αναπτύσσοντας ολοκληρωμένες αναλύσεις οικονομικών κινήτρων και περιβαλλοντικών προβλημάτων, καθώς και εργαλεία πολιτικής
- καταρτίζοντας ευετήρια και αξιολογώντας τον ρόλο των λύσεων βάσει της αγοράς και των μεταρρυθμίσεων της περιβαλλοντικής φορολογίας
- αξιολογώντας το κόστος της αδράνειας για την εμπορική ή μη εμπορική ζημία στις υπηρεσίες οικοσυστήματος και στην ανθρώπινη ευημερία, προς ενίσχυση των ευρωπαϊκών προγραμμάτων οικολογικής αξιολόγησης
- εκπονώντας ολοκληρωμένες αναλύσεις των περιβαλλοντικών επιπτώσεων και της απόδοσης των πόρων βασικών κινητήριων δυνάμεων και λύσεων, με έμφαση σε προσεγγίσεις βάσει της αγοράς, όπως οι αγορές άνθρακα και η περιβαλλοντική φορολογία
- αναλύοντας τη μεταρρύθμιση της περιβαλλοντικής φορολογίας με στόχο τον μακροπρόθεσμο βιώσιμο συνδυασμό των περιβαλλοντικών, οικονομικών/φορολογικών και κοινωνικών στόχων και
- αναπτύσσοντας περαιτέρω διάφορες μεθοδολογίες, συμπεριλαμβανομένης της μεταφοράς οφέλους, με στόχο τη διεύρυνση των αποτελεσμάτων περιπτώσιολογικών μελετών αποτίμησης που δεν σχετίζονται με την αγορά, και την αξιολόγηση της λογιστικής γης και οικοσυστήματος.

3.5 Μελλοντικές στρατηγικές

Ο βασικός μας στόχος

Η συμβολή στη διάδοση της διαδικασίας λήψης στρατηγικών αποφάσεων μεταξύ των σημαντικότερων πελατών και εταιρών του ΕΟΠ, μέσω της περαιτέρω ανάπτυξης αξιολογήσεων βάσει σεναρίου για συγκεκριμένους τομείς, όπως η μελλοντοστραφής συνιστώσα σημαντικών αξιολογήσεων του ΕΟΠ, μέσω της προώθησης δράσεων ανάπτυξης ικανοτήτων και μέσω της βελτιωμένης χρήσης των υφιστάμενων διαδικασιών, πληροφοριών και μεθόδων με σκοπό την παροχή εναλλακτικών λύσεων για το μέλλον, προσαρμοσμένων στις ανάγκες των χρηστών.

Ανάλυση

Όσο πιο έντονες είναι η πολυπλοκότητα, η επικινδυνότητα και η αβεβαιότητα των περιβαλλοντικών προβλημάτων, τόσο περισσότερο αναγνωρίζεται η σημασία της εκπόνησης μελετών και, ιδίως, σεναρίων για το μέλλον στον τομέα της λήψης αποφάσεων.

Κατά τα πρώτα χρόνια λειτουργίας του, ο ΕΟΠ εστίασε στον συγκεκριμένο τομέα, ενσωματώνοντας τη μελλοντοστραφή συνιστώσα στις κύριες αξιολογήσεις του που κάλυπταν την ΕΕ (SOER) και επιδιώκοντας την εφαρμογή κοινοτικής περιβαλλοντικής πολιτικής μέσω αναλύσεων απόστασης από τον στόχο. Μετά από την ανάλυση της πενταετούς έκθεσης του 1999 σχετικά με την κατάσταση και τις προοπτικές του περιβάλλοντος, και τον τροποποιημένο κανονισμό, ζητήθηκε από τον ΕΟΠ να ενσωματώσει τη μελλοντοστραφή συνιστώσα σε όλες τις αξιολογήσεις του.

Ως εκ τούτου, το έργο του ΕΟΠ επεκτάθηκε πέρα από τις εκθέσεις SOER, σε θεματικούς τομείς εκτός του πεδίου εφαρμογής της ισχύουσας νομοθεσίας και των ευρωπαϊκών συνόρων. Κατά την περίοδο εφαρμογής της τελευταίας στρατηγικής, ο κύριος όγκος εργασιών αφορούσε τις ευρείες διαδικασίες αξιολόγησης που σχετίζονταν με την πενταετή έκθεση του 2005 για την κατάσταση και τις προοπτικές του περιβάλλοντος και με τη διάσκεψη του Βελιγραδίου που πραγματοποιήθηκε το 2007 με θέμα «Περιβάλλον για την Ευρώπη». Επιπλέον, ο ΕΟΠ συνεισέφερε σημαντικά στις «Παγκόσμιες Περιβαλλοντικές Προοπτικές» του UNEP. Ακόμη, μέσω του κρίσιμου έργου PRELUDE για την ανάπτυξη σεναρίων καταδείχθηκαν ευρέως οι δυνατότητες των σεναρίων ως προς την οριοθέτηση ζητημάτων στα πρώτα στάδια του κύκλου πολιτικής, καθώς και ένας τρόπος ενσωμάτωσης της στρατηγικής σκέψης στη διαδικασία χάραξης πολιτικής.

Δράση

Ο στόχος μας θα επιτευχθεί:

- μέσω της συνεχιζόμενης στήριξης των εν εξελίξει διαδικασιών αξιολόγησης του ΕΟΠ και ιδίως της μελλοντικής ανάλυσης για τη SOER 2010 και για την ευρωπαϊκή αξιολόγηση οικοσυστήματος (Eureca 2012)
- μέσω της χρήσης σεναρίων και τεχνικών άμεσης πρόβλεψης στη διαδικασία λήψης στρατηγικών αποφάσεων μέσω της ανάπτυξης κατευθυντήριων γραμμών, βέλτιστων πρακτικών και διαδικτυακών εκπαιδευτικών εργαλείων
- μέσω της εκκίνησης νέων μελλοντοστραφών αξιολογήσεων/αξιολογήσεων σεναρίων σε συγκεκριμένους τομείς, περιοχές και θέματα
- μέσω της περαιτέρω διερεύνησης των επιπτώσεων και της αποτελεσματικότητας της χρήσης των υφιστάμενων σεναρίων στη διαδικασία λήψης στρατηγικών αποφάσεων για το περιβάλλον
- μέσω της περαιτέρω ανάπτυξης συστημάτων πληροφοριών μέσω του ΕΣΠΠ-SEIS για μελλοντοστραφή πληροφόρηση, και μέσω της ανάπτυξης καλύτερα προσαρμοσμένων εργαλείων για τη διαχείριση της μελλοντοστραφούς πληροφόρησης και
- μέσω της ενίσχυσης της συνεργασίας με χώρες και άλλους σημαντικούς φορείς στον εν λόγω τομέα (όπως ΓΔ Περιβάλλοντος, ΚΚΕρ, Eurostat) με σκοπό τη δημιουργία στρατηγικών εταιρικών σχέσεων με συναφή κέντρα γνώσεων και ερευνητικά προγράμματα προκειμένου να προαχθεί η ανάπτυξη ικανοτήτων, να βελτιωθούν οι μεθοδολογικές προσεγγίσεις και να επεκταθούν σε επιχειρήσεις και ΜΚΟ, ανάλογα με την περίπτωση.

Η ζήτηση για κατανοητή και επικαιροποιημένη πληροφόρηση αυξήθηκε σημαντικά ακόμη και κατά τη διάρκεια της στρατηγικής 2004–2008. Η εν λόγω ζήτηση προέρχεται τόσο από τους υπεύθυνους λήψης πολιτικών αποφάσεων όσο και από τους ευρωπαίους πολίτες, οι οποίοι επιζητούν ολοένα και περισσότερο πλήρη διαφάνεια όσον αφορά την πληροφόρηση που παρέχουν οι δημόσιοι φορείς. Παράλληλα με την εξέλιξη αυτή, η ταχεία ανάπτυξη των νέων τεχνολογιών πληροφοριών μάς παρέχει εργαλεία για αποτελεσματικότερη επικοινωνία.

Κατά τα επόμενα πέντε χρόνια, ο ΕΟΠ θα επιδιώξει να παράσχει στους υπεύθυνους λήψης αποφάσεων και στους πολίτες της Ευρώπης την ανεξάρτητη πληροφόρηση που χρειάζονται για να προβαίνουν σε εμπειριστατωμένες επιλογές όσον αφορά το περιβάλλον, και να ενισχύσει την ευαισθητοποίηση για το περιβάλλον διαδίδοντας τα μηνύματά του με διαφανή και κατανοητό τρόπο σε όσο το δυνατόν ευρύτερο κοινό.

Οι επικοινωνίες και οι υπηρεσίες πληροφόρησης του ΕΟΠ υποστηρίζονται από πολλές πρωτοβουλίες σε ολόκληρη την Ευρώπη, στις οποίες ο ΕΟΠ καλείται να παρέχει στήριξη, συμπεριλαμβανομένου του ενιαίου συστήματος πληροφοριών για το περιβάλλον (ΕΣΠΠ), της οδηγίας Inspire για την παροχή χωρικών πληροφοριών, της σύμβασης Aarhus για την πρόσβαση σε περιβαλλοντικές πληροφορίες και της παγκόσμιας παρακολούθησης στους τομείς του περιβάλλοντος και της ασφάλειας (GMES) — του σημαντικότερου τεχνικού προγράμματος της ΕΕ που αποσκοπεί στην καλύτερη ενσωμάτωση της επίγειας και δορυφορικής παρακολούθησης.

Κατά την εφαρμογή της στρατηγικής, ο ΕΟΠ θα επιδιώξει να μετατρέψει τον δικτυακό του τόπο σε παγκοσμίως αναγνωρισμένη πύλη παροχής έγκαιρης και σχετικής πληροφόρησης για την κατάσταση και τις προοπτικές του περιβάλλοντος της Ευρώπης, αποσκοπώντας στην παροχή προϊόντων και υπηρεσιών με μεγάλη αναγνωσιμότητα, χρησιμότητα και συνεκτικότητα, προς εξυπηρέτηση της πολύγλωσσης κοινότητας των χρηστών του.

Ο δικτυακός τόπος θα εξελιχθεί από χώρο αποθήκευσης εγγράφων σε διαδραστικό ιστότοπο και διαδραστική πύλη που θα στηρίζει την αμφίδρομη επικοινωνία και θα συμβάλλει αποτελεσματικά στη βελτίωση της ποιότητας και της διάδοσης της περιβαλλοντικής εκπαίδευσης.

Θα εξακολουθήσουμε να δίνουμε έμφαση στην τακτική σύνταξη διαδικτυακών ειδήσεων και στην καλύτερη δυνατή αξιοποίηση πολυμεσικών τεχνικών με σκοπό τη βέλτιστη δυνατή διάδοση και επίδραση των μηνυμάτων του ΕΟΠ.

Το έργο του συγκεκριμένου στρατηγικού τομέα ταξινομείται σε δύο θεματικούς τομείς:

- **Ενιαίο σύστημα πληροφοριών για το περιβάλλον**
- **Επικοινωνίες**

4.1 Ενιαίο σύστημα πληροφοριών για το περιβάλλον

Ο βασικός μας στόχος

Ο εκσυγχρονισμός των ισχυόντων συστημάτων υποβολής εκθέσεων για τη διαμόρφωση ενός δικτύου αποκεντρωμένων συστημάτων, μέσω της παροχής ηλεκτρονικής πρόσβασης σε δεδομένα των οποίων η διαχείριση γίνεται όσο το δυνατόν κοντύτερα στην πηγή και μέσω της βελτίωσης της ποιότητας και της επικαιρότητας των πληροφοριών. Ο ΕΟΠ και το Eionet θα συνεργαστούν με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και άλλους διεθνείς φορείς για την υλοποίηση του εν λόγω συστήματος. Ο ΕΟΠ θα επιτύχει τον στόχο του βασιζόμενος περισσότερο στα συστήματα και στα εργαλεία που έχουν αναπτυχθεί για την υποβολή εκθέσεων (Reportnet), στις αναδυόμενες πρωτοβουλίες σχετικά με την ηλεκτρονική διακυβέρνηση, στην υποδομή για παροχή χωρικών πληροφοριών στην Ευρώπη (Inspire), στο GMES, στο παγκόσμιο πρόγραμμα γεωσκόπησης (Global Earth Observation — GEO) και στο παγκόσμιο σύστημα συστημάτων γεωσκόπησης (Global Earth Observation System of Systems — GEOSS).

Ανάλυση

Τον Φεβρουάριο του 2008, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή εξέδωσε ανακοίνωση με την οποία πρότεινε τη βελτίωση, τον εκσυγχρονισμό και τον εξορθολογισμό των υφιστάμενων συστημάτων περιβαλλοντικής πληροφόρησης μέσω της δημιουργίας ενός ευρωπαϊκού ενιαίου συστήματος πληροφοριών για το περιβάλλον (Shared Environmental Information System — SEIS).

Το ΕΣΠΠ-SEIS είναι ένα κατανεμημένο, ολοκληρωμένο σύστημα πληροφοριών στο Διαδίκτυο, το οποίο βασίζεται σε ένα δίκτυο δημόσιων παρόχων πληροφοριών που ανταλλάσσουν δεδομένα και πληροφορίες για το περιβάλλον. Βασίζεται στις ηλεκτρονικές υποδομές, στα συστήματα και στις υπηρεσίες που υπάρχουν ήδη στα κράτη μέλη και στα κοινοτικά θεσμικά όργανα, ιδίως στις ηλεκτρονικές υποδομές, στα συστήματα και στις υπηρεσίες του ΕΟΠ και του Eionet.

Στόχος του συστήματος είναι ο καλύτερος συντονισμός όλων των διαθέσιμων ροών δεδομένων και πληροφοριών που αφορούν τις κοινοτικές περιβαλλοντικές πολιτικές και τη συναφή νομοθεσία, συμπεριλαμβανομένης της υλοποίησης της υποδομής για παροχή χωρικών πληροφοριών στην Ευρώπη (Inspire), με άλλα δεδομένα και παρατηρήσεις σε πραγματικό χρόνο που αφορούν αναδυόμενες περιβαλλοντικές πολιτικές, και υπηρεσίες που προέρχονται από το πρόγραμμα GMES. Θα παρέχει εύκολα προσπελάσιμες πληροφορίες τόσο στους υπεύθυνους χάραξης πολιτικής όσο και στους πολίτες. Σημαντική πρόκληση αποτελεί η μελλοντική μετατροπή του ΕΣΠΠ-SEIS σε πλατφόρμα που θα χρησιμοποιείται επίσης για αμφίδρομη επικοινωνία όσον αφορά το περιβάλλον, επιτρέποντας στους χρήστες να μεταφορτώνουν και να ανταλλάσσουν τις πληροφορίες που διαθέτουν με τρίτους από τοπικό σε παγκόσμιο επίπεδο.

Δράση

Ο στόχος μας θα επιτευχθεί:

- σε συνεργασία με το Eionet, την Ευρωπαϊκή Επιτροπή (κυρίως μέσω της «Ομάδας των τεσσάρων» και των δέκα κέντρων περιβαλλοντικών δεδομένων) και με τα ευρωπαϊκά θεματικά κέντρα του ΕΟΠ με σκοπό την υλοποίηση αυτού του κατανεμημένου συστήματος ανταλλαγής πληροφοριών από τοπικό σε παγκόσμιο επίπεδο με βάση την αρχή της διαλειτουργικότητας
- μέσω της προοδευτικής εφαρμογής του Reportnet ώστε να καταστεί εργαλείο στήριξης της προτεινόμενης αναθεωρημένης οδηγίας για την τυποποιημένη υποβολή εκθέσεων και επιτάχυνσης της διαδικασίας ηλεκτρονικής διάθεσης των δεδομένων
- μέσω της εστίασης στη διαχείριση των ευρωπαϊκών δεδομένων, συμπεριλαμβανομένου του εξορθολογισμού των ροών δεδομένων προτεραιότητας με το Eionet, του συντονισμού της επίγεια συστασίας του GMES και της διαχείρισης πέντε θεματικών κέντρων περιβαλλοντικών δεδομένων, με σκοπό την παροχή σε διάφορους χρήστες πολλαπλών συνόλων δεδομένων για το ευρωπαϊκό περιβάλλον σε κατάλληλους μορφότυπους
- μέσω της περαιτέρω ανάπτυξης της υποδομής του ΕΟΠ για τα χωρικά δεδομένα σύμφωνα με τους επικείμενους κανόνες εφαρμογής του Inspire, ώστε να καταστεί βασικός κορμός του ΕΣΠΠ-SEIS
- μέσω της ανάπτυξης εφαρμογών και υπηρεσιών που σχετίζονται με την παρακολούθηση του αέρα, της θάλασσας και της ξηράς και με την παρατήρηση του περιβάλλοντος με χρήση βελτιωμένης επίγεια και δορυφορικής τεχνολογίας στο πλαίσιο του προγράμματος GMES και των GEO/GEOSS
- μέσω της συντήρησης και της διαχείρισης του συστήματος, με αδιάλειπτη παροχή δεδομένων και υπηρεσιών πληροφόρησης υψηλής ποιότητας και
- μέσω της διαρκούς βελτίωσης του δικτυακού τόπου του ΕΟΠ, ως βασικής πύλης παροχής έγκαιρης και συναφούς πληροφόρησης για το περιβάλλον της Ευρώπης.

4.2 Επικοινωνίες

Ο βασικός μας στόχος

Η εξυπηρέτηση των οικείων βασικών ομάδων-στόχων (υπεύθυνοι λήψης αποφάσεων και παράγοντες άσκησης επιρροής σε ευρωπαϊκό επίπεδο), προσεγγίζοντας ταυτόχρονα όσο το δυνατόν περισσότερους πολίτες, σε στενή συνεργασία με τα θεσμικά μας δίκτυα σε ολόκληρη την Ευρώπη και με διεθνή και εθνικά ΜΜΕ, μέσω της προώθησης των στρατηγικών μηνυμάτων του ΕΟΠ με προορατικό και ευέλικτο τρόπο, με στόχο τη συνεισφορά στα πολιτικά και δημόσια προγράμματα δράσεων, μέσω της αύξησης του υλικού περιβαλλοντικής εκπαίδευσης για τους ευρωπαίους πολίτες, της διασφάλισης αποτελεσματικής αμφίδρομης επικοινωνίας, του διαλόγου με ομάδες-στόχους για την κατανόηση των πληροφοριακών τους αναγκών και μέσω της παροχής της σωστής πληροφόρησης στη σωστή στιγμή, ώστε να μεγιστοποιείται το όφελος.

Ανάλυση

Η επικοινωνιακή πολιτική του ΕΟΠ είναι ένα δυναμικό έγγραφο το οποίο έχει σχεδιαστεί για να παρέχει στους υπεύθυνους λήψης αποφάσεων και στους πολίτες της Ευρώπης την ανεξάρτητη πληροφόρηση που χρειάζονται ώστε να προβαίνουν σε εμπεριστατωμένες επιλογές σχετικά με το περιβάλλον, για να διευρύνει την ενημέρωση σχετικά με το περιβάλλον διαδίδοντας τα μηνύματα του ΕΟΠ με διαφανή και κατανοητό τρόπο σε όσο το δυνατόν περισσότερους πολίτες, για να ενισχύει την ευαισθητοποίηση γύρω από τη σημασία της περιβαλλοντικής εκπαίδευσης σε ολόκληρη την Ευρώπη και για να προωθεί την εικόνα του Οργανισμού και του δικτύου του ως βασικών παρόχων έγκαιρης, στοχοθετημένης, συναφούς και αξιόπιστης πληροφόρησης για το περιβάλλον της Ευρώπης.

Δράση

Ο στόχος μας θα επιτευχθεί:

- προσαρμόζοντας κατάλληλα τα αποτελέσματά μας σε διάφορες ομάδες-στόχους και για διάφορους σκοπούς, και χρησιμοποιώντας ποικιλία μέσων για τη διάδοσή τους
- καλύπτοντας τη ζήτηση για σύντομες, ευανάγνωστες παρουσιάσεις των βασικών μηνυμάτων των συμπερασμάτων μας, κάτι που αποτελεί κοινή απαίτηση όλων των οικείων ομάδων-στόχων, είτε πρόκειται για εμπειρογνώμονες είτε όχι
- επενδύοντας στο πολυμεσικό περιεχόμενο του δικτυακού μας τόπου, ώστε να μετατραπεί σε παγκοσμίως αναγνωρισμένη πύλη παροχής έγκαιρης και συναφούς περιβαλλοντικής πληροφόρησης για την κατάσταση και τις προοπτικές του περιβάλλοντος της Ευρώπης

- ενσωματώνοντας τις επικοινωνιακές μας πρωτοβουλίες στα περιβαλλοντικά προγράμματα δράσης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, της Προεδρίας του Συμβουλίου Υπουργών και στα δημόσια συμφέροντα διαφόρων περιοχών της Ευρώπης
- επεκτείνοντας την εμβέλειά μας ώστε να καλύψουμε περισσότερους τομείς που σχετίζονται με τη χάραξη περιβαλλοντικής πολιτικής και με την περιβαλλοντική έρευνα και εκπαίδευση, και ικανοποιώντας, όπου είναι δυνατό, τις ανάγκες των εν λόγω τομέων για περιβαλλοντική πληροφόρηση
- ενισχύοντας, διευρύνοντας και αξιοποιώντας το οικείο δίκτυο μέσω ενημέρωσης για να πολλαπλασιάσουμε την επίδραση των μηνυμάτων μας και να προβάλλουμε περισσότερο τον Οργανισμό ως βασικό πάροχο περιβαλλοντικής πληροφόρησης
- εκπονώντας ολοκληρωμένο επικοινωνιακό πρόγραμμα στους κόλπους του Οργανισμού, καλλιεργώντας την εσωτερική επικοινωνία και την επικοινωνιακή εκπαίδευση του προσωπικού του ΕΟΠ
- εφαρμόζοντας περισσότερο στοχοθετημένη προσέγγιση όσον αφορά τα μέσα ενημέρωσης, επιλέγοντας τα μέσα ενημέρωσης με τα οποία επιθυμούμε να συνεργαστούμε ανάλογα με τα μηνύματα που θέλουμε να διαδώσουμε και την ομάδα-στόχο που θέλουμε να προσεγγίσουμε
- αναπτύσσοντας ειδικά διαδικτυακά εκπαιδευτικά υλικά
- ενισχύοντας την επικοινωνία με νεότερης ηλικίας ακροατήρια μέσω της προσαρμογής των βασικών συμπερασμάτων του ΕΟΠ σε παιδιά και σε ευρύτερους εκπαιδευτικούς σκοπούς και
- παρακολουθώντας την αποτελεσματικότητα των δραστηριοτήτων μας με σκοπό να διασφαλίσουμε την αμφίδρομη επικοινωνία και τον διάλογο.

Πρόβλεψη προϋπολογισμού

Προϋπολογισμός			
Έτος	Βασική επιδότηση της ΕΕ	Συνεισφορά μη κοινοτικών χωρών	Συνολικός προϋπολογισμός
2009	34 560 000	5 067 000	39 627 000
2010	35 251 000	5 101 173	40 352 173
2011	35 956 020	5 135 976	41 091 996
2012	36 675 140	5 171 415	41 846 555
2013	37 408 643	5 207 500	42 616 144

Απασχολούμενο προσωπικό	
Έτος	Συνολικό προσωπικό βάσει κανονισμού υπηρεσιακής κατάστασης
2009	178
2010	183
2011	183
2012	183
2013	183

Οριακές προϋποθέσεις και υπολογισμοί επί του προϋπολογισμού

- 2% αύξηση της βασικής επιδότησης της ΕΕ.
- Ο συνολικός προϋπολογισμός δεν περιλαμβάνει έσοδα με καθορισμένο προορισμό από άλλες ΓΔ: σε αυτά περιλαμβάνονται τα GMES 3 εκατ. ευρώ (2009–2012) και ENP (ΕΠΓ) 5 εκατ. ευρώ (2009–2012).
- Για την περίοδο 2010–2013 έχουν συμπεριληφθεί 5 επιπλέον συμβασιούχοι υπάλληλοι για το πρόγραμμα GMES.

Ευρωπαϊκός Οργανισμός Περιβάλλοντος

Στρατηγική του ΕΟΠ 2009–2013
Πολυετές πρόγραμμα εργασίας

Λουξεμβούργο: Υπηρεσία Επίσημων Εκδόσεων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων

2009 — 42 pp. — 21 x 29.7 cm

ISBN 978-92-9167-990-4

DOI 10.2800/14480

Ευρωπαϊκός Οργανισμός Περιβάλλοντος
Kongens Nytorv 6
1050 Copenhagen K
Δανία

Τηλ.: +45 33 36 71 00
Φαξ: +45 33 36 71 99

Δικτυακός τόπος: eea.europa.eu
Πληροφορίες: eea.europa.eu/enquiries

